

УТВЕРЖДЕНО
Решением Совета директоров
АО «Страховая Компания «Sinoasia B&R» (Синоазия БиЭндАр)»
Протокол № 4–2026 от 31.03.2026 г.

ПРАВИЛА
ДОБРОВОЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ ВОЗДУШНОГО ТРАНСПОРТА
АО «СТРАХОВАЯ КОМПАНИЯ «SINOASIA B&R» (СИНОАЗИЯ БИЭНДАР)»

Алматы 2026 г.

СОДЕРЖАНИЕ:

1	ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
2	ОБЪЕКТ СТРАХОВАНИЯ.....	4
3	СТРАХОВАЯ СУММА. ФРАНШИЗА.....	5
4	ПОРЯДОК ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТРАХОВОЙ ПРЕМИИ.....	5
5	СТРАХОВЫЕ СЛУЧАИ.....	6
6	ИСКЛЮЧЕНИЯ ИЗ СТРАХОВЫХ СЛУЧАЕВ И ОГРАНИЧЕНИЕ СТРАХОВАНИЯ.....	8
7	СРОК И МЕСТО ДЕЙСТВИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ.....	9
8	ПОРЯДОК ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ.....	10
9	ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН.....	11
10	ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ СТРАХОВОЙ ВЫПЛАТЫ.....	12
11	ДЕЙСТВИЯ СТРАХОВАТЕЛЯ ПРИ НАСТУПЛЕНИИ СТРАХОВОГО СЛУЧАЯ.....	14
12	ПЕРЕЧЕНЬ ДОКУМЕНТОВ, ПОДТВЕРЖДАЮЩИХ НАСТУПЛЕНИЕ СТРАХОВОГО СЛУЧАЯ И РАЗМЕР УБЫТКОВ.....	14
13	ИЗМЕНЕНИЕ СТЕПЕНИ РИСКА.....	16
14	УСЛОВИЯ ПРЕКРАЩЕНИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ.....	16
15	ПРАВО ОБРАТНОГО ТРЕБОВАНИЯ.....	17
16	ДВОЙНОЕ СТРАХОВАНИЕ.....	17
17	ФОРС-МАЖОР.....	17
18	ПОРЯДОК РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ.....	17
19	ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ.....	18
	Приложение №1.....	19
	Приложение №2.....	20
	Приложение №3.....	21
	Приложение №4.....	22
	Приложение №5.....	23

1 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

- 1.1 Настоящие Правила добровольного страхования воздушного транспорта (далее по тексту – Правила) разработаны в соответствии с Гражданским Кодексом Республики Казахстан, Законом Республики Казахстан «О страховой деятельности» от 18 декабря 2000 г. № 126-ІІ, другими нормативно-правовыми актами Республики Казахстан и регулируют отношения, возникающие в области добровольного страхования, устанавливают правовые, экономические и организационные основы его проведения.
- 1.2 Исходя из конкретных потребностей Страхователя, в Договоре добровольного страхования воздушного транспорта (далее по тексту – Договор) могут устанавливаться условия, отличные от условий настоящих Правил. При отличии условий Договора страхования от условий Правил применяются условия Договора.
- 1.3 Основные понятия, используемые в настоящих Правилах:
  - 1.3.1 **Правила страхования** – документ страховой организации, определяющий условия осуществления страхования по данному виду (классу) страхования;
  - 1.3.2 **Договор страхования** – договор, заключаемый между Страховщиком и Страхователем на условиях, определяемых Правилами страхования, согласно которому Страхователь обязуется уплатить страховую премию, а Страховщик обязуется при наступлении страхового случая осуществить страховую выплату Страхователю (Выгодоприобретателю), в пределах определенной договором страховой суммы;
  - 1.3.3 **Страховщик** – лицо, осуществляющее страхование, то есть обязанное при наступлении страхового случая произвести страховую выплату Страхователю или иному лицу (Выгодоприобретателю), в пользу которого заключен договор страхования, в пределах определенной договором суммы (страховой суммы). Страховщиком может быть только юридическое лицо, зарегистрированное в качестве страховой организации и имеющее лицензию на право осуществления страховой деятельности в соответствии с законодательством Республики Казахстан;
  - 1.3.4 **Страхователь** – лицо, заключившее договор страхования со Страховщиком;
  - 1.3.5 **Застрахованный** – лицо, в отношении которого осуществляется страхование;
  - 1.3.6 **Выгодоприобретатель** – лицо, которое в соответствии с договором страхования является получателем страховой выплаты;
  - 1.3.7 **Заявление Страхователя** – письменно/электронно оформленный документ Страхователя с описанием объекта страхования и характера риска, включающее, помимо иных условий, сведения о месте нахождения, стоимости, состоянии, порядке хранения или использования, технической готовности, а также качественных характеристиках определенного объекта страхования;
  - 1.3.8 **Страховая сумма** – сумма денег, на которую застрахован объект страхования и которая представляет собой предельный объем ответственности Страховщика при наступлении страхового случая;
  - 1.3.9 **Действительная стоимость** (страховая стоимость) – стоимость воздушного судна в месте его нахождения в день заключения договора страхования;
  - 1.3.10 **Франшиза** – предусмотренное условиями страхования освобождение Страховщика от возмещения ущерба, не превышающего определенного размера. Франшиза бывает условная (не вычитаемая) и безусловная (вычитаемая). При условной франшизе Страховщик освобождается от возмещения ущерба, не превышающего установленного размера франшизы, но должен возместить ущерб полностью, если его размер больше этой суммы. При безусловной франшизе ущерб во всех случаях возмещается за вычетом установленной суммы;
  - 1.3.11 **Страховая премия** – сумма денег, которую Страхователь обязан уплатить Страховщику за принятие последним обязательств произвести страховую выплату в размере, определенном договором страхования;
  - 1.3.12 **Страховой случай** – событие, обладающее признаками вероятности и случайности его наступления, предусмотренное Договором, с наступлением которого возникает обязанность страховщика осуществить страховую выплату;
  - 1.3.13 **Страховая выплата** – сумма денег, выплачиваемая Страховщиком Страхователю (Выгодоприобретателю) в пределах страховой суммы при наступлении страхового случая;
  - 1.3.14 **Воздушный транспорт / воздушное судно** – летательный аппарат, поддерживаемый в атмосфере за счет его взаимодействия с воздухом, отличного от взаимодействия с воздухом, отраженным от земной (водной) поверхности. Воздушное судно включает в себя корпус, двигатели, шасси, электрические и гидравлические системы и иное специальное оборудование, установленное на борту, при условии, что оно связано с обеспечением полетов, и имеющее оформленные должным образом соответствующие

документы, исключая горюче-смазочные материалы, специальные жидкости и другие расходные материалы;

- 1.3.15 **Агрегат** – составная часть воздушного судна, имеющая установленный непосредственно для этой части межремонтный ресурс и на которую оформлен отдельный паспорт или формуляр;
  - 1.3.16 **Руление** – период времени, в течение которого воздушное судно движется по летному полю (акватории) под действием тяги собственных двигателей от стоянки на исполнительный старт или после окончания пробега для постановки на стоянку (на якорь);
  - 1.3.17 **Стоянка** – период времени, в течение которого воздушное судно находится не в полете, не на рулении и не на якорю;
  - 1.3.18 **Полет** – для самолета (планера) - период времени от начала движения самолета (планера) при взлете, или от начала увеличения режима работы двигателей при взлете без остановки на исполнительном старте, до окончания пробега при посадке. Для вертолета - период времени от начала разбега вертолета при взлете (от начала взятия «шаг-газа» при вертикальном взлете) до конца пробега при посадке (до сброса «шаг-газа» при вертикальной посадке). Для других воздушных судов - период времени с момента отрыва от поверхности до момента первого касания поверхности при посадке;
  - 1.3.19 **Повреждение воздушного судна** – нарушение целостности конструкции или разрушение узлов (агрегатов) в результате случайного внешнего воздействия на воздушное судно, что потребовало проведения аварийного ремонта;
  - 1.3.20 **Аварийный ремонт воздушного судна** – внеплановый ремонт, выполняемый для восстановления исправности воздушного судна после его повреждения в результате происшествия;
  - 1.3.21 **Инцидент авиационный** – событие, происшедшее при использовании воздушного судна с целью выполнения полета, связанное с нарушением нормального функционирования судна, но не приведшее к авиационному происшествию;
  - 1.3.22 **Авиационное происшествие** - событие, происшедшее при использовании воздушного судна в целях выполнения полета, связанное с нарушением нормального функционирования судна и приведшее к гибели людей, значительному повреждению, разрушению или утрате воздушного судна;
  - 1.3.23 **Пропажа воздушного судна без вести** – событие, когда воздушное судно при выполнении полета не прибыло в пункт назначения и мероприятия по его поиску в течение 60 (шестидесяти) дней результатов не дали или поиск официально прекращен ранее этого срока. Датой пропажи без вести считается дата и время последней связи с воздушным судном или дата, на которую местонахождение воздушного судна было известно;
  - 1.3.24 **Члены экипажа** – лица летного состава и обслуживающего персонала. Состав экипажа определяется в зависимости от типа и назначения воздушного судна, а также целей и условий его эксплуатации при выполнении полетов и определяется разработчиком и заказчиком. Минимальный состав экипажа из числа лиц летного состава указывается в Руководстве по летной эксплуатации воздушного судна данного типа. К членам летного экипажа относятся лица, имеющие действующие свидетельства летного состава, а также подготовку и опыт, необходимые для управления воздушным судном данного типа и его оборудованием: пилоты, штурманы, бортинженеры, бортмеханики и бортрадисты. К обслуживающему персоналу относятся члены экипажа, не выполняющие обязанности, связанные с управлением воздушного судна и его оборудованием во время полета: бортпроводники, бортоператоры и другие специалисты в зависимости от назначения воздушного судна и цели полета;
  - 1.3.25 **Двойное (множественное) страхование** – страхование одного и того же объекта у нескольких Страховщиков по самостоятельным договорам с каждым;
  - 1.3.26 **Гражданская авиация** – авиация, используемая в целях обеспечения потребностей граждан и экономики;
  - 1.3.27 **Государственная авиация** – авиация, используемая для осуществления военной, пограничной, полицейской, таможенной и другой государственной службы, а также для выполнения мобилизационно-оборонных задач;
  - 1.3.28 **Экспериментальная авиация** – авиация, используемая для проведения экспериментальных и научно-исследовательских работ.
- 1.4 Не подлежат страхованию противоправные интересы Страхователя.
  - 1.5 Подпись Страхователя или его представителя в Договоре страхования является подтверждением его полного согласия с настоящими Правилами.

2 ОБЪЕКТ СТРАХОВАНИЯ

- 2.1 Объектом страхования являются имущественные интересы Страхователя, связанные с

непредвиденными расходами и убытками, возникшими в период владения, пользования и распоряжения воздушным транспортом, указанным в Договоре страхования, вследствие его уничтожения (гибели), пропажи без вести или повреждения.

- 2.2 В соответствии с настоящими Правилами на страхование принимаются:
- 1) воздушные суда (гражданской, государственной и экспериментальной авиации), имеющие свидетельство о государственной регистрации воздушного судна, сертификат (удостоверение) летной годности воздушного судна или иные, заменяющие их, документы;
  - 2) отдельные агрегаты воздушных судов, установленные на борту воздушного судна и имеющие оформленные должным образом документы (паспорт, формуляр и т.д.).
- 2.3 Предметом страхования является страхование воздушного транспорта, принадлежащего Страхователю на праве владения, пользования, распоряжения.
- 2.4 Договором страхования может предусматриваться страхование двух или более воздушных судов.
- 2.5 Страхователь и Выгодоприобретатель обязаны иметь интерес в сохранности застрахованного воздушного транспорта. Договор, заключенный при отсутствии у Страхователя и/или Выгодоприобретателя интереса в сохранении застрахованного воздушного судна, считается недействительным.
- 2.6 Не подлежит страхованию воздушный транспорт:
- 1) технически неисправный;
  - 2) разукомплектованный.
- 2.7 Страховая защита не распространяется на интересы Страхователя, связанные с перевозкой, сохранностью груза, фрахтом, гражданско-правовой ответственностью и др.

3 СТРАХОВАЯ СУММА. ФРАНШИЗА

- 3.1 Размер страховой суммы устанавливается в Договоре страхования по соглашению Сторон, но не может быть выше действительной стоимости воздушного транспорта на момент заключения Договора страхования. Страховая сумма при страховании дополнительных рисков, устанавливается соглашением Сторон и указывается в Договоре страхования отдельно по каждому риску.
- 3.2 Страховая сумма определяется из балансовой или рыночной стоимости воздушного судна на момент заключения Договора страхования на основе бухгалтерских документов, рыночной конъюнктуры.
- 3.3 При страховании на полную стоимость воздушное судно принимается на страхование:
- 1) исходя из балансовой стоимости (с учетом износа) по данным бухгалтерского учета предприятий;
  - 2) по цене приобретения с учетом накладных расходов;
  - 3) по цене средней рыночной стоимости воздушного судна на момент заключения Договора страхования;
  - 4) исходя из суммы, указанной в договоре займа, лизинга.
- 3.4 Договором страхования предусматривается франшиза, вид и размер которой определяется соглашением Сторон, и устанавливается либо в процентах от страховой суммы, либо в абсолютном размере. Франшиза может быть установлена для одного страхового случая или для каждого застрахованного риска. Если имели место несколько страховых случаев или рисков, сумма франшизы учитывается при расчете суммы ущерба по каждому из них.
- 3.5 Объем ответственности Страховщика в любом случае не может превышать размер страховой суммы.
- 3.6 Если на момент заключения Договора страхования страховая сумма установлена ниже действительной стоимости воздушного судна, Страховщик, при наступлении страхового случая, осуществляет страховую выплату в размере части реального ущерба, пропорционально отношению страховой суммы к действительной стоимости, если иное не оговорено Договором страхования.
- 3.7 По согласованию между Страховщиком и Страхователем действительная стоимость воздушного транспорта может определяться на основании независимой экспертной оценки, если ее определение иным способом затруднено и/или может привести к искажению информации о застрахованном воздушном транспорте. При этом расходы по проведению независимой экспертной оценки несет Страхователь.
- 3.8 Стороны не могут оспаривать стоимость имущества, определенную в договоре, за исключением случаев, когда Страховщик докажет, что он был намеренно введен в заблуждение Страхователем.

4 ПОРЯДОК ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТРАХОВОЙ ПРЕМИИ

- 4.1 Размер страховой премии, подлежащей уплате по Договору страхования, рассчитывается согласно страховым тарифам, определяющим ставку страховой премии, взимаемой со страховой суммы с учетом объекта страхования и характера страхового риска, условий и особенностей его эксплуатации, срока страхования, а также иных факторов, влияющих на вероятность наступления страхового случая и величину возможного ущерба.
- 4.2 Договором страхования может быть установлена как общая сумма страховой премии, так и страховая премия по каждому объекту и по каждому страховому риску, исходя из страховой суммы и страхового тарифа.
- 4.3 Страховщик вправе при определении размера подлежащей уплате страховой премии использовать повышающие и понижающие коэффициенты к базовым страховым тарифам, определяемые в зависимости от факторов риска: год выпуска, общий налет (часов), налет (часов) с момента последнего капитального ремонта, использование в коммерческих целях, территория полетов, квалификация экипажа и т.п.
- 4.4 Страховая премия подлежит оплате Страхователем единовременно или в рассрочку в виде периодических страховых взносов. Уплата страховых премий осуществляется в национальной валюте Республики Казахстан – тенге. В исключительных случаях оплата страховой премии может производиться в валютах иных стран по курсу Национального Банка Республики Казахстан на день совершения операции.
- 4.5 Если страховая премия или первый страховой взнос не будут уплачены в срок, то Страховщик вправе досрочно расторгнуть Договор с даты неуплаты страховой премии.
- 4.6 Если страховой случай наступил до уплаты страхового взноса (при уплате страховой премии в рассрочку), внесение которого просрочено, Страховщик вправе при определении размера страховой выплаты вычесть сумму неуплаченного страхового взноса.

5 СТРАХОВЫЕ СЛУЧАИ

- 5.1 Страховым случаем является повреждение, уничтожение (гибель) или утрата/пропажа воздушного транспорта в результате следующих событий, оговоренных настоящими Правилами и предусмотренными Договором, а именно:
  - 5.1.1 **Авиационного происшествия или инцидента**, произошедшего с момента запуска двигателя для выполнения полета в аэропорту вылета до момента выключения двигателя в аэропорту назначения (транзитном аэропорту);
  - 5.1.2 **Стихийного бедствия**, произошедшего во время стоянки воздушного судна;
  - 5.1.3 **Противоправных действий третьих лиц**, произошедших во время стоянки воздушного судна, а именно в результате кражи, разбоя, грабежа, уничтожения или повреждения умышленно или по неосторожности.
- 5.2 Под повреждением воздушного судна в Правилах понимается нарушение целостности конструкции или разрушение узлов (агрегатов) в результате событий, предусмотренных Договором страхования, что потребовало проведения аварийного восстановительного ремонта.
- 5.3 Под уничтожением/гибелью (действительная полная гибель или конструктивная полная гибель) воздушного судна понимается:
  - 5.3.1 полное уничтожение воздушного судна, когда никакие его агрегаты не могут быть использованы в дальнейшем по их прямому назначению;
  - 5.3.2 установлена техническая невозможность или экономическая нецелесообразность восстановления воздушного судна, а также невозможность его использования по прямому назначению. Восстановление воздушного судна считается экономически нецелесообразным в том случае, когда расходы на его аварийный ремонт составляют более 70% от его стоимости на дату наступления страхового случая, а также невозможность использования воздушного транспорта по прямому назначению.
- 5.4 Под утратой/пропажей воздушного судна в Договоре понимается:
  - 5.4.1 пропажа воздушного судна, когда оно после планового вылета, осуществленного в период действия Договора страхования, не прибыло в пункт назначения, и мероприятия по его поиску в течение 60 суток результатов не дали, или его поиски официально прекращены ранее этого срока. Датой пропажи без вести считается дата и время последней связи с воздушным судном или дата, на которую местонахождение воздушного судна было известно.;

- 5.4.2 утрата воздушного судна, вызванная вынужденной посадкой на труднодоступную и непригодную для эвакуации этого судна местность;
- 5.4.3 утрата воздушного судна, произошедшая в результате кражи, угона, разбоя, грабежа воздушного судна.
- 5.5 К стихийным бедствиям, применительно к настоящим Правилам, относятся:
- 1) землетрясение, воздействие подземного огня;
  - 2) сель, оползень, оседание (просадка) грунта, горный обвал, камнепад;
  - 3) буря, вихрь, ураган, смерч и иное движение воздушных масс, вызванное естественными процессами в атмосфере;
  - 4) наводнение, затопление, цунами;
  - 5) необычное для данной местности действие подпочвенных вод;
  - 6) град или ливень, если они носят особо опасный характер и являются необычными для данной местности;
  - 7) иные стихийные бедствия, предусмотренные Договором страхования.
- 5.6 Ущерб от бури, вихря, урагана, смерча или иного движения воздушных масс, вызванного естественными процессами в атмосфере, возмещается только в том случае, если скорость ветра, причинившего ущерб, превышала 80 (восемьдесят) км/час. Скорость ветра подтверждается документами компетентных органов и организаций.
- 5.7 Ущерб от оползня, оседания или иного движения грунта не подлежит возмещению, если он вызван проведением взрывных работ, выемкой грунта из котлованов или карьеров, засыпкой грунтом пустот или проведением других земляных работ, а также добычей или разработкой месторождений полезных ископаемых.
- 5.8 К противоправным действиям третьих лиц относятся:
- 1) угон;
  - 2) кража;
  - 3) хулиганство;
  - 4) поджог.
- 5.9 Любой из вышеуказанных рисков считается застрахованным лишь в том случае, если это особо оговорено в Договоре страхования.
- 5.10 Договором страхования может быть предусмотрен иной перечень страховых случаев.
- 5.11 Страхователь вправе дополнительно застраховать воздушное судно от рисков повреждения, уничтожения, пропажи без вести, произошедших в результате выполнения полетов по специальным программам:
- 1) лётных испытаний;
  - 2) установления рекордов, демонстрации авиационной техники;
  - 3) обучения летного состава;
  - 4) патрулирования;
  - 5) поисково-спасательных, аварийно-спасательных работ;
  - 6) других работ, имеющих повышенный риск.
- 5.12 За отдельные страховые премии Договором страхования может быть предусмотрено возмещение дополнительных расходов, понесенных Страхователем в течение срока действия Договора страхования в результате наступления страхового случая:
- 1) на поисковые работы для установления местонахождения, пропавшего без вести воздушного судна (или его останков), о котором нет каких-либо сведений по истечении максимального расчетного времени продолжительности полета;
  - 2) по заливу взлетно-посадочной полосы пеной при аварийной или предполагаемой аварийной посадке воздушного судна;
  - 3) по уборке останков воздушного судна;
  - 4) по проведению расследования происшествия с воздушным судном, которые уполномоченный орган может обязать понести Страхователя;
  - 5) по обеспечению безопасности и сохранности поврежденного воздушного судна.
- 5.13 Страховая сумма в отношении указанных в п. 5.12. расходов устанавливается Договором страхования.
- 5.14 Доказывание наступления страхового случая, а также причиненных им убытков лежит на

Страхователе.

6 ИСКЛЮЧЕНИЯ ИЗ СТРАХОВЫХ СЛУЧАЕВ И ОГРАНИЧЕНИЕ СТРАХОВАНИЯ

- 6.1 Не относятся к страховым случаям повреждения, вызванные рабочими процессами, реализуемыми в агрегатах, а также нормальными эксплуатационными нагрузками, а именно:
- 1) повреждения и отказы отдельных агрегатов (систем), вызванные их износом и старением в процессе эксплуатации, дефектами и действием рабочих процессов и сопутствующих факторов, если последствия таких повреждений и отказов локализованы внутри этих агрегатов (систем);
  - 2) повреждения отдельных деталей агрегатов, имеющие накопительный или прогрессирующий характер (усталостные трещины, коррозия, расслоения и т.п.), связанные с воздействием эксплуатационных условий и нагрузок;
  - 3) местные повреждения (вмятины и забоины) лопаток компрессора двигателя, воздушных винтов, элементов наружной обшивки и других агрегатов воздушного судна, если они не явились причиной конкретного зарегистрированного происшествия с воздушным судном и выявлены при послеполетном осмотре или при выполнении регламентных работ на воздушном судне; повреждение лопаток компрессора из-за попадания посторонних предметов в газоздушный тракт двигателя рассматривается в качестве страхового случая, если такое повреждение явилось причиной зарегистрированного отказа двигателя в полете или рулении.
- 6.2 Не являются страховыми случаями и не влекут страховых выплат уничтожение (пропажа без вести), повреждение воздушного судна, наступившее в результате:
- 1) использования воздушного судна в незаконных целях или в целях, не соответствующих указанным в Договоре страхования;
  - 2) нахождения воздушного судна вне географических районов эксплуатации, указанных в Договоре страхования, если это не связано с непреодолимой силой (Приложение № 1);
  - 3) пилотирования воздушного судна лицами, не предусмотренными Договором страхования или имеющими квалификацию ниже, чем указана в Договоре страхования, или управления на земле лицом, не уполномоченным или не имеющим на то прав;
  - 4) транспортировки воздушного судна любым видом транспорта, за исключением транспортировки после повреждения в результате страхового случая и буксировки воздушного судна штатными устройствами по территории аэродрома;
  - 5) использования для взлета или посадки аэродрома (площадки), не соответствующего требованиям для данного типа воздушного судна, если это не связано с непреодолимой силой;
  - 6) осуществления полета с превышением предельных норм загрузки воздушного судна по количеству пассажиров, весу и габаритам груза, а также нарушении центровки;
  - 7) выпуска в полет воздушного судна в заведомо неисправном состоянии, кроме тех случаев, когда такой полет осуществляется в соответствии с руководством по летной эксплуатации воздушного судна или разрешением специально уполномоченного органа и на это получено согласие Страховщика в письменной форме. Страховщик при этом имеет право потребовать уплаты дополнительной страховой премии;
  - 8) выпуска воздушного судна в полет с незавершенным техническим обслуживанием; заправки воздушного судна некондиционным горюче-смазочным материалом;
  - 9) несоблюдения Страхователем (Выгодоприобретателем), его работниками или представителями установленных правил, требований, руководств (наставлений) по безопасному осуществлению полетов, эксплуатации воздушного судна, охране, ремонту, а также требований, исходящих от должностных лиц компетентных органов, касающихся безопасной эксплуатации воздушного судна, управления воздушным движением, организации летной работы и обеспечения полетов.
- 6.3 Не являются страховыми случаями уничтожение (пропажа) или повреждение воздушного судна, вызванные:
- 1) радиоактивными, токсическими, взрывчатыми или иными опасными свойствами любого взрывчатого ядерного устройства или его ядерной составной части (Приложение № 2);
  - 2) ионизирующей радиацией или радиоактивным заражением от любого другого радиоактивного источника, или токсическими, взрывчатыми свойствами, или иными опасными свойствами такого радиоактивного источника (Приложение № 2);
  - 3) военными рисками, террористическими актами и иными опасностями – если иное не предусмотрено Договором страхования (Приложение № 3);

- 4) невозможностью компьютерного аппаратного и программного обеспечения либо другого информационного технологического оборудования или системы (находящегося в собственности Страхователя или любого другого лица) должным образом распознать, сменить или перевести значение года, даты или времени (Приложение № 4);
- 5) любым изменением или модификацией любого аппаратного или программного обеспечения, либо другого информационного технологического оборудования или системы, находящегося в собственности Страхователя или любого другого лица, для предупреждения или в ответ на смены значения года, даты, времени или распоряжениями или проведением обслуживания в связи с любой сменой значений или модификацией.

6.4 Не покрываются страхованием:

- 1) косвенные убытки (неустойки, убытки вследствие задержки или опоздания, простоя воздушного судна, нарушения или отмены договора перевозки, договорные штрафы и т.п.);
- 2) упущенная выгода или дополнительные расходы, связанные с невозможностью эксплуатации застрахованного воздушного судна или его отдельного агрегата после страхового случая;
- 3) потеря товарного вида воздушного судна, если иное не предусмотрено Договором страхования;
- 4) расходы на ведение дела, связанные со страховым случаем и с его доказыванием в любых уполномоченных органах (государственные пошлины, расходы на ксерокопии, нотариальное заверение, оценка/экспертиза, оплата услуг адвоката, представителя, переводчика и т.д.);
- 5) ответственность Страхователя за причинение вреда (убытков) любым лицам;
- 6) убытки, возникшие до начала периода страхования, но обнаруженные после его начала;
- 7) убытки, причиненные сверх объемов и сумм, предусмотренных Договором страхования;
- 8) другие основания для отказа в страховой выплате, если это не противоречит действующему законодательству Республики Казахстан.

6.5 Отказ Страховщика произвести страховую выплату может быть обжалован Страхователем в суде.

7 СРОК И МЕСТО ДЕЙСТВИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ

- 7.1 Договор заключается на срок двенадцать месяцев. По договоренности сторон Договор может быть заключен на срок менее двенадцати месяцев. Страховая защита начинает действовать с 00 часов 00 минут дня, следующего за днем поступления страховой премии (либо ее первой части) на счет Страховщика или в кассу наличными деньгами, но не ранее даты подписания Договора страхования, если иное не предусмотрено Договором страхования.
- 7.2 При осуществлении страховой выплаты Договор страхования не прекращает своего действия, а страховая защита сохраняет силу до конца срока его действия в размере страховой суммы равной разнице между страховой суммой, обусловленной заключенным Договором страхования, и размером осуществленной страховой выплаты, если Договором не предусмотрено иное.
- 7.3 В период действия Договора страхования Страхователь обязан незамедлительно сообщать Страховщику о ставших ему известными значительных изменениях в обстоятельствах, сообщенных при заключении Договора страхования, если эти изменения могут существенно повлиять на увеличение страхового риска. Значительными, во всяком случае, признаются: изменение маршрутов полета, условий технического обслуживания воздушного судна, смена экипажа и т.п.
- 7.4 Страховщик, уведомленный об обстоятельствах, влекущих увеличение страхового риска, вправе потребовать изменения условий Договора страхования или уплаты дополнительной страховой премии соразмерно увеличению риска.
- 7.5 Если Страхователь возражает против изменения условий Договора страхования или доплаты страховой премии, Страховщик вправе потребовать расторжения Договора страхования. При этом Страховщик возвращает Страхователю страховую премию за минусом понесенных Страховщиком расходов и части страховой премии, пропорциональной времени, в течение которого действовало страхование.
- 7.6 При невыполнении Страхователем предусмотренных обязанностей, Страховщик вправе потребовать расторжения Договора страхования и возмещения убытков, причиненных расторжением Договора, а если страховой случай наступил – полностью или частично отказать в страховой выплате.
- 7.7 Договором страхования может быть предусмотрено продление срока страхования в отношении воздушного судна, указанного в Договоре страхования, которое к моменту окончания срока страхования находится в полете (рейсе), до момента совершения этим воздушным судном первой посадки, при условии наличия письменного согласия Страховщика.
- 7.8 Территория страхового покрытия ограничивается территорией районов полетов воздушного судна в

воздушном пространстве стран, указанных в Договоре страхования. По соглашению Сторон географические пределы действия Договора страхования могут быть, как расширены, так и ограничены. В любом случае территория страхового покрытия отражается в Договоре страхования.

- 7.9 Не является нарушением условий Договора страхования отклонение от намеченного маршрута в целях спасения воздушного судна, жизни пассажиров и вызванное необходимостью обеспечения безопасности дальнейшего полета.

8 ПОРЯДОК ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ

- 8.1 Договор страхования заключается на основании письменного заявления Страхователя, установленной Страховщиком формы, являющегося составной и неотъемлемой частью Договора страхования. При заполнении заявления Страхователь обязан предъявить имеющиеся документы и сообщить Страховщику обо всех известных ему обстоятельствах, имеющих существенное значение для определения вероятности наступления страхового случая и размера возможных убытков от его наступления в отношении принимаемого на страхование воздушного судна. Страхователь несет ответственность за достоверность представленных им данных.
- 8.2 По соглашению Сторон, Договор страхования может быть заключен без осмотра воздушного транспорта Страхователя на основании представленных последним документов.
- 8.3 Помимо заявления о страховании Страхователь обязан предоставить Страховщику оригиналы/ копии:
- 1) сертификата эксплуатанта;
  - 2) документов, подтверждающих право собственности на воздушное судно (договор купли-продажи воздушного судна, протокол о проведении тендера и т.д.);
  - 3) документов, подтверждающих имущественный найм, лизинг, доверительное управление, а также на иное пользование воздушным судном;
  - 4) приемопередаточного акта к документам, подтверждающим право собственности на воздушное судно, имущественный найм, лизинг, доверительное управление, а также на иное пользование воздушным судном;
  - 5) разрешения органов гражданской авиации Республики Казахстан на приобретение в собственность, имущественный найм, лизинг, доверительное управление, а также на иное пользование воздушным судном (для организаций гражданской авиации, резидентов Республики Казахстан);
  - 6) акта проверки технического состояния и определения годности воздушного судна;
  - 7) сертификата летной годности (при летной эксплуатации воздушного судна);
  - 8) сертификата типа воздушного судна (для воздушного судна сверхлегкой авиации сертификата экземпляра или сертификата типа);
  - 9) бортовых журналов (бортжурнал самолета/вертолета, санитарный бортовой журнал самолета/вертолета);
  - 10) лицензии на бортовые радиостанции;
  - 11) руководство по летной эксплуатации;
  - 12) руководство по производству полетов эксплуатанта;
  - 13) аэронавигационные и другие документы, предусмотренные требованиями законодательства Республики Казахстан и международной организацией гражданской авиации, как необходимые для выполнения полетов.
- 8.4 Для заключения Договора страхования Страховщиком могут быть затребованы дополнительные документы, характеризующие степень страхового риска. Страховщик вправе отказаться от заключения Договора со Страхователем без объяснения причин.
- 8.5 Договор страхования заключается в письменной форме путем составления сторонами Договора страхования, или в электронной форме путем присоединения Страхователя к типовым условиям страхования, предусмотренным законодательными актами Республики Казахстан, либо Правилам страхования, разработанным Страховщиком в одностороннем порядке (договор присоединения), и оформления Страховщиком Страхователю Договора страхования.
- 8.6 Для заключения Договора страхования через интернет-ресурс, Страхователь обращается к Страховщику либо партнеру, где заполняет соответствующую форму, согласно Правил обмена электронными информационными ресурсами между страхователем (застрахованным, выгодоприобретателем) и страховщиком, Правил уведомления о заключении Договора страхования и требований к содержанию уведомления, Требованиям к программно-техническим средствам и интернет-ресурсам страховой (перестраховочной) организации, обеспечивающим заключение договоров страхования, обмен электронными информационными ресурсами между Страхователем и

Страховщиком.

- 8.7 В Договоре страхования подпись Страховщика может быть выполнена путем факсимильного воспроизведения с помощью средств механического или иного копирования, электронной подписи.
- 8.8 Страховщик вправе производить осмотр воздушного судна, принимаемого на страхование, а при необходимости назначить экспертизу в целях установления действительной его стоимости. Условия оплаты экспертизы определяются соглашением Сторон. После оформления Договора страхования вышеуказанные документы становятся неотъемлемой его частью.
- 8.9 Если в процессе заключения Договора будут выявлены неисправности, влияющие на безопасность эксплуатации, то данное воздушное судно может быть принято на страхование только после устранения этих неисправностей. За детали воздушного транспорта (узлы, агрегаты), имеющие повреждения на момент заключения Договора, Страховщик ответственности не несет.
- 8.10 По согласованию сторон Договор страхования может быть пролонгирован на следующий срок при условии уведомления об этом одной из Сторон другую Сторону за 30 (тридцать) календарных дней до окончания срока действия Договора страхования и уплаты страховой премии.
- 8.11 При утере Договора страхования оформляется дубликат с указанием, что это дубликат Договора страхования без взимания дополнительной оплаты.
- 8.12 Ответственность за неполноту условий, подлежащих указанию в Договоре страхования, несет Страховщик.

9 ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН

9.1 Страховщик обязан:

- 9.1.1 ознакомить Страхователя с Правилами страхования;
- 9.1.2 при наступлении страхового случая произвести страховую выплату в размере, порядке и сроки, установленные Договором страхования;
- 9.1.3 не разглашать сведения о Страхователе и его имущественном положении за исключением случаев, предусмотренных действующим законодательством Республики Казахстан;
- 9.1.4 обеспечить тайну страхования;
- 9.1.5 осуществить страховую выплату Выгодоприобретателю или направить Страхователю / Выгодоприобретателю письменный мотивированный отказ в осуществлении страховой выплаты в соответствии с условиями Договора страхования;
- 9.1.6 возместить Страхователю расходы, произведенные им для уменьшения убытков при страховом случае;
- 9.1.7 в случаях непредставления Страхователем/Выгодоприобретателем/Застрахованным всех документов, необходимых для осуществления страховой выплаты, не позднее 3 (трех) рабочих дней с даты принятия последнего документа письменно уведомить их о недостающих документах;
- 9.1.8 совершать другие действия, предусмотренные Договором страхования и действующим законодательством Республики Казахстан.

9.2 Страхователь обязан:

- 9.2.1 уплатить страховую премию в размере, порядке и сроки, которые установлены Договором страхования;
- 9.2.2 при заключении и в период действия Договора страхования информировать Страховщика обо всех действующих/заключаемых договорах страхования по аналогичным рискам в отношении данного объекта страхования;
- 9.2.3 информировать Страховщика о состоянии страхового риска;
- 9.2.4 незамедлительно, но не позднее 3 (трех) рабочих дней, сообщать Страховщику о ставших ему известными значительных изменениях в обстоятельствах, сообщенных Страховщику при заключении Договора страхования, если эти изменения могут существенно повлиять на увеличение страхового риска, например: передача воздушного транспорта в аренду или в залог, лизинг, переход застрахованного имущества другому лицу;
- 9.2.5 при увеличении степени риска внести изменения в Договор страхования и/или уплатить дополнительную страховую премию с даты получения Страхователем уведомления об изменении договора страхования и/или доплате страховой премии;
- 9.2.6 сообщать Страховщику об изменениях прав на владение, распоряжение и пользование воздушным судном, указанным в Договоре страхования.
- 9.2.7 создать необходимые условия Страховщику для проведения им мероприятий (осмотр, экспертизу воздушного судна, условий его технического обслуживания и эксплуатации, участие в расследовании страховых случаев и т.д.), связанных с заключением Договора страхования и его исполнением в течение срока его действия;

- 9.2.8 нести бремя доказывания наступления страхового случая, а также причиненного ущерба;
  - 9.2.9 исполнять распоряжения, касающиеся безопасной эксплуатации воздушного судна и управления воздушным движением, исходящие от должностных лиц компетентных организаций;
  - 9.2.10 обеспечить переход к Страховщику права требования к лицу, ответственному за наступление страхового случая;
  - 9.2.11 при наступлении страхового случая незамедлительно вызвать и обеспечить прибытие представителей уполномоченных государственных органов к месту происшествия;
  - 9.2.12 совершать иные действия, предусмотренные Договором страхования и действующим законодательством Республики Казахстан.
- 9.3 Страховщик имеет право:**
- 9.3.1 проверять предоставленную Страхователем информацию, а также выполнение условий Правил страхования и Договора страхования;
  - 9.3.2 при заключении Договора страхования обследовать воздушное судно, указанное в заявлении о страховании, и изучить необходимую документацию;
  - 9.3.3 по получении уведомления об обстоятельствах, влекущих увеличение страхового риска потребовать, изменения условий Договора страхования или уплаты дополнительной страховой премии соразмерно увеличению риска;
  - 9.3.4 потребовать расторжения Договора страхования при невыполнении Страхователем обязанности сообщать Страховщику о ставших ему известными значительных изменениях в обстоятельствах, сообщенных Страховщику при заключении Договора, если эти изменения могут существенно повлиять на увеличение страхового риска, либо если Страхователь возражает против изменения условий Договора или доплаты страховой премии соразмерно увеличению степени риска;
  - 9.3.5 самостоятельно выяснять причины и обстоятельства события, имеющего признаки страхового случая, в том числе запрашивать у соответствующих государственных органов и организаций, исходя из их компетенции, документы, подтверждающие факт наступления страхового случая и размер причиненного ущерба;
  - 9.3.6 требовать от Страхователя информацию, необходимую для установления факта страхового случая, обстоятельств его наступления;
  - 9.3.7 отказать в осуществлении страховой выплаты полностью или частично по основаниям, предусмотренным Правилами страхования и Договором страхования;
  - 9.3.8 совершать иные действия, предусмотренные Договором страхования и действующим законодательством Республики Казахстан.
- 9.4 Страхователь имеет право:**
- 9.4.1 ознакомиться с Правилами страхования;
  - 9.4.2 требовать от Страховщика разъяснения условий страхования, своих прав и обязанностей по Договору страхования;
  - 9.4.3 оспорить в порядке, установленном действующим законодательством Республики Казахстан, отказ Страховщика в осуществлении страховой выплаты или уменьшении ее размера;
  - 9.4.4 досрочно расторгнуть Договор страхования в соответствии с Правилами страхования и действующим законодательством Республики Казахстан;
  - 9.4.5 на изменение условий Договора страхования по согласованию со Страховщиком;
  - 9.4.6 на получение страховой выплаты в размере, порядке и сроки, предусмотренные Договором страхования;
  - 9.4.7 в случае утери Договора страхования получить его дубликат на основании письменного заявления;
  - 9.4.8 совершать иные действия, не противоречащие действующему законодательству Республики Казахстан.

10 ПОРЯДОК И УСЛОВИЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ СТРАХОВОЙ ВЫПЛАТЫ

- 10.1 Требование о страховой выплате к Страховщику предъявляется Страхователем или Выгодоприобретателем в письменной форме с приложением документов, необходимых для осуществления страховой выплаты.
- 10.2 Если иное не предусмотрено Договором страхования, размер ущерба определяется Страховщиком на основании проведенного обследования и составленной им калькуляции, с учетом стоимости пострадавшего воздушного транспортного средства на момент наступления страхового случая. При этом каждая из Сторон имеет право потребовать проведения независимой экспертизы. Экспертиза проводится за счет иницилирующей Стороны.
- 10.3 В случае полной гибели или пропажи без вести воздушного судна, Страховщик по своему выбору либо

осуществляет страховую выплату в размере страховой суммы, либо предоставляет Страхователю другое воздушное судно на замену. При этом:

- 1) предлагаемое Страховщиком на замену воздушное судно должно быть того же типа (модели), иметь сходное с заменяемым воздушным судном состояние (ресурс планера и двигателей, другие эксплуатационно-технические характеристики);
  - 2) после осуществления страховой выплаты Страховщик получает право стать собственником списанного воздушного судна или любых его агрегатов (частей) вместе со всеми регистрационными документами и документами на право владения.
- 10.4 В случае конструктивной гибели Страховщик по своему выбору либо осуществляет страховую выплату в размере страховой суммы и получает право на выручку от реализации останков поврежденного воздушного судна, либо выплачивает разницу между страховой суммой и стоимостью останков воздушного судна.
- 10.5 Если Договором страхования не предусмотрено иное, размер страховой выплаты не может превышать установленной для поврежденной составной части доли страховой суммы, указанной в «Таблице удельных весов стоимости составных частей воздушного судна в страховой сумме» (Приложение №5).
- 10.6 Из суммы страховой выплаты вычитается установленная Договором страхования франшиза и неоплаченная Страхователем часть страховой премии, если Договором страхования предусмотрена уплата страховой премии в рассрочку.
- 10.7 Страховая выплата по риску «Противоправные действия третьих лиц» осуществляется на основании вступивших в законную силу судебных постановлений (актов) в отношении установленных лиц.
- 10.8 В сумму страховой выплаты не включаются:
- 1) расходы по уборке и утилизации останков воздушного судна – если иное не предусмотрено Договором страхования;
  - 2) расходы на поисковые работы в случае пропажи воздушного судна без вести – если иное не предусмотрено Договором страхования;
  - 3) затраты на переоборудование, модернизацию, доработку воздушного судна, а также затраты на ремонт повреждений, не связанных со страховым случаем, но обнаруженных при проведении аварийного ремонта в связи со страховым случаем;
  - 4) дополнительные затраты Страхователя, вызванные срочностью проведения работ по восстановлению застрахованного воздушного судна;
  - 5) другие нецелевые расходы.
- 10.9 Страховщик принимает решение об осуществлении страховой выплаты и производит страховую выплату или направляет Страхователю мотивированный отказ в осуществлении страховой выплаты в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня получения последнего из документов для признания произошедшего события страховым случаем.
- 10.10 Страховщик имеет право отсрочить страховую выплату в случае:
- 1) если у него имеются мотивированные сомнения в подлинности документов, подтверждающих страховой случай – до тех пор, пока не будут предоставлены необходимые доказательства;
  - 2) если соответствующими органами возбуждено уголовное дело против Страхователя (Выгодоприобретателя), его работников или его уполномоченных лиц и ведется расследование обстоятельств, приведших к наступлению убытков – до окончания расследования.
- 10.11 Общая сумма страховых выплат при наступлении одного или нескольких страховых случаев, не может превышать страховой суммы (лимита ответственности), установленной Договором страхования.
- 10.12 В случае разногласий между Страхователем и Страховщиком относительно причины возникновения ущерба или его размера, каждая из Сторон может потребовать для разрешения спора проведения экспертизы с оплатой услуг эксперта Стороной, назначившей экспертизу.
- 10.13 В том случае, если причиненный Страхователю вред компенсирован другими лицами, Страховщик оплачивает только разницу между суммой, подлежащей возмещению по Договору страхования, и суммой, компенсированной другими лицами.
- 10.14 Страхователь или Выгодоприобретатель обязан возратить Страховщику полученную страховую выплату (или ее соответствующую часть), если в течение срока исковой давности, предусмотренной законодательством Республики Казахстан, обнаружится такое обстоятельство, которое по закону или в соответствии с настоящими Правилами полностью или частично лишает Страхователя или Выгодоприобретателя права на страховую выплату.
- 10.15 Если после осуществления страховой выплаты по риску утраты/пропажи, воздушный транспорт будет

обнаружен, Страхователь/Выгодоприобретатель обязан:

- 1) незамедлительно уведомить об этом Страховщика;
- 2) в случае если имеются повреждения воздушного судна совершить все действия и представить документы, предусмотренные Договором в отношении наступившего страхового случая. После предоставления Страховщиком Страхователю/Выгодоприобретателю решения о страховом случае и требования о возврате излишне уплаченной страховой выплаты незамедлительно возвратить Страховщику соответствующую часть страховой выплаты;
- 3) в случае если повреждения воздушного судна отсутствуют незамедлительно возвратить Страховщику страховую выплату.

10.16 Если об утраченном (украденном) имуществе не было или несвоевременно было заявлено в компетентные органы, то Страховщик освобождается от обязанности по осуществлению страховой выплаты только в части, касающейся этого имущества.

11 ДЕЙСТВИЯ СТРАХОВАТЕЛЯ ПРИ НАСТУПЛЕНИИ СТРАХОВОГО СЛУЧАЯ

11.1 При наступлении страхового случая Страхователь обязан:

- 11.1.1 принять разумные и доступные в сложившихся обстоятельствах меры, чтобы предотвратить или уменьшить возможные убытки, в том числе меры к спасению и сохранению воздушного транспорта. Страховщик освобождается от возмещения убытков, возникших вследствие того, что Страхователь (Выгодоприобретатель) умышленно не принял разумных и доступных ему мер, чтобы уменьшить возможные убытки;
- 11.1.2 незамедлительно, но не позднее 24 часов, сообщить в соответствующие органы и организации, исходя из их компетенции (подразделения органов внутренних дел, органы противопожарной службы, аварийные службы, агентство по чрезвычайным ситуациям), о наступлении события;
- 11.1.3 обеспечить документальное оформление события уполномоченными государственными и иными компетентными органами;
- 11.1.4 незамедлительно, но в любом случае не позднее 3 (трех) рабочих дней, в письменной форме сообщить о страховом случае Страховщику;
- 11.1.5 сохранить пострадавший воздушный транспорт (если это не противоречит интересам безопасности или не приведёт к увеличению ущерба) до осмотра его представителем Страховщика в том виде, в котором оно оказалось на момент повреждения/гибели;
- 11.1.6 обеспечить представителю Страховщика возможность беспрепятственного осмотра поврежденного воздушного транспорта, участия в мероприятиях по уменьшению убытков и спасению воздушного транспорта;
- 11.1.7 содействовать представителю Страховщика в выяснении причин и обстоятельств наступления страхового случая, в т.ч. предоставлять Страховщику всю доступную ему информацию и документацию, позволяющую судить о причинах, ходе и последствиях страхового случая, характере и размерах причиненного ущерба, в т.ч. обеспечить участие представителя Страховщика в заседаниях комиссии по расследованию авиационных происшествий;
- 11.1.8 незамедлительно письменно уведомить Страховщика о получении, какого-либо возмещения (компенсации) убытков, причиненных в результате страхового случая, от третьих лиц, не являющихся потерпевшими;
- 11.1.9 в случае если Страховщик сочтет необходимым назначение своего представителя для защиты интересов, как Страховщика, так и Страхователя, в связи с наступлением страхового случая – выдать доверенность или иные необходимые документы для защиты таких интересов указанным Страховщиком лицам. Страховщик имеет право, но не обязан, представлять интересы Страхователя в суде или иным образом осуществлять правовую защиту Страхователя в связи с наступлением страхового случая;
- 11.1.10 нести бремя доказывания наступления страхового случая, а также причиненных им убытков;
- 11.1.11 передать Страховщику все документы, доказательства и сообщить ему все сведения, необходимые для осуществления Страховщиком перешедшего к нему права обратного требования к лицу, ответственному за причиненный ущерб;
- 11.1.12 выполнять иные действия, предусмотренные настоящими Правилами действующим законодательством Республики Казахстан.

12 ПЕРЕЧЕНЬ ДОКУМЕНТОВ, ПОДТВЕРЖДАЮЩИХ НАСТУПЛЕНИЕ СТРАХОВОГО СЛУЧАЯ И РАЗМЕР УБЫТКОВ

- 12.1 Для принятия Страховщиком решения об осуществлении страховой выплаты Страхователь (Выгодоприобретатель) обязан предоставить Страховщику следующие документы:
- 1) заявление о страховом случае;
  - 2) копию Договора страхования (его дубликат);
  - 3) копию свидетельства о государственной регистрации воздушного судна;
  - 4) копию сертификата эксплуатанта;
  - 5) акт проверки технического состояния и определения годности воздушного судна;
  - 6) оригиналы или заверенные уполномоченными лицами копии соответствующих документов компетентных органов:
    - **при авиационном инциденте** – акты/заключения комиссий, иных компетентных органов/лиц, осуществляющих расследование, классификацию и учет авиационных инцидентов, либо подтверждающие факт наступления страхового случая;
    - **при авиационном происшествии** – заключение вневедомственной государственной комиссии; акты/заключения комиссий, иных компетентных органов/лиц, осуществляющих расследование, классификацию и учет авиационных происшествий, либо подтверждающие факт наступления страхового случая;
    - **при стихийном бедствии** – акты, заключения, документы органов противопожарной службы, гидрометеослужбы, аварийных служб, подразделения Агентства по чрезвычайным ситуациям, государственных комиссий, иных компетентных органов, осуществляющих расследование, классификацию и учет событий, рассматриваемых в Договоре в качестве страховых случаев, либо подтверждающие факт наступления страхового случая;
    - **при противоправных действиях третьих лиц** – документы органов прокуратуры, следствия, дознания, судебных органов, органов противопожарной службы (постановления о процессах уголовного дела (о возбуждении, об отказе в возбуждении, о приостановлении, прекращении), протокола осмотра места происшествия, постановления о привлечении в качестве обвиняемого, решения суда), документы, составленные уполномоченными органами (комиссиями), осуществляющими расследование, классификацию и учет событий, рассматриваемых в Договоре страхования в качестве страховых случаев, либо подтверждающие факт наступления страхового случая.
  - 7) акт экспертной оценки и/или заключение по определению суммы причиненного воздушному транспорту ущерба, проведенной согласованным со Страховщиком: независимым экспертом;
  - 8) план аварийного ремонта и смету расходов, предварительно согласованные с экспертами Страховщика и производителем работ;
  - 9) документы, необходимые для осуществления Страховщиком права регрессного требования к лицу, ответственному за причиненный ущерб;
  - 10) документы, подтверждающие понесенные Страхователем расходы, покрываемые по Договору.
- 12.2 Страхователь (Застрахованный, Выгодоприобретатель) вправе представлять иные доказательства, подтверждающие интерес в сохранении воздушного транспорта, наступления страхового случая и размер причиненных убытков.
- 12.3 Страховщик вправе сократить вышеизложенный перечень документов или затребовать дополнительные документы, изложенные в Договоре и Правилах страхования, если с учетом конкретных обстоятельств их отсутствие делает невозможным установление факта наступления страхового случая и определение размера убытка.
- 12.4 В отдельных случаях Страховщик вправе потребовать представления иных документов, если их отсутствие делает невозможным установление факта наступления страхового случая и определение размера убытка или требуется получение дополнительных сведений о страховом случае.
- 12.5 Оригиналы документов после принятия Страховщиком решения об осуществлении страховой выплаты по требованию Страхователя/Выгодоприобретателя могут быть возвращены соответствующему лицу при условии предоставления простых либо заверенных уполномоченным лицом копий (по решению Страховщика, исходя из требований действующего законодательства Республики Казахстан).
- 12.6 В случае непредставления Страхователем документов, предусмотренных настоящими Правилами, Страховщик незамедлительно, но не позднее 7 (семь) рабочих дней, письменно обязан уведомить его о недостающих документах.
- 12.7 В случае если по факту страхового случая органами, ведущими уголовный процесс, рассматривался вопрос о возбуждении уголовного дела, Страховщик вправе запросить у Страхователя копии

постановления о возбуждении, об отказе в возбуждении, приостановлении или прекращении уголовного дела, либо самостоятельно направить соответствующий запрос в соответствующие органы.

13 ИЗМЕНЕНИЕ СТЕПЕНИ РИСКА

- 13.1 В период действия договора страхования Страхователь (Застрахованный) обязан незамедлительно, но в любом случае не позднее 3 (трёх) рабочих дней с того момента, когда он узнал или должен был знать, сообщить Страховщику о ставших ему известными значительных изменениях в обстоятельствах, сообщённых Страховщику при заключении договора страхования путем направления электронного письма в адрес Страховщика, если эти изменения могут существенно повлиять на увеличение страхового риска.
- 13.2 Значительными во всяком случае признаются следующие изменения:
- 1) изменения видов деятельности Страхователя/Застрахованного;
  - 2) наличие двойного страхования;
  - 3) изменение условий/сведений, указанных в заявлении Страхователя при заключении договора страхования.
- 13.3 При получении информации об обстоятельствах, влекущих увеличение степени страхового риска, Страховщик вправе потребовать изменения условий договора страхования, включая прекращение договора страхования, или уплаты дополнительной страховой премии соразмерно увеличению риска.
- 13.4 Страховщик, уведомленный об обстоятельствах, влекущих увеличение страхового риска, вправе потребовать изменения условий Договора страхования или уплаты дополнительной страховой премии соразмерно увеличению риска.
- 13.5 Если страхователь возражает против изменения условий Договора страхования или доплаты страховой премии, Страховщик вправе потребовать расторжения договора страхования в соответствии с правилами, предусмотренными законодательством Республики Казахстан.
- 13.6 Страховщик не вправе требовать расторжения Договора страхования, если обстоятельства, влекущие увеличение страхового риска, уже отпали.

14 УСЛОВИЯ ПРЕКРАЩЕНИЯ ДОГОВОРА СТРАХОВАНИЯ

- 14.1 Действия Договора прекращается в следующих случаях:
- 14.1.1 истечения срока действия Договора страхования;
  - 14.1.2 ликвидации/смерти Страхователя или ликвидации Страховщика в порядке, установленном действующим законодательством Республики Казахстан;
  - 14.1.3 принятия судом решения о признании договора страхования недействительным;
  - 14.1.4 осуществления Страховщиком страховой выплаты в полном размере страховой суммы;
  - 14.1.5 неуплаты очередного страхового взноса при уплате страховой премии в рассрочку. При этом, уплаченные страховые взносы не возвращаются. Возобновление действия страховой защиты начинается со дня, следующим за днем уплаты просроченного страхового взноса.
  - 14.1.6 в других случаях, предусмотренных действующим законодательством Республики Казахстан.
- 14.2 Договор страхования может быть прекращён досрочно по требованию Страхователя или Страховщика, а также по соглашению Сторон. Сторона, инициирующая досрочное прекращение Договора страхования, уведомляет другую сторону не позднее чем за 30 (тридцать) календарных дней до даты планируемого прекращения, если Договором страхования или соглашением Сторон не предусмотрено иное.
- 14.3 При досрочном прекращении Договора страхования по обстоятельствам, предусмотренным в п.1 ст. 841 ГК РК, Страховщик возвращает Страхователю часть страховой премии пропорционально времени, в течение которого действовало страхование, за минусом расходов на ведение дела, размер которых устанавливается Договором страхования, по следующей формуле:
- $$(СП - СП*РС) / N*n, \text{ где}$$
- СП – уплаченная страховая премия/страховые взносы по Договору страхования,
РС- расходы Страховщика на ведение дела, в процентах (но не менее расходов на продажу),
N – срок действия Договора страхования (в днях),
n – количество дней, оставшихся до истечения срока действия Договора страхования, день подачи заявления считается использованным.
- 14.4 Страхователь вправе отказаться от Договора страхования в любое время. При отказе Страхователя от Договора страхования страховая премия возврату не подлежит, за исключением случаев отказа

Страхователя-физического лица от Договора страхования, в течение 14 (четырнадцать) календарных дней с даты его заключения, в этом случае Страховщик обязан возвратить Страхователю - физическому лицу полученную (полученные) страховую премию (страховые взносы) за вычетом части страховой премии (страховых взносов) пропорционально времени, в течение которого действовало страхование, и расходов, связанных с расторжением договора страхования, в размере 10% от полученной (полученных) страховой премии (страховых взносов), если Договорам страхования не предусмотрено иное.

- 14.5 Договор страхования помимо общих оснований, предусмотренных законодательством Республики Казахстан, признается недействительным в случае, когда Страхователь при заключении Договора страхования заведомо преследовал цель извлечения неправомерной выгоды, в том числе его заключение после наступления страхового случая.
- 14.6 В случае несвоевременной оплаты очередного страхового взноса, при оплате страховой премии в рассрочку, действие страховой защиты по Договору страхования приостанавливается со дня, следующего за днем просроченного срока оплаты очередного страхового взноса, и при наступлении страхового случая в данный период Страховщик вправе отказать в страховой выплате. Действие страховой защиты возобновляется со дня оплаты просроченного платежа. При этом срок действия Договора страхования не продлевается на период, в течение которого действовало приостановление действия страховой защиты.
- 14.7 В случае если приостановление действия страховой защиты, длится более 30 (тридцати) календарных дней, Страховщик имеет право в одностороннем внесудебном порядке досрочно расторгнуть Договор страхования. При этом уплаченные ранее Страхователем страховые взносы возврату не подлежат.

15 ПРАВО ОБРАТНОГО ТРЕБОВАНИЯ

- 15.1 Страховщик, осуществивший страховую выплату, имеет право обратного требования к Страхователю/Застрахованному в пределах уплаченной суммы.
- 15.2 К Страховщику, осуществившему страховую выплату, переходит в пределах уплаченной суммы право требования, которое Страхователь (застрахованный) имеет к лицу, ответственному за убытки, возмещенные страховщиком в результате страхования.
- 15.3 Договором страхования может быть предусмотрен иной порядок регрессного требования.

16 ДВОЙНОЕ СТРАХОВАНИЕ

- 16.1 При заключении и в период действия Договора Страхователь обязан информировать Страховщика обо всех действующих/заключаемых договорах страхования по аналогичным рискам в отношении данного объекта страхования.
- 16.2 При двойном страховании каждый страховщик несет перед Страхователем ответственность в пределах заключенного с ним договора, однако общая сумма страховых выплат, полученная Страхователем от всех страховщиков, не может превышать реального ущерба.

17 ФОРС-МАЖОР

- 17.1 Форс-мажор – чрезвычайные обстоятельства, при наступлении которых Страховщик освобождается от выполнения обязательств по договору страхования, если это невыполнение явилось следствием обстоятельств непреодолимой силы, возникших после заключения договора страхования, в результате событий чрезвычайного характера, которые невозможно было не предвидеть, ни предотвратить.
- 17.2 Форс-мажорные обстоятельства включают в себя, но не ограничиваются этим: наводнения, пожары, землетрясения и другие стихийные бедствия, войны или военные действия любого характера, блокады, запреты государственных органов.
- 17.3 Сторона, для которой такие обстоятельства наступили, обязана известить другую сторону об этом в письменном виде. Не извещение о наступлении форс-мажорных обстоятельств лишает сторону, для которой они создались, права ссылаться на них в обоснование неисполнения своих обязательств.

18 ПОРЯДОК РАЗРЕШЕНИЯ СПОРОВ

- 18.1 Все споры между Страховщиком и Страхователем по Договору страхования решаются путем переговоров.
- 18.2 При недостижении соглашения спор рассматривается в порядке, предусмотренном действующим законодательством Республики Казахстан.
- 18.3 В случае возникновения споров о причинах и размере ущерба, каждая из Сторон имеет право потребовать проведения экспертизы. Экспертиза проводится за счет Стороны, потребовавшей ее

проведения.

19 ДОПОЛНИТЕЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ

- 19.1 Содержание и условия Договора страхования, являются коммерческой тайной. Стороны обязаны соблюдать строгую конфиденциальность и не вправе разглашать положений, содержания и условий Договора страхования, в том числе средствами массовой информации, за исключением случаев, когда этого требует законодательство Республики Казахстан.
- 19.2 По соглашению сторон в заключаемый в соответствии с настоящими Правилами Договор страхования могут быть включены дополнительные условия (страховые оговорки, определения, исключения и т.д.).
- 19.3 Все изменения и дополнения к Договору страхования имеют юридическую силу при условии их письменного оформления и подписания уполномоченными представителями сторон.
- 19.4 Все споры между Страховщиком и Страхователем по Договору страхования решаются путем переговоров.
- 19.5 При недостижении соглашения спор рассматривается в порядке, предусмотренном действующим законодательством Республики Казахстан.

к Правилам добровольного страхования воздушного транспорта

ОГОВОРКА ОБ ИСКЛЮЧЕНИИ ГЕОГРАФИЧЕСКИХ РАЙОНОВ

1. Несмотря на любые противоречащие положения и условия нижеприведенных пунктов 2 и 3, Договор страхования не покрывает любой убыток, ущерб или расходы, возникающие на территории следующих стран и регионов:

- 1) Алжир, Кабинда, Бурунди, Центральноафриканская Республика, Конго, Демократическая Республика Конго, Эритрея, Эфиопия, Кот-д'Ивуар, Либерия, Нигерия, Мавритания, Сьерра-Леоне, Сомали, Судан;
- 2) Колумбия, Эквадор, Перу;
- 3) Афганистан, Чечня/Ингушетия, Нагорный Карабах, Пакистан, Йемен, Джамму и Кашмир, Северная Корея, Мьянма, Непал;
- 4) Грузия, Нагорный Карабах, Северокавказский федеральный округ.
- 5) Шри-Ланка, Иран, Ирак Ливия, Сирия, Йемен;
- 6) Любая страна, в которой полеты Застрахованного судна будут противоречить санкциям ООН.

2. Однако покрытие распространяется:

- а) на перелеты над территориями вышеуказанных стран, если полет выполняется внутри международного одобренного воздушного коридора и выполняется в соответствии с рекомендациями I.C.A.O.
- б) в случае, если Застрахованное судно совершило посадку в стране, включенной в настоящую Оговорку по маршруту прямого следования и исключительно вследствие форс-мажорных обстоятельств, при условии уведомления заинтересованных лиц (Сторон) в течение 72 часов.

3. Любые из стран, включенных в настоящую Оговорку, могут быть включены в страховое покрытие Страхователями на согласованных условиях, перед выполнением полетов.

**ОГОВОРКА
ОБ ИСКЛЮЧЕНИИ ИЗ УСЛОВИЙ СТРАХОВАНИЯ ЯДЕРНЫХ РИСКОВ**

1. В соответствии с настоящим Приложением не являются страховыми случаями гибель или повреждение воздушного судна в результате происшествий, вызванных:

- а) радиоактивными, токсическими, взрывчатыми или другими опасными свойствами любого взрывоопасного ядерного устройства или его ядерных составных частей;
- б) радиоактивными свойствами, или комбинацией радиоактивных свойств с токсическими, взрывчатыми или другими опасными свойствами, любым другим радиоактивным материалом при перевозке его в качестве груза, включая его хранение и погрузочно-разгрузочные работы;
- в) ионизирующей радиацией или радиоактивным заражением от любого другого источника радиоактивности, или токсическими, взрывчатыми или иными опасными свойствами любого другого радиоактивного источника.

2. В соответствии с настоящим Приложением к радиоактивным материалам или радиоактивным источникам, указанным в п. 1 б) и в) настоящего Приложения, не относятся:

- а) обедненный уран или природный уран в любой форме;
- б) радиоизотопы, которые достигли конечной стадии обработки и пригодны для использования в научных, медицинских, сельскохозяйственных, коммерческих, образовательных или производственных целях.

3. По Договору страхования не являются страховыми случаями гибель или повреждение любого имущества и/или гражданская ответственность Страхователя за причинение любого вреда, если:

- а) Страхователь является также застрахованным лицом или со Страхователем по другим договорам страхования, включая договоры страхования ответственности за причинение вреда в связи с использованием атомной энергии;
- б) любое физическое лицо или организация (кроме Страхователя) обязаны обеспечивать финансовую защиту в соответствии с законодательством тех стран, в которых осуществляется эксплуатация застрахованных воздушных судов;
- в) Страхователь имеет право на компенсацию убытков любым правительством или его организацией, как если бы страхование не действовало.

4. Гибель, повреждение или утрата воздушного судна в результате происшествия, вызванного воздействием радиоактивных материалов или радиоактивных источников, указанных в п.2 настоящего Положения, могут рассматриваться в качестве страховых случаев, при условии, что:

- а) перевозка какого-либо радиоактивного материала в качестве груза, включая хранение или погрузочно-разгрузочные работы, будет осуществляться в соответствии с "Техническим инструкциям по безопасной перевозке опасных грузов по воздуху" ИАТА или в соответствии с более строгими требованиями законодательства;
- б) указанное выше происшествие имело место в период действия страхования и Заявление о страховой выплате поступит к Страховщику в течение срока, установленного действующим законодательством Республики Казахстан;
- в) уровень радиоактивного заражения превысит максимально допустимый уровень, указанный в Таблице:

Излучатель (нормы безопасности МАГАТЭ)	Максимально допустимый уровень радиоактивного заражения поверхности (усредненный по площади более 300 см ²)
Бета, гамма-излучатели, а также альфа-излучатели низкой токсичности	не более 4 Бк\см ² (0,1 нКи\см ²);
Все другие излучатели	не более 0,4 Бк\см ² (0,01 нКи\см ²).

- г) действие страхования, произведенного в соответствии с п. 3 настоящего Приложения, может быть прекращено по истечении 7 суток с момента уведомления Страховщиком об этом Страхователя в письменной форме.

к Правилам добровольного страхования воздушного транспорта

**ОГОВОРКА
ОБ ИСКЛЮЧЕНИИ ИЗ УСЛОВИЙ СТРАХОВАНИЯ ВОЕННЫХ РИСКОВ,
РИСКА УГОНА И ИНЫХ ОПАСНОСТЕЙ**

1. В соответствии с настоящим Приложением не являются страховыми случаями гибель или повреждение воздушного судна результате происшествий, вызванных:

- а) войной, интервенцией, актами иностранных врагов, боевыми действиями (с объявлением войны или без объявления), гражданской войной, мятежом, революцией, восстанием, военным положением, действием военных властей или сил, незаконно захвативших власть, или попытками незаконного захвата власти;
- б) любым взрывом любого оружия с применением атомного или ядерного расщепления и/или синтеза или другой подобной реакции или радиоактивной силы или материала;
- в) забастовками, бунтами, актами гражданского неповиновения или массовыми беспорядками;
- г) действиями одного лица или группы лиц, независимо от того являются ли они агентами суверенного государства или нет, направленными на достижение политических или террористических целей и независимо от того, явились ли гибель или повреждение любого имущества в результате таких действий случайными или преднамеренными;
- д) любыми злонамеренными действиями или саботажем;
- е) конфискацией, национализацией, захватом, наложением ареста, присвоением, реквизицией в собственность или для использования, или по распоряжению какого-либо правительства (гражданского, военного или существующего de facto), или государственной или местной власти;
- ж) угоном, незаконным захватом или осуществлением насильственного контроля над воздушным судном или экипажем в полете (включая любую попытку такого захвата или контроля), совершенным одним лицом или группой лиц, находящихся на борту воздушного судна и действующих без согласия Страхователя.

2. Кроме того, по Договору страхования не являются страховыми случаями гибель или повреждение любого имущества и/или гражданская ответственность Страхователя за причинение любого вреда, происшедшие в то время, когда воздушное судно находится вне контроля Страхователя в результате какого-либо из вышеперечисленных событий.

Воздушное судно будет считаться вернувшимся под контроль Страхователя, как только Страхователь будет вновь свободно владеть, пользоваться или распоряжаться этим воздушным судном.

При этом воздушное судно должно благополучно вернуться полностью пригодным для эксплуатации к Страхователю на аэродром, находящийся в пределах географических районов эксплуатации воздушного судна, установленных Договором страхования.

Благополучным возвращение считается в том случае, если воздушное судно находится на стоянке с выключенными двигателями и без принуждения к этому со стороны третьих лиц.

к Правилам добровольного страхования воздушного транспорта

ОГОВОРКА
ОБ ИСКЛЮЧЕНИИ ИЗ ОБЪЕМА ОБЯЗАТЕЛЬСТВ СТРАХОВЩИКА ВОЗМЕЩЕНИЯ
УЩЕРБА, ВОЗНИКШЕГО В РЕЗУЛЬТАТЕ СБОЯ ПРИ РАСПОЗНАНИИ ДАТ
ЭЛЕКТРОННЫМ И ИНЫМ ОБОРУДОВАНИЕМ И ПРОГРАММНЫМ ОБЕСПЕЧЕНИЕМ

1. Из объема обязательств Страховщика исключается и страховое возмещение не производится по любым претензионным требованиям, обусловленным повреждением, утратой или уничтожением (гибелью) имущества, понесенными расходами или ответственностью любого рода, которые наступили в результате (прямо или косвенно, полностью или частично) или в следствии:

- 1) отказа любого компьютерного оборудования, программного обеспечения, интегральной схемы, чипа или информационного технологического оборудования или системы (принадлежащего Страхователю или третьему лицу) точно или полностью произвести смену года, даты или времени или информации в связи со сменой любого года, даты или времени до или после такой смены года, даты или времени;
- 2) осуществления или попытки замены или модификации любого компьютерного оборудования, программного обеспечения, интегральной схемы, чипа или информационного технологического оборудования или системы (принадлежащего Страхователю или третьей стороне), в ходе подготовки к или в результате такой смены года, даты или времени или оказания консультационных и иных услуг в связи с такой заменой или модификацией;
- 3) невозможности использования любого имущества или оборудования любого вида из-за любых действий, неспособности совершить действия или решений Страхователя или любой третьей стороны, связанных со сменой времени или дат;
- 4) любые условия Договора страхования, касающиеся обязанности Страховщиков расследовать или осуществлять иную претензионно-исковую работу (включая защиту в суде) в отношении страховых претензий, подпадающих под настоящее Исключение, не применяются.

к Правилам добровольного страхования воздушного транспорта

ОГОВОРКА
ОГРАНИЧЕНИЯ СТОИМОСТИ СОСТАВНЫХ ЧАСТЕЙ ВОЗДУШНОГО СУДНА

(Соответствует Component Parts Clause AVN 4 — стандартной международной оговорке, разработанной Институтом авиационных страховщиков Ллойда (Lloyd's) и широко применяемой в авиационном страховании)

Несмотря на то, что в данной Оговорке могут содержаться положения, противоречащие условиям договора страхования, настоящим согласовано, что в случае утраты или повреждения любой из составных частей застрахованного Воздушного судна, ответственность Страховщика не превысит доли страховой суммы, относящейся к этой составной части, как указано в нижеприведенной Таблице 1. Считается, что такая доля будет включать в себя стоимость работ, материалов, заменяемых частей, транспортировку и другие сопутствующие расходы, понесенные в ходе восстановления такого убытка или повреждения.

Подлежащая возмещению сумма транспортных расходов в отношении любой утраченной или поврежденной составной части (составных частей) не будет превышать 15% от доли общей страховой стоимости, предусмотренной для такой составной части (таких составных частей).

Страховщик дополнительно возместит стоимость необходимого демонтажа, вскрытия, обследования, починки, переборки и транспортировки неповрежденных частей, а также испытательного полета Воздушного судна в размере до 5% от любой принятой по Договору страхования претензии, но не превышающем 2% страховой суммы по Воздушному судну. При этом согласовано, что суммарная ответственность Страховщика при любых обстоятельствах не может превышать страховую сумму по данному Воздушному судну.

В случае убытка или повреждения части Воздушного судна или оборудования не указанных в Таблице 1 Страхователь получит право на возмещение убытка, в размере, который страховая сумма конкретной части Воздушного судна или оборудования составляет от общей стоимости частей или оборудования Воздушного судна.

Во всем остальном действуют условия и положения Договора страхования.

Таблица 1

ТАБЛИЦА
удельных весов стоимости составных частей воздушного судна в страховой сумме

№ п/ п	Наименование составных частей	Максимальная доля стоимости составной части в общей страховой сумме (%)				
		Самолеты				Вертолеты
		1-2 -х моторные		3-4 -х моторные		
		реактивные	винтовые	реактивные	винтовые	
1	Двигатели	26,0	22,0	22,0	24,0	25,0
2	Воздушные винты	-	3,0	-	6,0	15,0
3	Редукторы и трансмиссия	-	-	-	-	15,0
4	Фюзеляж с центропланом	26,0	25,0	28,0	23,0	20,0
5	Крыло и мотогондолы	22,0	22,0	20,0	20,0	-
6	Хвостовое оперение	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0 (включая рулевой винт)
7	Шасси	5,0	6,0	6,0	6,0	3,0
8	Бортовое оборудование и снаряжение	16,0	16,0	18,0	15,0	15,0
9	Вспомогательная силовая установка	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0

Әуе көлігін ерікті сақтандыру Ережелері

«Sinoasia B&R» (Синоазия БиЭндАр) Сақтандыру компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
БЕКІТІЛГЕН
31.03.2026 ж. № 4–2026 хаттама

«SINOASIA B&R» (СИНОАЗИЯ БИЭНДАР) САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ӘУЕ КӨЛІГІН ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы 2026ж.

МАЗМҰНЫ:

1	ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ	3
2	САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ.....	4
3	САҚТАНДЫРУ СОММАСЫ. ФРАНШИЗА	5
4	САҚТАНДЫРУ СЫЙАҚЫСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ	5
5	САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫ.....	6
6	САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫНАН ШЫҒАРУЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ	7
7	САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫНЫҢ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ӨРЕКЕТ АУМАҒЫ	9
8	САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ	9
9	САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ	10
10	САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖАСАУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ШАРТТАРЫ	12
11	САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ ОРЫН АЛҒАН КЕЗДЕ САҚТАНУШЫНЫҢ ӨРЕКЕТТЕРІ.....	13
12	САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫНЫҢ ОРЫН АЛҒАНЫН ЖӘНЕ ЗИЯН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАР ТІЗІМІ	14
13	ТӘУЕКЕЛ ДЕҢГЕЙІН ӨЗГЕРТУ	15
14	САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ.....	15
15	КЕРІ ТАЛАП ҚҰҚЫҒЫ	16
16	ҚОСАРЛАНҒАН САҚТАНДЫРУ.....	16
17	ФОРС-МАЖОР.....	16
18	ДАУ-ШАРАЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ	16
19	ҚОСЫМША ШАРТТАР	17
	Қосымша №1	18
	Қосымша №2.....	19
	Қосымша №3.....	20
	Қосымша №4.....	21
	Қосымша №5.....	22

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕ

- 1.1 Осы Әуе көлігін ерікті сақтандыру ережелері (әрі қарай – «Ережелер») Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, 2000 жылғы 18 желтоқсандағы №126-ІІ «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік-құқықтық актілеріне сәйкес әзірленген және ерікті сақтандыру саласындағы қатынастарды реттейді, сондай-ақ оның жүргізілуіне құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық негіздер қояды.
- 1.2 Сақтандырушының нақты қажеттіліктеріне байланысты, Әуе көлігін ерікті сақтандыру туралы Келісімшартта (әрі қарай – «Келісімшарт») осы Ережелерден өзгеше шарттар белгілеуге болады. Егер Келісімшарт шарттары Ережелерден өзгеше болса, сақтандыру бойынша қатынастарда Келісімшарт шарттары қолданылады.
- 1.3 Осы Ережелерде қолданылатын негізгі ұғымдар:
  - 1.3.1 **Сақтандыру ережелері** – сақтандыру ұйымының құжаты, ол аталған сақтандыру түрі (сыныбы) бойынша сақтандыру жүргізу шарттарын анықтайды.
  - 1.3.2 **Сақтандыру шарты** – Сақтандырушы мен Сақтанушы арасында сақтандыру ережелерінде айқындалған шарттарда жасалатын шарт, оған сәйкес Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін шартта белгіленген сақтандыру сомасы шегінде жүзеге асыруға міндеттенеді;
  - 1.3.3 **Сақтандырушы** – сақтандыруды жүзеге асыратын тұлға, яғни сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтанушыға немесе сақтандыру Келісімшарты бойынша пайда алушы болып белгіленген басқа тұлғаға келісімшартта көрсетілген мөлшерде (сақтандыру сомасы) сақтандыру төлемін жасауға міндетті тұлға. Сақтандырушы тек қана Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар заңды тұлға бола алады.
  - 1.3.4 **Сақтанушы** – сақтандырушымен сақтандыру Келісімшартын жасасқан тұлға.
  - 1.3.5 **Сақтандырылған** – сақтандыру жүргізілетін тұлға.
  - 1.3.6 **Пайда алушы** – сақтандыру Келісімшартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы тұлға.
  - 1.3.7 **Сақтанушының өтініші** – сақтанушының жазбаша немесе электрондық түрде рәсімделген құжаты, онда сақтандыру объектісі мен тәуекелдің сипаты сипатталады, сондай-ақ басқа шарттармен бірге объектінің орналасқан жері, құны, жағдайы, сақтау немесе пайдалану тәртібі, техникалық дайындығы және белгілі бір сақтандыру объектісінің сапалық сипаттамалары туралы мәліметтер қамтылады.
  - 1.3.8 **Сақтандыру сомасы** – сақтандырылатын объектінің сомасы, ол сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушының ең жоғарғы жауапкершілігін білдіреді.
  - 1.3.9 **Нақты құны (сақтандыру құны)** – сақтандыру Келісімшарты жасалған күнгі әуе кемесінің орналасқан жеріндегі құны.
  - 1.3.10 **Франшиза** – сақтандыру шарттарында белгіленген, Сақтандырушының белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босатылуын көздейтін шарт. Франшиза шартты (шегерілмейтін) және шартсыз (шегерілетін) болады. Шартты франшиза кезінде Сақтандырушы белгіленген франшиза мөлшерінен аспайтын залалды өтеуден босатылады, бірақ залал мөлшері осы сомадан асып кетсе, толық өтеледі. Шартсыз франшиза кезінде залал әрқашан белгіленген соманы шегергеннен кейін өтеледі.
  - 1.3.11 **Сақтандыру сыйақысы** – Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру Келісімшартында көрсетілген мөлшерде сақтандыру төлемін жасау міндетін қабылдауы үшін төлеуге міндетті сомасы.
  - 1.3.12 **Сақтандыру оқиғасы** – Келісімшартта қарастырылған, оның орын алу ықтималдығы мен кездейсоқтық сипаттарына ие оқиға, оның пайда болуымен Сақтандырушының сақтандыру төлемін жасау міндеті туындайды.
  - 1.3.13 **Сақтандыру төлемі** – сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушының Сақтанушыға (Пайда алушыға) сақтандыру сомасының шегінде төлейтін ақша қаражаты.
  - 1.3.14 **Әуе көлігі / әуе кемесі** – атмосферада өз әрекеттесу күштері арқылы ұшатын аппарат, оның қозғалысы жер (су) бетінен шағылған ауа әрекеттесуінен өзгеше. Әуе кемесіне корпустар, қозғалтқыштар, шассилер, электр және гидравликалық жүйелер және ұшу қамтамасыз етілуімен байланысты бортына орнатылған арнайы жабдықтар жатады, тиісті құжаттар рәсімделген болуы шарт, отын-майлау материалдары, арнайы сұйықтықтар және басқа да жұмсалатын материалдар есепке алынбайды.
  - 1.3.15 **Агрегат** – әуе кемесінің құрамдас бөлігі, оған тікелей осы бөлік үшін белгіленген аралық жөндеу ресурсы бар және жеке паспорты немесе формуляры бар.

- 1.3.16 **Басқару (руление)** – әуе кемесінің қозғалтқыш күшінің әсерімен ұшу алаңында (су аймағында) тұрақтанушыдан орындалатын стартқа дейін немесе ұшу соңында рулену аяқталып тұраққа (айқасқа) қойылғанға дейінгі қозғалыс кезеңі.
- 1.3.17 **Тұрақ** – әуе кемесінің ұшу, рулену немесе айқаста болмаған кезеңі.
- 1.3.18 **Ұшу** – әуе ұшағы (планер) үшін: ұшақтың (планердің) ұшуға көтерілу басталған сәттен немесе орындалатын стартта қозғалтқыш режимінің арттыруынан бастап, қону кезінде рулену аяқталғанға дейінгі уақыт кезеңі. Вертолет үшін: вертолеттің ұшуға дайындалу (вертикалды ұшуда «шаг-газ» басталуы) кезеңінен қону кезіндегі рулену аяқталғанға дейін (вертикалды қону кезінде «шаг-газ» тоқтатылғанға дейін). Басқа әуе кемелері үшін: жерден ұшудың басталуынан бастап қону кезінде жерге бірінші рет түскенге дейінгі уақыт кезеңі.
- 1.3.19 **Әуе кемесіне зақым келу** – кездейсоқ сыртқы әсер нәтижесінде конструкцияның бүтіндігінің бұзылуы немесе агрегаттардың (құрылымдық бөлшектердің) зақымдануы, ол апатты жөндеуді қажет етеді.
- 1.3.20 **Әуе кемесінің авариялық жөндеуі** – оқиға салдарынан зақымдалған әуе кемесінің жұмыс қабілетін қалпына келтіру үшін жоспардан тыс жүргізілетін жөндеу.
- 1.3.21 **Авиациялық инцидент** – әуе кемесін ұшу мақсатында пайдалану кезінде орын алған, кеменің қалыпты қызметіне кедергі келтірген оқиға, бірақ авиациялық апатқа әкеп соқпаған жағдай.
- 1.3.22 **Авиациялық апат** – әуе кемесін ұшу мақсатында пайдалану кезінде орын алған, кеменің қалыпты қызметін бұзған және адамдардың қаза болуы, айтарлықтай зақымдануы, жойылуы немесе әуе кемесінің жоғалуына әкеп соққан оқиға.
- 1.3.23 **Әуе кемесінің із-түссіз жоғалуы** – ұшу кезінде әуе кемесі белгіленген нүктеге жетпеген және оны іздеу шаралары 60 (алпыс) күн ішінде нәтиже бермеген немесе іздеу осы мерзімнен бұрын ресми түрде тоқтатылған жағдай. Із-түссіз жоғалған күн ретінде соңғы байланыс күні мен уақыты немесе әуе кемесінің орналасқан жері белгілі болған күн есептеледі.
- 1.3.24 **Экипаж мүшелері** – ұшу құрамасы мен қызмет көрсетуші персонал. Экипаж құрамы әуе кемесінің түрі мен тағайындалуына, ұшу мақсаты мен пайдалану жағдайына байланысты анықталады және әзірлеуші мен тапсырыс беруші тарапынан белгіленеді. Ұшу құрамасының минималды саны осы типтегі әуе кемесін пайдалану нұсқаулығында көрсетіледі. Ұшу құрамасына жарамды ұшу куәліктері бар, әуе кемесін және жабдықтарын басқаруға қажетті дайындық пен тәжірибесі бар тұлғалар кіреді: пилоттар, штурман, борт инженерлері, борт механиктері және борт радиожүйе операторлары. Қызмет көрсетуші персоналға ұшу кезінде әуе кемесін басқаруға қатыспайтын адамдар жатады: бортпроводниктер, борт операторлары және басқа мамандар, әуе кемесінің тағайындалуына және ұшу мақсатына байланысты.
- 1.3.25 **(Қосарланған (көптеген) сақтандыру** – бір объектіні бірнеше Сақтанушылар алдында жеке-жеке Келісімшарттар бойынша сақтандыру.
- 1.3.26 **Азаматтық авиация** – азаматтардың және экономиканың қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында пайдаланылатын авиация.
- 1.3.27 **Мемлекеттік авиация** – әскери, шекара, полиция, кеден және басқа мемлекеттік қызметтерді жүзеге асыру, сондай-ақ мобилизациялық-қорғаныс тапсырмаларын орындау үшін пайдаланылатын авиация.
- 1.3.28 **Эксперименттік авиация** – эксперименттік және ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізуге пайдаланылатын авиация.
- 1.4 Сақтандыруға Сақтанушының құқыққа қарсы мүдделері жатпайды.
- 1.5 Сақтанушының немесе оның өкілі қолы қойылған жағдайда, ол осы Ережелерге толық келісімін растайды.

2 САҚТАНДЫРУ ОБЪЕКТІСІ

- 2.1 Сақтандыру объектісі – Сақтанушының мүліктік мүдделері, ол Сақтандыру Келісімшартында көрсетілген әуе көлігін иелену, пайдалану және иелік ету кезеңінде оның жойылуы (құтылуы), із-түссіз жоғалуы немесе зақымдануы салдарынан туындайтын күтпеген шығындар мен зияндармен байланысты.
- 2.2 Осы Ережелерге сәйкес сақтандыруға қабылданатындар:
- 1) мемлекеттік тіркеу куәлігі, әуе кемесінің ұшу жарамдылығы сертификаты (куәлігі) немесе оларды алмастыратын басқа да тиісті құжаттары бар әуе кемелері (азаматтық, мемлекеттік және эксперименттік авиация);
  - 2) әуе кемесінің бортына орнатылған және тиісті түрде рәсімделген құжаттары (паспорт, формуляр және т.б.) бар жеке агрегаттар.
- 2.3 Сақтандыру пәні – Сақтанушыға тиесілі, иелену, пайдалану және распоряжение құқықтары бар әуе

көлігін сақтандыру.

- 2.4 Сақтандыру Келісімшарты екі немесе одан да көп әуе кемелерін сақтандыруды көздеуі мүмкін.
- 2.5 Сақтанушы мен Пайда алушы сақтандырылған әуе көлігінің қауіпсіздігіне мүдделі болуға міндетті. Сақтанушы және/немесе Пайда алушыда сақтандырылған әуе кемесінің қауіпсіздігіне мүдде болмаған жағдайда жасалған Келісімшарт заңсыз болып есептеледі.
- 2.6 Сақтандыруға келесі әуе көліктері жатпайды:
  - 1) техникалық ақауы бар;
  - 2) бөлшектелген (демонтаждalған).
- 2.7 Сақтандыру қорғауы Сақтанушының мүдделеріне, жүктерді тасымалдау, сақтау, фрахт, азаматтық-құқықтық жауапкершілік және басқа да ұқсас қатынастармен байланысты жағдайларға қолданылмайды.

3 САҚТАНДЫРУ СОММАСЫ. ФРАНШИЗА

- 3.1 Сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша Сақтандыру Келісімшартында белгіленеді, бірақ ол Келісімшарт жасалған сәттегі әуе көлігінің нақты құнынан жоғары бола алмайды. Қосымша тәуекелдерге сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша белгіленеді және әр тәуекел бойынша жеке Сақтандыру Келісімшартында көрсетіледі.
- 3.2 Сақтандыру сомасы Сақтандыру Келісімшарты жасалған сәттегі әуе кемесінің баланстық немесе нарықтық құны негізінде, бухгалтерлік құжаттар мен нарықтық конъюнктураға сүйене отырып анықталады.
- 3.3 Әуе кемесін толық құны бойынша сақтандыру кезінде ол сақтандыруға келесі негіздер бойынша қабылданады:
  - 1) кәсіпорындардың бухгалтерлік есеп деректеріне сәйкес баланстық құнына (тозуын есепке ала отырып);
  - 2) сатып алу құнына, қосымша шығындарды ескере отырып;
  - 3) Сақтандыру Келісімшарты жасалған сәттегі әуе кемесінің орташа нарықтық құнына;
  - 4) несие немесе лизинг Келісімшартында көрсетілген сомаға сәйкес.
- 3.4 Сақтандыру Келісімшартында франшиза қарастырылуы мүмкін, оның түрі мен мөлшері тараптардың келісімі бойынша анықталады және сақтандыру сомасының пайызымен немесе абсолюттік мөлшерімен белгіленеді. Франшиза бір сақтандыру оқиғасына немесе әрбір сақтандырылған тәуекелге белгіленуі мүмкін. Бірнеше сақтандыру оқиғалары немесе тәуекелдер болған жағдайда франшиза сомасы әрқайсысы бойынша залалды есептеуде ескеріледі.
- 3.5 Сақтандырушының жауапкершілік көлемі ешбір жағдайда сақтандыру сомасынан жоғары бола алмайды.
- 3.6 Егер Сақтандыру Келісімшарты жасалған сәтте сақтандыру сомасы әуе кемесінің нақты құнынан төмен белгіленсе, сақтандыру оқиғасы орын алған жағдайда Сақтандырушы нақты залалдың сол қатынаспен анықталған бөлігін төлейді (сақтандыру сомасының нақты құнға қатынасы пропорциясында), егер Келісімшартта басқаша қарастырылмаған болса.
- 3.7 Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы келісім бойынша әуе көлігінің нақты құны тәуелсіз сараптамалық бағалау негізінде анықталуы мүмкін, егер оны басқа жолмен анықтау қиын немесе сақтандырылған әуе көлігі туралы ақпараттың бұрмалануына әкеп соқса. Бұл жағдайда тәуелсіз сараптамалық бағалауды жүргізу шығынын Сақтанушы көтереді.
- 3.8 Тараптар Келісімшартта белгіленген мүліктің құнын талқылауға құқылы емес, тек Сақтандырушы Сақтанушының оны қасақана адастырғанын дәлелдеген жағдайларды қоспағанда.

4 САҚТАНДЫРУ СЫЙАҚЫСЫН АНЫҚТАУ ТӘРТІБІ

- 4.1 Сақтандыру Келісімшарты бойынша төленуге тиісті сақтандыру сыйақысының мөлшері сақтандыру объектісі мен тәуекел сипатын, оның пайдалану шарттары мен ерекшеліктерін, сақтандыру мерзімін, сондай-ақ сақтандыру оқиғасының орын алу ықтималдығы мен мүмкін залал мөлшеріне әсер ететін басқа да факторларды ескере отырып, сақтандыру тарифтері бойынша есептеледі.
- 4.2 Сақтандыру Келісімшартында сақтандыру сыйақысының жалпы сомасы немесе әрбір объекті мен әрбір сақтандыру тәуекелі бойынша сыйақы белгіленуі мүмкін, бұл сақтандыру сомасы мен сақтандыру тарифіне негізделеді.
- 4.3 Сақтандырушы төленуге тиісті сақтандыру сыйақысының мөлшерін анықтау кезінде базалық сақтандыру тарифтеріне тәуекел факторларына байланысты арттыру және төмендету

коэффициенттерін қолдануға құқылы: шығарылған жылы, жалпы ұшу сағаттары, соңғы капиталды жөндеуден кейінгі ұшу сағаттары, коммерциялық мақсаттағы пайдалану, ұшу аймағы, экипаждың біліктілігі және т.б.

- 4.4 Сақтандыру сыйақысы Сақтанушы тарапынан біржолғы немесе кезеңдік сақтандыру төлемдері түрінде бөлшектеп төленуі мүмкін. Сақтандыру сыйақылары Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңге арқылы төленеді. Ерекше жағдайларда сақтандыру сыйақысын басқа ел валютасында төлеуге болады, Қазақстан Ұлттық Банкі белгіленген күнгі бағам бойынша.
- 4.5 Егер сақтандыру сыйақысы немесе бірінші кезеңдік төлем мерзімінде төленбесе, Сақтандырушы Келісімшартты сыйақы төленбеген күннен бастап мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.
- 4.6 Егер сақтандыру оқиғасы сыйақы толық немесе кезеңдік төлем мерзімі аяқталғанға дейін орын алса, төленбеген сақтандыру төлемінің сомасы сақтандыру төлемін есептеу кезінде шегерілуі мүмкін.

5 САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫ

- 5.1 Сақтандыру оқиғасы – Сақтандыру Келісімшартына сәйкес және осы Ережелерде қарастырылған келесі оқиғалар нәтижесінде әуе көлігінің зақымдануы, жойылуы (құтылуы) немесе жоғалуы/із-түссіз кетуі болып табылады:
  - 5.1.1 Ұшу орындау мақсатында қозғалтқыш іске қосылған сәттен бастап, ұшу басталған әуежайдан мақсатты әуежайға (транзиттік әуежай) қозғалтқыш өшірілгенге дейін орын алған **авиациялық апат немесе инцидент**;
  - 5.1.2 Әуе кемесі тұрақта тұрған кезде орын алған **табиғи апат**;
  - 5.1.3 **Үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттері**, әуе кемесі тұрақта тұрған кезде орын алған, атап айтқанда ұрлық, тонау, қирату немесе қасақана немесе салғырттықтан зақым келтіру нәтижесінде туындаған оқиғалар.
- 5.2 Әуе кемесінің зақымдануы деп Сақтандыру Келісімшартымен қарастырылған оқиғалар нәтижесінде конструкцияның бүтіндігінің бұзылуы немесе агрегаттардың (құраушылардың) зақымдануы және авариялық қалпына келтіру жөндеуді қажет етуі түсініледі.
- 5.3 Әуе кемесінің жойылуы/құтылуы (нақты толық құтылу немесе конструктивті толық құтылу) деп төмендегілер түсініледі:
  - 5.3.1 Әуе кемесінің толық жойылуы, оның ешбір агрегаты әрі қарай тікелей мақсатына пайдалану мүмкін болмауы;
  - 5.3.2 Әуе кемесін қалпына келтіру техникалық тұрғыдан мүмкін еместігі немесе экономикалық тұрғыдан тиімсіздігі, сондай-ақ оны тікелей мақсаты бойынша пайдалану мүмкін еместігі. Әуе кемесін қалпына келтіру экономикалық тұрғыдан тиімсіз деп есептеледі, егер авариялық жөндеу шығындары сақтандыру оқиғасы болған күндегі оның құнының 70%-дан асатын болса және әуе көлігін тікелей мақсаты бойынша пайдалану мүмкін болмаса.
- 5.4 Әуе кемесінің жоғалуы/із-түссіз кетуі Сақтандыру Келісімшарты бойынша мына жағдайларды қамтиды:
  - 5.4.1 Жоспарлы ұшудан кейін әуе кемесі мақсатты нүктеге жетпей, оны іздеу шаралары 60 күн ішінде нәтиже бермесе немесе іздеу осы мерзімнен бұрын ресми түрде тоқтатылса. Із-түссіз жоғалған күн ретінде соңғы байланыс күні мен уақыты немесе әуе кемесінің орналасқан жері белгілі болған күн есептеледі;
  - 5.4.2 Әуе кемесінің жоғалуы оны эвакуациялау мүмкін емес, қиын қолжетімді жерге мәжбүрлі қону нәтижесінде туындаған жағдай;
  - 5.4.3 Әуе кемесінің жоғалуы ұрлық, ұрлау, тонау немесе әуе кемесін тонау нәтижесінде орын алған.
- 5.5 Осы Ережелерге сәйкес табиғи апаттарға мыналар жатады:
  - 1) жер сілкінісі, жер астындағы оттың әсері;
  - 2) су тасқыны, жер құлау, жердің тұнжырылуы (сүңгілуі), тау қирауы, тастың құлауы;
  - 3) дауыл, жел, ураган, торнадо және атмосферадағы табиғи процестерден туындайтын басқа да ауа массаларының қозғалысы;
  - 4) су тасқыны, су басу, цунами;
  - 5) сол аймаққа тән емес жер асты суларының ерекше әрекеті;
  - 6) қолайсыз град немесе қатты жаңбыр, егер олар ерекше қауіпті болып, сол аймақ үшін сирек кездесетін болса;
  - 7) Сақтандыру Келісімшартымен қарастырылған басқа да табиғи апаттар.

- 5.6 Атмосферадағы табиғи процестерден туындайтын дауыл, жел, ураган, торнадо немесе басқа ауа массаларының қозғалысы салдарынан келтірілген залал тек зақым келтірген желдің жылдамдығы сағатына 80 (сексен) км-ден асқан жағдайда өтеледі. Желдің жылдамдығы тиісті органдар мен ұйымдардың құжаттарымен расталуы тиіс.
- 5.7 Жер сілкінісі, жердің тұнжырылуы немесе басқа жер қозғалысы салдарынан келтірілген залал егер ол жарылыс жұмыстарын жүргізу, котловандардан немесе карьерлерден топырақ алу, бос жерлерді топырақпен толтыру немесе басқа жер жұмыстары жүргізу, сондай-ақ пайдалы қазбаларды өндіру немесе барлау нәтижесінде болған болса, өтелмейді.
- 5.8 Үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттеріне мыналар жатады:
- 1) айдап кету (ұрлау);
  - 2) ұрлық;
  - 3) бұзақылық әрекеттер;
  - 4) өрт қою (қасақана өртеу).
- 5.9 Жоғарыда көрсетілген тәуекелдердің кез келгені тек Сақтандыру Келісімшартында арнайы көрсетілген жағдайда ғана сақтандырылған болып есептеледі.
- 5.10 Сақтандыру Келісімшарты басқа сақтандыру оқиғаларының тізімін де қарастыруы мүмкін.
- 5.11 Сақтанушы әуе кемесін қосымша төмендегідей тәуекелдерден сақтандыруға құқылы: зақымдану, жойылу, із-түссіз жоғалу, арнайы бағдарламалар бойынша ұшу кезінде туындайтын:
- 1) ұшу сынақтары;
  - 2) рекорд орнату, авиациялық техника көрсету;
  - 3) ұшу құрамын оқыту;
  - 4) патрульдеу;
  - 5) іздестіру-құтқару және авариялық-құтқару жұмыстары;
  - 6) жоғары тәуекелді басқа жұмыстар.
- 5.12 Қосымша сақтандыру сыйақылары үшін Сақтандыру Келісімшарты сақтандыру оқиғасы нәтижесінде Сақтанушының Келісімшарт мерзімі ішінде жұмсаған қосымша шығындарын өтеуді қарастыруы мүмкін:
- 1) жоғалған немесе із-түссіз кеткен әуе кемесінің (немесе оның қалдықтарының) орналасқан жерін анықтау үшін іздестіру жұмыстарына, ұшу ұзақтығының максималды есептік мерзімінен кейін ешқандай мәлімет болмаған жағдайда;
  - 2) әуе кемесінің авариялық немесе болжамды авариялық қонуы кезінде ұшу-қону жолағын көбікпен жабуға кеткен шығындарға;
  - 3) әуе кемесінің қалдықтарын жинауға кеткен шығындарға;
  - 4) уәкілетті орган Сақтанушыға міндеттейтін әуе кемесі оқиғасын тергеуге байланысты шығындарға;
  - 5) зақымданған әуе кемесінің қауіпсіздігі мен сақталуын қамтамасыз етуге кеткен шығындарға.
- 5.13 5.12 тармақта көрсетілген шығындарға қатысты сақтандыру сомасы Сақтандыру Келісімшартымен белгіленеді.
- 5.14 Сақтандыру оқиғасының орын алғанын және оның салдарынан келген шығындарды дәлелдеу міндеті Сақтанушыға жүктеледі.

6 САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАЛАРЫНАН ШЫҒАРУЛАР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

- 6.1 Сақтандыру оқиғаларына келесі зақымданулар жатпайды, олар агрегаттарда жүзеге асырылатын жұмыс процестері мен қалыпты эксплуатациялық жүктемелер нәтижесінде туындайды, атап айтқанда:
- 1) эксплуатация барысында агрегаттардың (жүйелердің) тозуы және ескіруі, ақаулар, жұмыс процестері мен байланысты факторлардың әсерінен туындаған зақымданулар мен істен шығулар, егер олардың салдары тек сол агрегаттар (жүйелер) ішінде шектелген болса;
  - 2) эксплуатациялық жағдайлар мен жүктемелердің әсерінен туындайтын, жинақталған немесе прогрессирлеуші сипаттағы агрегат бөлшектерінің зақымданулары (шаршау жарықтары, коррозия, қабатталу және т.б.);
  - 3) компрессор доңғалақтарының, әуе бұрандаларының, сыртқы жабын элементтері мен әуе кемесінің басқа агрегаттарының жергілікті зақымданулары (қоқыс немесе соққы салдарынан пайда болған ойықтар мен сызаттар), егер олар тіркелген нақты әуе оқиғасына себеп болмаса және ұшудан кейінгі тексеру немесе регламенттік жұмыстар кезінде анықталса; ал компрессор доңғалақтарының зақымдануы қозғалтқыштың газ-ауа трактісіне бөгде заттар түсуінен туындаған

жағдайда, егер бұл зақым қозғалтқыштың ұшу немесе рулеу кезінде тіркелген істен шығуына себеп болса, сақтандыру оқиғасы ретінде қарастырылады.

6.2 Сақтандыру оқиғаларына және сақтандыру төлемдеріне келесі жағдайлар жатпайды: әуе кемесінің жойылуы (із-түссіз жоғалуы) немесе зақымдануы, егер олар мына әрекеттердің нәтижесінде болған болса:

- 1) әуе кемесінің заңсыз мақсатта немесе Сақтандыру Келісімшартында көрсетілген мақсаттарға сәйкес келмейтін түрде пайдалану;
- 2) әуе кемесінің Сақтандыру Келісімшартында көрсетілген эксплуатациялық географиялық аймақтан тыс жерде болуы, егер бұл оқиға күшке еместік жағдаймен (Приложение №1) байланысты болмаса;
- 3) әуе кемесін Сақтандыру Келісімшартында көрсетілмеген тұлғалар басқарған жағдайда немесе олардың біліктілігі Келісімшартта көрсетілген деңгейден төмен болған жағдайда, сондай-ақ жерде басқару құқығы жоқ немесе тиісті рұқсаты жоқ тұлға тарапынан басқарылғанда;
- 4) әуе кемесін кез келген транспорт түрімен тасымалдау, сақтандыру оқиғасы нәтижесінде зақымданғаннан кейінгі тасымалдау және әуе кемесін әуежай аумағында штаттық құрылғылармен сүйреп апару жағдайларын қоспағанда;
- 5) әуе кемесінің ұшуы немесе қонуы үшін сол типтегі әуе кемесіне сәйкес келмейтін аэродром (жер учаскесі) пайдалану, егер бұл күшке еместік жағдаймен байланысты болмаса;
- 6) әуе кемесінің рұқсат етілген жүктемеден асуы: жолаушылар саны, жүк салмағы мен көлемі, сондай-ақ центрлеуді бұзу жағдайлары;
- 7) әуе кемесін әдейі ақаулы күйде ұшыру, тек қана ұшу нұсқаулығына немесе арнайы уәкілетті орган рұқсатына сәйкес және Сақтанушының жазбаша келісімі бар жағдайда рұқсат етілген; бұл жағдайда Сақтанушы қосымша сақтандыру сыйақысын талап ету құқығына ие;
- 8) әуе кемесін техникалық қызмет көрсету аяқталмаған күйде ұшыру; кондициясы бұзылған отынмен немесе маймен ұшу;
- 9) Сақтанушының (Выгодоприобретательдің), оның қызметкерлері немесе өкілдерінің ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету, әуе кемесін пайдалану, қорғау, жөндеу, сондай-ақ уәкілетті органдардың лауазымды тұлғалары талап ететін қауіпсіз эксплуатация, әуе қозғалысын басқару, ұшу жұмысы ұйымдастыру және ұшуларды қамтамасыз ету ережелерін, нұсқаулықтарын, талаптарын орындамауы.

6.3 Әуе кемесінің жойылуы (із-түссіз жоғалуы) немесе зақымдануы келесі жағдайлардан туындаған кезде сақтандыру оқиғаларына жатпайды:

- 1) кез келген жарылғыш ядролық құрылғының немесе оның ядролық құрамдас бөлігінің радиоактивтік, токсикалық, жарылғыш немесе басқа қауіпті қасиеттері салдарынан (Қосымша №2);
- 2) кез келген басқа радиоактивті көзден шығатын иондаушы радиация немесе радиоактивті ластану, сондай-ақ осындай радиоактивті көздің токсикалық, жарылғыш немесе басқа қауіпті қасиеттері салдарынан (Қосымша №2);
- 3) әскери тәуекелдер, террористік актілер және басқа қауіпті жағдайлар — егер Сақтандыру Келісімшартында басқаша көзделмеген болса (Қосымша №3);
- 4) компьютерлік аппараттық және бағдарламалық қамтамасыз ету немесе басқа ақпараттық-технологиялық жабдық немесе жүйе (Сақтанушының немесе кез келген басқа тұлғаның меншігінде болса да) жыл, күн немесе уақыт мәнін дұрыс тануға, өзгертуге немесе аударуға қабілетсіздігі салдарынан (Қосымша №4);
- 5) кез келген аппараттық немесе бағдарламалық қамтамасыз ету немесе басқа ақпараттық-технологиялық жабдық немесе жүйені жыл, күн, уақыт мәндерін өзгертуге немесе модификациялауға қарсы алдын алу немесе жауап ретінде өзгертуі, сондай-ақ кез келген мәндерді өзгертуге немесе модификациялауға байланысты техникалық қызмет көрсету бұйрықтары немесе іс-әрекеттері салдарынан.

6.4 Сақтандыруға келесі шығындар кірмейді:

- 1) жанама шығындар (мерзімсіздік айыппұлдары, кешігу немесе ұшу уақытының бұзылуы салдарынан туындаған шығындар, әуе кемесінің тоқтап қалуы, тасымалдау келісімшартының бұзылуы немесе тоқтатылуы, келісімшарттық айыппұлдар және т.б.);
- 2) сақтандырылған әуе кемесін немесе оның жеке агрегатын сақтандыру оқиғасынан кейін пайдалану мүмкін болмауына байланысты жоғалған пайда немесе қосымша шығындар;

- 3) әуе кемесінің сауда үлгісін жоғалту, егер Сақтандыру Келісімшартында басқаша көзделмеген болса;
  - 4) сақтандыру оқиғасына және оның дәлелденуіне байланысты іс жүргізу шығындары кез келген уәкілетті органдарда (мемлекеттік алымдар, ксерокөшірме шығындары, нотариалды куәландыру, бағалау/экспертиза, адвокат, өкіл, аудармашы қызметтері және т.б.);
  - 5) Сақтанушының кез келген тұлғаға келтірген зияны (шығындары) үшін жауапкершілігі;
  - 6) сақтандыру кезеңі басталғанға дейін туындаған, бірақ кейін анықталған шығындар;
  - 7) Сақтандыру Келісімшартында көрсетілген көлемдер мен сомалардан асатын шығындар;
  - 8) сақтандыру төлемін төлеуден бас тартудың басқа негіздері, егер бұл Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы болмаса.
- 6.5 Сақтанушының сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуы Сақтанушы тарапынан сот арқылы шағымдануға жатқызылады.

7 САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫНЫҢ МЕРЗІМІ ЖӘНЕ ӘРЕКЕТ АУМАҒЫ

- 7.1 Келісімшарт он екі ай мерзімге жасалады. Тараптардың келісімі бойынша Келісімшарт он екі айдан аз мерзімге де жасалуы мүмкін. Сақтандыру қорғауы сақтандыру сыйлықақысының (немесе оның бірінші бөлігінің) Сақтанушының есепшотына немесе қолма-қол кассаға түскен күнінен кейінгі күннің 00 сағат 00 минутынан бастап күшіне енеді, бірақ Сақтандыру Келісімшартында басқаша көрсетілмесе, Келісімшартқа қол қойылған күннен бұрын емес.
- 7.2 Сақтандыру төлемі жүзеге асқан жағдайда Сақтандыру Келісімшарты өз күшін тоқтатпайды, ал сақтандыру қорғауы Келісімшарт мерзімі аяқталғанға дейін сақталады. Сақтандыру сомасы – Сақтандыру Келісімшартында белгіленген сақтандыру сомасы мен жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің арасындағы айырма болады, егер Келісімшартта басқаша көзделмеген болса.
- 7.3 Сақтандыру Келісімшарты күшінде болған кезеңде Сақтанушы сақтандыру кезінде хабарлаған жағдайларға елеулі өзгерістер туралы Сақтанушыны дереу хабардар етуге міндетті, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің артуына айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Елеулі өзгерістерге, кем дегенде, мыналар жатады: ұшу маршруттарының өзгеруі, әуе кемесіне техникалық қызмет көрсету шарттарының өзгеруі, экипаждың ауысуы және т.б.
- 7.4 Сақтанушы сақтандыру тәуекелінің артуына әкеп соқтыратын жағдайлар туралы хабарланған жағдайда, Сақтанушы Сақтандыру Келісімшарт шарттарын өзгертуін немесе тәуекелдің өсуіне сәйкес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.
- 7.5 Егер Сақтанушы Келісімшарт шарттарын өзгертуге немесе қосымша сыйлықақы төлеуге қарсы болса, Сақтанушы Сақтандыру Келісімшартын тоқтатуды талап етуге құқылы. Осы жағдайда Сақтанушы Сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын, Сақтанушының шығындары мен сақтандырудың әрекет еткен уақытына пропорционалды сыйлықақы мөлшерін шегеріп қайтарады.
- 7.6 Сақтанушы өзіне жүктелген міндеттерді орындамаған жағдайда, Сақтанушы Сақтандыру Келісімшартын тоқтатуды және тоқтатудан туындаған шығындарды өтеуді талап етуге құқылы; егер сақтандыру оқиғасы орын алса – сақтандыру төлемін толық немесе жартылай төлеуден бас тартуға құқылы.
- 7.7 Сақтандыру Келісімшарты бойынша, Сақтанушының жазбаша келісімі болған жағдайда, Келісімшарт мерзімі аяқталуына дейін әуе кемесі әуе рейсінде болса, сақтандыру мерзімін ұзарту көзделуі мүмкін, және бұл ұзарту әуе кемесінің бірінші қонуына дейін сақталады.
- 7.8 Сақтандыру қорғау аймағы – Сақтандыру Келісімшартында көрсетілген елдердің әуе кеңістігіндегі әуе кемесінің ұшу аймақтарымен шектеледі. Тараптар келісімі бойынша, географиялық шектеулер кеңейтілуі немесе шектелуі мүмкін. Қандай жағдай болмасын, сақтандыру қорғау аймағы Сақтандыру Келісімшартында көрсетілуі тиіс.
- 7.9 Әуе кемесін, жолаушылардың өмірін құтқару мақсатында немесе әрі қарайғы ұшу қауіпсіздігін қамтамасыз ету қажеттілігі салдарынан алдын ала белгіленген маршруттан ауытқу Сақтандыру Келісімшарты шарттарын бұзу болып саналмайды.

8 САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

- 8.1 Сақтандыру Келісімшарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады, бұл өтініш Сақтанушы бекіткен формада болуы тиіс және Сақтандыру Келісімшартының құрамдас және ажырамас бөлігі болып табылады. Өтінішті толтырған кезде Сақтанушы бар құжаттарды көрсетуге және Сақтанушыға сақтандыруға алынатын әуе кемесіне қатысты сақтандыру оқиғасының ықтималдығын анықтауға және ықтимал шығын көлемін есептеуге маңызды барлық белгілі жағдайларды хабарлауға міндетті. Сақтанушы берілген мәліметтердің дұрыстығы үшін жауапты

болады.

- 8.2 Тараптар келісімі бойынша, Сақтандыру Келісімшарты Сақтанушының әуе көлігін қараусыз, тек ұсынылған құжаттар негізінде жасалуы мүмкін.
- 8.3 Сақтанушы сақтандыру өтінішінен басқа, Сақтанушыға келесі түпнұсқалар/көшірмелерді ұсынуға міндетті:
- 1) эксплуатациялық сертификат;
  - 2) әуе кемесіне меншік құқығын растайтын құжаттар (әуе кемесін сатып алу-сату шарты, тендер жүргізу протоколы және т.б.);
  - 3) меншік жалға алу, лизинг, сенімгерлік басқару және басқа да пайдалану құқығын растайтын құжаттар;
  - 4) меншік құқығын немесе пайдалану құқығын растайтын құжаттарға арналған қабылдау-қабылдау акті;
  - 5) ҚР азаматтық авиация органдарының әуе кемесін иемдену, меншік жалға алу, лизинг, сенімгерлік басқару немесе басқа пайдалану құқықтарына рұқсаты (Қазақстандағы азаматтық авиация ұйымдары үшін);
  - 6) әуе кемесінің техникалық жағдайын тексеру және жарамдылығын анықтау акті;
  - 7) ұшу жарамдылығы сертификаты (әуе кемесін ұшу мақсатында пайдалану кезінде);
  - 8) әуе кемесінің түрі сертификаты (ұшу жеңіл авиациясы үшін үлгі немесе түр сертификаты);
  - 9) борт журналы (ұшақ/вертолет, санитарлық борт журналы);
  - 10) борт радиостанциялары лицензиясы;
  - 11) ұшу эксплуатациясына арналған нұсқаулық;
  - 12) эксплуатанттың ұшу өндірісіне арналған нұсқаулығы;
  - 13) әуе навигациялық және ҚР заңнамасы мен халықаралық азаматтық авиация ұйымы талаптарына сәйкес ұшуды қамтамасыз етуге қажетті басқа құжаттар.
- 8.4 Сақтанушы сақтандыру тәуекелінің дәрежесін сипаттайтын қосымша құжаттарды талап етуі мүмкін. Сақтанушының Сақтанушыға Келісімшарт жасамаудан бас тартуға құқығы бар, себебін түсіндіру міндетті емес.
- 8.5 Сақтандыру Келісімшарты жазбаша түрде, тараптар арасындағы құжат арқылы жасалады немесе электронды түрде, Сақтанушының біржақты жасалған стандартты сақтандыру шарттарына қосылуы (қосылу шарты) арқылы жасалып, Сақтанушыға Сақтандыру Келісімшарты беріледі.
- 8.6 Интернет-ресурс арқылы Келісімшарт жасау үшін Сақтанушы Сақтанушыға немесе серіктесіне жүгінеді, тиісті форманы толтырады, бұл процесс электрондық ақпараттық ресурстар арқылы Сақтанушы мен Сақтанушы арасындағы өзара әрекеттесу, Келісімшарт жасалғаны туралы хабарландыру, бағдарламалық-техникалық құралдар мен интернет-ресурстар талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.
- 8.7 Сақтандыру Келісімшартына Сақтанушының қолы факсимиле түрінде, механикалық немесе басқа көшіру құралдары арқылы немесе электронды қолтаңба арқылы қойылуы мүмкін.
- 8.8 Сақтанушы сақтандыруға қабылданатын әуе кемесін тексеруге құқылы, қажет болған жағдайда оның нақты құнын анықтау мақсатында сараптама тағайындай алады. Сараптама құнының төлену шарттары тараптар келісімі бойынша анықталады. Сақтандыру Келісімшарты рәсімделгеннен кейін, жоғарыда аталған құжаттар оның ажырамас бөлігі болып табылады.
- 8.9 Келісімшарт жасалу барысында эксплуатациялық қауіпсіздікке әсер ететін ақаулар анықталса, әуе кемесі тек сол ақаулар жойылғаннан кейін ғана сақтандыруға қабылданады. Келісімшарт жасалған кезде зақымданған әуе кемесінің бөлшектері (агрегаттар, түйіндер) үшін Сақтанушы жауапты болмайды.
- 8.10 Тараптар келісімі бойынша, Сақтандыру Келісімшарты келесі мерзімге ұзартылуы мүмкін, егер бір Тарап екінші Тарапты бұл жөнінде келісім мерзімінен кемінде 30 (отыз) күн бұрын хабардар етсе және сақтандыру сыйлықақысын төлесе.
- 8.11 Сақтандыру Келісімшарты жоғалған жағдайда, оның дубликаты рәсімделеді, бұл дубликат екені көрсетіледі және қосымша төлем алынбайды.
- 8.12 Сақтандыру Келісімшартында көрсетілуге тиіс шарттардың толық еместігі үшін жауапкершілік Сақтанушыға жүктеледі.

9 САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ЖАСАУ ТӘРТІБІ

9.1 Сақтандырушының міндеттері^

- 9.1.1 Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру ережелерімен таныстыруы тиіс.

- 9.1.2 Сақтанушы сақтандыру жағдайы орын алғанда, келісімшартта көрсетілген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде төлем жасауы тиіс.
- 9.1.3 Сақтанушы Сақтанушы туралы ақпаратты және оның мүліктік жағдайын жарияламайды, тек ҚР заңында көзделген жағдайларды қоспағанда.
- 9.1.4 Сақтандыру құпиялығын қамтамасыз ету.
- 9.1.5 Сақтанушыға немесе Пайда алушыға сақтандыру төлемін жасау, немесе жазбаша негізделген бас тарту хабарламасын жіберу.
- 9.1.6 Сақтанушы сақтандыру жағдайы кезінде зиянды азайту үшін жасалған шығындарды өтеуі тиіс.
- 9.1.7 Қажетті құжаттар толық берілмесе, Сақтанушы соңғы құжат алынған күннен бастап 3 жұмыс күні ішінде жазбаша хабарлама жібереді.
- 9.1.8 Басқа әрекеттерді орындау, Келісімшарт және ҚР заңнамасына сәйкес.

9.2 Сақтанушының міндеттері:

- 9.2.1 Сақтандыру сыйлықақысын төлеу, мөлшері мен мерзімі келісімшартта көрсетілгендей.
- 9.2.2 Келісімшарт жасалған кезде және оның әрекет ету мерзімінде сол объектіге қатысты басқа сақтандыру шарттары туралы хабарлау.
- 9.2.3 Сақтандыру тәуекелінің жағдайын хабарлау.
- 9.2.4 3 жұмыс күні ішінде сақтандыру тәуекелін арттыратын маңызды өзгерістерді хабарлау, мысалы: әуе көлігін жалға беру, кепілге қою, лизинг, мүліктің басқа тұлғаға өтуі.
- 9.2.5 Тәуекел артқан жағдайда келісімшартқа өзгерістер енгізу және қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеу.
- 9.2.6 Әуе кемесінің иелігі, қолдану және басқару құқығындағы өзгерістерді хабарлау.
- 9.2.7 Сақтанушыға қажетті жағдай жасау (тексеру, сараптама, техникалық қызмет көрсету, сақтандыру жағдайын зерттеу).
- 9.2.8 Сақтандыру жағдайы және зиянды дәлелдеу жауапкершілігі.
- 9.2.9 Әуе кемесін қауіпсіз пайдалану және әуе қозғалысын басқару бойынша орган бұйрықтарын орындау.
- 9.2.10 Сақтанушыға зиян үшін жауапты тұлғаға талап қою құқығын беру.
- 9.2.11 Сақтандыру жағдайы болған кезде уәкілетті мемлекеттік органдар өкілдерін шақыру және қамтамасыз ету.
- 9.2.12 Келісімшарт және ҚР заңнамасына сәйкес Басқа әрекеттерді орындау.

9.3 Сақтанушының (Страховщик) құқықтары

- 9.3.1 Сақтанушы ұсынған ақпаратты тексеру, сондай-ақ Сақтандыру ережелері мен Келісімшарт шарттарының орындалуын қадағалау.
- 9.3.2 Сақтандыру келісімшартын жасау кезінде Сақтанушы әуе кемесін тексеруге, қажет құжаттарды қарауға құқылы.
- 9.3.3 Сақтандыру тәуекелі артуы туралы хабарлама келгенде, келісімшарт шарттарын өзгерту немесе қосымша сақтандыру сыйлықақысын талап ету құқығы.
- 9.3.4 Сақтанушы сақтандырушыға келісімшарт жасалған кезде хабарланған маңызды жағдайлардың өзгергені туралы хабарлау міндетін орындамаған жағдайда, егер аталған өзгерістер сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай артуына әсер етуі мүмкін болса, немесе егер Сақтанушы келісімшарттың шарттарын өзгертуге немесе сақтандыру премиясын сақтандыру тәуекелінің өсуіне сәйкес қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтанушы келісімшартты бұзуды талап етуге құқылы.
- 9.3.5 Сақтанушыға тән сақтандыру оқиғасының белгілері бар жағдайдың себептері мен мән-жайын өз бетінше анықтауға, соның ішінде құзыреті шегінде тиісті мемлекеттік органдар мен ұйымдардан сақтандыру оқиғасының фактісін және келтірілген зиян мөлшерін растайтын құжаттарды талап етуге құқылы.
- 9.3.6 Сақтанушыдан сақтандыру оқиғасының фактісін және оның орын алу мән-жайын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап етуге құқылы.
- 9.3.7 Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара төлемеу туралы шешім қабылдауға құқылы, бұл шешім сақтандыру ережелері мен сақтандыру шартына сәйкес негізделеді.
- 9.3.8 Сақтандыру шарты мен Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген басқа да іс-әрекеттерді жүзеге асыруға құқылы

9.4 Сақтанушының құқықтары:

- 9.4.1 Сақтандыру ережелерімен танысуға құқылы.
- 9.4.2 Сақтанушыдан сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттері туралы түсініктеме беруді талап етуге құқылы.

- 9.4.3 Сақтандыру төлемін жүзеге асырмау немесе оның мөлшерін қысқарту туралы Сақтанушының шешіміне Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен шағымдануға құқылы.
- 9.4.4 Сақтандыру шарты мен Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес келісімшартты мерзімінен бұрын тоқтатуға құқылы.
- 9.4.5 Сақтанушымен келісу арқылы Сақтандыру шартының шарттарын өзгертуге құқылы.
- 9.4.6 Сақтандыру төлемін шартта белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде алуға құқылы.
- 9.4.7 Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда, жазбаша өтініш негізінде оның дубликатын алуға құқылы.
- 9.4.8 Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келмейтін өзге де іс-әрекеттерді жасауға құқылы.

10 САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМІН ЖАСАУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ШАРТТАРЫ

- 10.1 Сақтандыру төлемін талап ету құқығы Сақтанушыға немесе Пайда алушыға жазбаша түрде беріледі және сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар қосылады.
- 10.2 Егер Сақтандыру шартында басқаша көрсетілмеген болса, зиян мөлшері Сақтанушының жүргізген тексерісіне және оның жасаған калькуляциясына сүйене отырып анықталады, сонымен бірге зақымданған әуе көлігінің сақтандыру жағдайы туындаған кездегі құны ескеріледі. Осы орайда, әрбір Тарап тәуелсіз сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама шығынын талап етуші Тарап көтереді.
- 10.3 Әуе көлігінің толық қирауы немесе із-түссіз жоғалуы жағдайында, Сақтанушы өз таңдауы бойынша немесе сақтандыру төлемін сақтандыру сомасында жүзеге асырады, немесе Сақтанушыға басқа әуе көлігін ауыстыру үшін ұсынады. Осыған байланысты:
  - 1) Сақтанушы ұсынатын ауыстыру әуе көлігі сол типте (модельде) болуы, және ауыстырылатын әуе көліктің жағдайымен салыстырғанда ұқсас күйде (планер және қозғалтқыш ресурсы, басқа эксплуатациялық-техникалық сипаттамалар) болуға тиіс;
  - 2) Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін, Сақтанушы тізімнен шығарылған әуе көлігіне немесе оның кез келген агрегаттарына (бөлшектеріне) тіркеу құжаттары мен меншік құжаттарымен бірге иелік ету құқығын алады.
- 10.4 Конструктивті қирау жағдайында, Сақтанушы өз таңдауы бойынша сақтандыру төлемін сақтандыру сомасында жүзеге асырады және зақымданған әуе көлігінің қалдықтарын сату арқылы түскен қаражатқа иелік ету құқығын алады, немесе сақтандыру сомасы мен әуе көлігінің қалдық құны арасындағы айырманы төлейді.
- 10.5 Егер Сақтандыру шарты басқаша көрсетілмеген болса, сақтандыру төлемінің мөлшері «Әуе көлігінің құрамы бойынша сақтандыру сомасындағы салыстырмалы салмақ кестесінде» (Қосымша №5) көрсетілген зақымданған құрамдық бөлік үшін сақтандыру сомасынан аспауы тиіс.
- 10.6 Сақтандыру төлемінің сомасынан Сақтандыру шартымен белгіленген франшиза және егер сақтандыру сыйақысы бөліп төленетін болса, Сақтанушы төлемеген сақтандыру сыйақысының бөлігі шегеріледі.
- 10.7 «Үшінші тұлғалардың заңсыз әрекеттері» тәуекелі бойынша сақтандыру төлемі тек заңды күшіне енген сот шешімдері (актылары) негізінде, анықталған тұлғаларға қатысты жүзеге асырылады.
- 10.8 Сақтандыру төлемінің құрамына кірмейді:
  - 1) Әуе көлігінің қалдықтарын жинау және жою шығындары – егер Сақтандыру шартында басқаша көрсетілмеген болса;
  - 2) Әуе көлігінің із-түссіз жоғалуы жағдайында іздестіру жұмыстарына кеткен шығындар – егер Сақтандыру шартында басқаша көрсетілмеген болса;
  - 3) Әуе көлігін қайта жабдықтау, жаңғырту, жетілдіру шығындары, сондай-ақ сақтандыру оқиғасына байланысты жүргізілген авариялық жөндеу кезінде анықталған, бірақ сақтандыру оқиғасымен байланысты емес зақымдарды жөндеуге кеткен шығындар;
  - 4) Сақтанушыға зақымданған әуе көлігін қалпына келтіру жұмыстарын жедел орындауға байланысты қосымша шыққан шығындар;
  - 5) Басқа мақсатсыз шығындар.
- 10.9 Сақтанушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдайды және сақтандыру төлемін төлейді немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан себептелген жазбаша мотивтелген бас тартуды соңғы құжат алынған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға жолдайды.
- 10.10 Сақтанушы сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы:

- 1) Сақтандыру оқиғасын растайтын құжаттардың шынайлығына қатысты негізделген күмәндер болған жағдайда – қажетті дәлелдер ұсынылғанға дейін;
  - 2) Тиісті органдар Сақтанушыға (Пайда алушыға), оның қызметкерлеріне немесе өкілетті тұлғаларына қатысты қылмыстық іс қозғаған жағдайда және зиян келтіруге әкелген оқиғаларды тергеп-тексеру жүргізіліп жатқан кезде – тергеу аяқталғанға дейін.
- 10.11 Бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғасы туындаған жағдайда жалпы сақтандыру төлемдерінің сомасы Сақтандыру шартымен белгіленген сақтандыру сомасынан (міндеттемелер лимитінен) аспауы тиіс.
- 10.12 Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында зиянның себептері немесе мөлшері жөнінде келіспеушілік туындаған жағдайда, әрбір Тарап дауды шешу үшін сараптама жүргізуді талап етуге құқылы, ал сарапшы қызметінің төлемі сараптаманы тағайындаған Тарапқа тиесілі болады.
- 10.13 Егер Сақтанушыға келтірілген зиян басқа тұлғалар арқылы өтелсе, Сақтанушы сақтандыру төлемін тек Сақтандыру шарты бойынша төленетін сомадан басқа тұлғалар өтеген соманы шегерген мөлшерде төлейді.
- 10.14 Сақтанушы немесе Пайда алушы, Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған талап ету мерзімі ішінде, сақтандыру төлемін алу құқығынан толық немесе ішінара айырылатын жағдай анықталса, алған сақтандыру төлемін (немесе оның тиісті бөлігін) Сақтанушыға қайтаруға міндетті.
- 10.15 Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін жоғалған/ұрланған әуе көлік табылған жағдайда, Сақтанушы/Пайда алушы міндетті:
- 1) Сол туралы дереу Сақтанушыны хабардар ету;
  - 2) Әуе көлігінде зақым болса, Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру оқиғасына қатысты барлық іс-қимылдарды орындап, қажетті құжаттарды тапсыру. Сақтанушы Сақтанушы/Пайда алушыға сақтандыру оқиғасы бойынша шешім қабылдағаннан және артық төленген төлемді қайтаруды талап еткеннен кейін, артық төленген сақтандыру төлемінің тиісті бөлігін дереу қайтару;
  - 3) Әуе көлігінде зақым болмаса, сақтандыру төлемін дереу Сақтанушыға қайтару.
- 10.16 Егер жоғалған (ұрланған) мүлік туралы тиісті органдарға хабар берілмеген немесе кешіктіріліп хабарланған болса, Сақтанушы тек сол мүлікке қатысты сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеттемесінен босатылады.

11 САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ ОРЫН АЛҒАН КЕЗДЕ САҚТАНУШЫНЫҢ ӘРЕКЕТТЕРІ

- 11.1 Сақтандыру оқиғасы туындаған жағдайда, Сақтанушы міндетті:
- 11.1.1 Шығындардың алдын алу немесе азайту үшін, сондай-ақ әуе көлігін құтқару және сақтау бойынша жағдайға сәйкес қолжетімді ақылға қонымды шараларды қабылдау. Егер Сақтанушы (Пайда алушы) шығынды азайтуға мүмкіндік беретін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамаған жағдайда, Сақтанушы шығынды өтеуден босатылады;
  - 11.1.2 Оқиға туралы 24 сағат ішінде тиісті органға және ұйымдарға хабарлау, олардың құзыретіне сәйкес (ішкі істер органдарының бөлімшелері, өрт сөндіру қызметі, авариялық қызметтер, төтенше жағдайлар агенттігі);
  - 11.1.3 Оқиғаны құзыретті мемлекеттік және басқа да органдармен құжаттық рәсімдеуін қамтамасыз ету;
  - 11.1.4 Сақтандыру оқиғасы туралы хабарламаны дереу, бірақ кез келген жағдайда 3 (үш) жұмыс күні ішінде Сақтанушыға жазбаша түрде жіберу;
  - 11.1.5 Зақымданған әуе көлігін (қауіпсіздікке немесе қосымша зиянға әкелмейтін жағдайда) Сақтанушы өкілі тексергенге дейін, зақымданған/жоғалған кездегі қалпында сақтау;
  - 11.1.6 Сақтанушы өкіліне зақымданған әуе көлігін еркін қарау мүмкіндігін, шығындарды азайту және әуе көлігін құтқару шараларына қатысуын қамтамасыз ету;
  - 11.1.7 Сақтанушы өкіліне сақтандыру оқиғасының себептері мен жағдайларын анықтауға көмек көрсету, оған қолжетімді барлық ақпарат пен құжаттарды беру, соның ішінде авиациялық оқиғаларды тергеу комиссиясының отырыстарына қатысуын қамтамасыз ету;
  - 11.1.8 Үшінші тұлғалардан (зардап шеккендер емес) сақтандыру оқиғасы нәтижесінде келтірілген шығындар бойынша кез келген өтемақы немесе компенсация алған жағдайда, Сақтанушыны дереу жазбаша түрде хабардар ету;
  - 11.1.9 Сақтанушы Сақтанушы өкілін тағайындауды қажет деп тапса, Сақтанушы мен Сақтанушы мүддесін қорғау үшін өкілеттік немесе қажетті құжаттарды беру. Сақтанушы Сақтанушы мүддесін сотта немесе басқа заңды түрде қорғауға құқылы, бірақ міндетті емес;
  - 11.1.10 Сақтандыру оқиғасының орын алғанын және оған байланысты келтірілген шығындарды дәлелдеу міндетін орындау;

- 11.1.11 Сақтанушыға зиян келтірген тұлғаға қарсы кері талап құқығын жүзеге асыру үшін барлық құжаттар, дәлелдер және ақпарат беру;
- 11.1.12 Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және осы Ережелерге сәйкес басқа да іс-қимылдарды орындау.

12 САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫНЫҢ ОРЫН АЛҒАНЫН ЖӘНЕ ЗИЯН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАР ТІЗІМІ

- 12.1 Сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі шешімді қабылдау үшін Сақтанушы (Пайда алушы) Сақтанушыға келесі құжаттарды ұсынуға міндетті:
- 1) Сақтандыру оқиғасы туралы өтініш;
  - 2) Сақтандыру келісімінің көшірмесі (немесе оның дубликаты);
  - 3) Әуе кемесінің мемлекеттік тіркеу куәлігінің көшірмесі;
  - 4) Эксплуатант сертификатының көшірмесі;
  - 5) Әуе кемесінің техникалық жағдайын тексеру және жарамдылықты анықтау актісі;
  - 6) Құзырлы органдардың тиісті құжаттарының түпнұсқалары немесе уәкілетті тұлғалармен куәландырылған көшірмелері:
- **әуе оқиғасы кезінде** – авиациялық оқиғаларды тергеу, жіктеу және есепке алу жұмыстарын жүргізетін комиссиялардың, басқа құзырлы органдардың/тұлғалардың актілері/қорытындылары немесе сақтандыру оқиғасының фактісін растайтын құжаттар;
  - **авиациялық апат кезінде** – ведомствоаралық мемлекеттік комиссияның қорытындысы; авиациялық апаттарды тергеу, жіктеу және есепке алу жұмыстарын жүргізетін комиссиялардың, басқа құзырлы органдардың/тұлғалардың актілері/қорытындылары немесе сақтандыру оқиғасының фактісін растайтын құжаттар;
  - **табиғи апат кезінде** – өрт сөндіру қызметі, гидрометеорологиялық қызмет, авариялық қызметтер, Төтенше жағдайлар агенттігінің бөлімшесі, мемлекеттік комиссиялар және сақтандыру келісімінде сақтандыру оқиғасы ретінде қарастырылатын оқиғаларды тергеу, жіктеу және есепке алу жұмыстарын жүргізетін басқа құзырлы органдардың актілері, қорытындылары, құжаттары немесе сақтандыру оқиғасының фактісін растайтын құжаттар;
  - **үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеттері кезінде** – прокуратура, тергеу, дознание, сот органдары, өрт сөндіру қызметі органдарының құжаттары (қылмыстық іс бойынша процессуалдық шешімдер: іс қозғау, іс қозғаудан бас тарту, іс тоқтату, тоқтату немесе аяқтау; оқиға орнына тексеру хаттамасы; айыпталушы ретінде тарту туралы қаулы; сот шешімі), сондай-ақ сақтандыру келісімінде сақтандыру оқиғасы ретінде қарастырылатын оқиғаларды тергеу, жіктеу және есепке алу жұмыстарын жүргізетін уәкілетті органдардың
- 7) Сақтанушымен келісілген тәуелсіз сарапшы жүргізген әуе көлігіне келтірілген шығын мөлшерін анықтау бойынша сараптамалық баға актісі және/немесе қорытынды;
  - 8) Сақтанушы сарапшылары және жұмыс орындаушылармен алдын ала келісілген авариялық жөндеу жоспары мен шығын сметасы;
  - 9) Әуе көлігін зиян келтірген тұлғаға қарсы регресс талаптарын жүзеге асыру үшін қажетті құжаттар;
  - 10) Сақтанушының келісім шарты бойынша өтелетін шығындарды растайтын құжаттар.
- 12.2 Сақтанушы (Сақтандырылған, Пайда алушы) әуе көлігін сақтау мүддесін, сақтандыру оқиғасының орын алғанын және келтірілген шығын мөлшерін растайтын басқа да дәлелдерді ұсынуға құқылы.
- 12.3 Сақтанушы Сақтандырушы аталған құжаттар тізімін қысқартуға немесе сақтандыру келісімі мен Сақтандыру ережелерінде көрсетілген қосымша құжаттарды талап етуге құқылы, егер нақты жағдайларды ескере отырып, олардың жоқтығы сақтандыру оқиғасының фактісін анықтауға және шығын мөлшерін есептеуге мүмкіндік бермесе.
- 12.4 Жеке жағдайларда Сақтандырушы басқа құжаттарды ұсынуды талап етуге құқылы, егер олардың жоқтығы сақтандыру оқиғасының фактісін анықтауға және шығын мөлшерін есептеуге мүмкіндік бермесе немесе сақтандыру оқиғасы туралы қосымша мәліметтер алу қажет болса.
- 12.5 Сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөнінде шешім қабылданғаннан кейін құжаттардың түпнұсқалары Сақтанушы/Пайда алушының талабы бойынша оларға қайтарылуы мүмкін, егер қарапайым немесе уәкілетті тұлға арқылы куәландырылған көшірмелер ұсынылса (Сақтандырушының шешімі бойынша, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын ескере отырып).
- 12.6 Сақтанушы осы Ережелерде көрсетілген құжаттарды ұсынбаған жағдайда, Сақтандырушы оны кемінде 7 (жеті) жұмыс күні ішінде жазбаша түрде жетіспейтін құжаттар туралы хабардар етуге міндетті.

- 12.7 Егер сақтандыру оқиғасы бойынша қылмыстық іс жүргізіп жатқан органдар қылмыстық іс қозғау мәселесін қарастырған болса, Сақтандырушы Сақтанушыдан қылмыстық іс қозғау, қозғаудан бас тарту, іс тоқтату немесе аяқтау туралы шешімдердің көшірмелерін талап етуге құқылы немесе өз бастамасымен тиісті органдарға сұрау жолдай алады.

13 ТӘУЕКЕЛ ДЕҢГЕЙІН ӨЗГЕРТУ

- 13.1 Сақтандыру келісімінің әрекет ету мерзімінде Сақтанушы (Сақтандырылған) сақтандыру келісімін жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған жағдайларда айтарлықтай өзгерістер туындағанын білген немесе білуі тиіс болған сәттен бастап, кешіктірмей, бірақ еш жағдайда 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Бұл хабарлама электрондық пошта арқылы Сақтандырушыға жіберілуі керек, егер аталған өзгерістер сақтандыру тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюына ықпал етуі мүмкін болса.
- 13.2 Айтарлықтай өзгерістерге мыналар жатады:
- 1) Сақтанушының/Сақтандырылғанның қызмет түрлеріндегі өзгерістер;
  - 2) қосарлы сақтандырудың болуы;
  - 3) Сақтанушының сақтандыру келісімін жасасу кезінде берген өтінішіндегі шарттар/мәліметтердегі өзгерістер.
- 13.3 Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкелетін жағдайлар туралы ақпарат алынған кезде, Сақтандырушы сақтандыру келісімінің шарттарын, оның ішінде келісімді тоқтату немесе сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру төлемін төлеуді талап етуге құқылы.
- 13.4 Сақтандырушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкелетін жағдайлар туралы хабарланған жағдайда, сақтандыру келісімінің шарттарын өзгерту немесе тәуекелдің ұлғаюына сәйкес қосымша сақтандыру төлемін талап етуге құқылы.
- 13.5 Егер Сақтанушы сақтандыру келісімінің шарттарын өзгертуге немесе қосымша сақтандыру төлемін төлеуге қарсы болса, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасында қарастырылған ережелерге сәйкес сақтандыру келісімін тоқтатуды талап етуге құқылы.
- 13.6 Сақтандырушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкелетін жағдайлар жойылған болса, сақтандыру келісімін тоқтатуды талап етуге құқылы емес.

14 САҚТАНДЫРУ КЕЛІСІМШАРТЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

- 14.1 Сақтандыру келісімінің әрекеті келесі жағдайларда тоқтатылады:
- 14.1.1 Сақтандыру келісімінің әрекет ету мерзімінің аяқталуы;
  - 14.1.2 Сақтанушының өлімі немесе қайта құрылуы, сондай-ақ Сақтандырушының қайта құрылуы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен;
  - 14.1.3 Сот шешімімен сақтандыру келісімінің жарамсыз деп танылуы;
  - 14.1.4 Сақтандырушының сақтандыру төлемін толық сақтандыру сомасы мөлшерінде орындауы;
  - 14.1.5 Сақтандыру төлемін бөліп төлеу тәртібінде белгіленген кезекті төлемнің төленбеуі. Осыған байланысты төленген сақтандыру төлемдері қайтарылмайды. Сақтандыру қорғауының қайта қалпына келуі төленбеген төлемнің төленген күнінен кейінгі күннен басталады;
  - 14.1.6 Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында қарастырылған басқа да жағдайларда.
- 14.2 Сақтандыру келісімі Сақтанушының немесе Сақтандырушының талабы бойынша, сондай-ақ Тараптардың келісімімен мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін. Сақтандыру келісімін мерзімінен бұрын тоқтатуды бастамашы тарап жоспарланған тоқтату күнінен кемінде 30 (отыз) календарлық күн бұрын екінші тарапты хабардар етеді, егер сақтандыру келісімінде немесе Тараптар арасындағы келісімде өзгеше тәртіп белгіленбесе.
- 14.3 Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің 841-бабының 1-тармағында көзделген жағдайлар бойынша сақтандыру келісімін мерзімінен бұрын тоқтатқан жағдайда, Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру мерзімі бойы әрекет еткен уақытқа пропорционалды түрде сақтандыру төлемінің бір бөлігін қайтарады, ол төлемнен іс жүргізу шығындары шегеріледі. Іс жүргізу шығындарының мөлшері сақтандыру келісімінде белгіленеді және есептеу келесі формула бойынша жүргізіледі:

(СП – СП*РС) / N*n, онда:

СП – Сақтандыру келісімі бойынша төленген сақтандыру сыйлықақысы немесе сақтандыру төлемдері.
РС – Сақтандырушының іс жүргізу шығындары, пайызбен есептелген (бірақ сатуға кететін шығындардан кем болмауы тиіс).

N – Сақтандыру шартының әрекет ету мерзімі (күндермен),

- n – Сақтандыру шартының әрекет ету мерзімі аяқталғанға дейін қалған күндер саны, өтініш берілген күн есептелген болып саналады.
- 14.4 Сақтанушы сақтандыру шартына кез келген уақытта бас тарта алады. Сақтанушының сақтандыру шартына бас тартуы кезінде сақтандыру сыйақысы қайтарылмайды, тек қана жеке тұлға болып табылатын сақтанушының сақтандыру шартына оның жасалған күнінен бастап 14 (он төрт) күн ішінде бас тарту жағдайында, Сақтанушыға алынған сақтандыру сыйақыларының қайтарылуы міндеттеледі. Бұл жағдайда сақтандыру сыйақылары (сақтандыру төлемдері) сақтандыру әрекет еткен уақытқа пропорционалды түрде есептелген бөлігі мен сақтандыру шартын тоқтату бойынша шығындардың 10%-ын шегергеннен кейін қайтарылады, егер сақтандыру шарты басқа тәртіпті көздемесе сыйақысы қайтарылмайды,
- 14.5 Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жалпы негіздерден басқа, сақтанушы сақтандыру шартына кірген кезде алдын ала заңсыз пайда табуды мақсат еткен жағдайда, соның ішінде сақтандыру жағдайы орын алғаннан кейін шарт жасалған болса, жарамсыз деп танылуы мүмкін.
- 14.6 Сақтандыру премиясының бөліп төлеу тәртібі бойынша кезекті төлемнің уақытында жасалмаған жағдайда, сақтандыру қорғанысының әрекеті төлемнің мерзімі өткен күннен бастап уақытша тоқтатылады. Осы кезеңде сақтандыру жағдайы орын алса, Сақтанушы сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуға құқылы. Сақтандыру қорғанысы төлем жасалған күннен бастап қайта қалпына келеді. Бұл ретте сақтандыру шартының әрекет ету мерзімі уақытша тоқтату кезеңіне ұлғайтылмайды.
- 14.7 Егер сақтандыру қорғанысының уақытша тоқтатылуы 30 (отыз) күннен көп созылса, Сақтанушының рұқсатынсыз және сотқа жүгінбей, Сақтанушы сақтандыру шартын біржақты түрде мерзімінен бұрын бұзу құқығына ие болады. Бұл жағдайда бұрын төленген сақтандыру төлемдері қайтарылмайды.

15 КЕРІ ТАЛАП ҚҰҚЫҒЫ

- 15.1 Сақтандыру төлемін жасаған Сақтанушы төленген соманың шегінде Сақтанушы/Сақтандырылған тұлғаға қарсы кері талап қою құқығына ие.
- 15.2 Сақтандыру төлемін жасаған Сақтанушыға төленген соманың шегінде Сақтанушының (Сақтандырылғанның) сақтандыру нәтижесінде төлемді алған зиян үшін жауапты тұлғаға қарсы құқықтары өтеді.
- 15.3 Сақтандыру шарты регресс бойынша талап қою тәртібін басқаша көздеуі мүмкін.

16 ҚОСАРЛАНҒАН САҚТАНДЫРУ

- 16.1 Сақтандыру шарты жасалған кезде және оның әрекет ету кезеңінде Сақтанушы Сақтандырушыны осы объектіні сақтандыруға қатысты барлық қолданыстағы немесе жасалып жатқан ұқсас тәуекелдер бойынша сақтандыру шарттары туралы хабардар етуге міндетті.
- 16.2 Қосарлы сақтандыру жағдайында әрбір сақтандырушы Сақтанушы алдындағы жауапкершілікті өзімен жасалған шарт шегінде атқарады, алайда Сақтанушы барлық сақтандырушылардан алған жалпы сақтандыру төлемінің сомасы нақты зияннан аспауы тиіс.

17 ФОРС-МАЖОР

- 17.1 Форс-мажор –сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді орындаудан Сақтандырушыны босататын төтенше жағдайлар, егер бұл орындалмау сақтандыру шарты жасалғаннан кейін пайда болған төтенше жағдайлардың салдарынан туындаған болса және олардың алдын алу немесе болжау мүмкін болмаған жағдайда.
- 17.2 Форс-мажорлық жағдайларға мыналар, бірақ тек осыған шектелмей, кіретін: су тасқыны, өрт, жер сілкінісі және басқа табиғи апаттар, соғыс немесе кез келген сипаттағы әскери әрекеттер, блокада, мемлекеттік органдардың тыйым салулары.
- 17.3 Мұндай жағдайға ұшыраған тарап басқа тарапты бұл туралы жазбаша түрде хабардар етуге міндетті. Форс-мажорлық жағдайдың болуын хабарламау, бұл жағдайға ұшыраған тарапқа өз міндеттемелерін орындамаудың негізі ретінде оған сілтеме жасау құқығын бермейді.

18 ДАУ-ШАРАЛАРДЫ ШЕШУ ТӘРТІБІ

- 18.1 Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы барлық даулар келіссөздер арқылы шешіледі.
- 18.2 Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда, дау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіп бойынша қарастырылады.
- 18.3 Зиянның себептері мен мөлшері бойынша даулар туындаған жағдайда, әрбір Тарап сараптама өткізуді

талап етуге құқылы. Сараптама оны сұраған Тараптың қаражатына жүргізіледі.

19 ҚОСЫМША ШАРТТАР

- 19.1 Сақтандыру шартының мазмұны мен шарттары коммерциялық құпия болып табылады. Тараптар қатал құпиялықты сақтауға міндетті және Сақтандыру шартының ережелері, мазмұны мен шарттарын, соның ішінде бұқаралық ақпарат құралдарына жариялауға құқығы жоқ, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда құпиялықты сақтауға міндетті.
- 19.2 Тараптардың келісімі бойынша осы Ережелерге сәйкес жасалатын Сақтандыру шартына қосымша шарттар (сақтандыру ескертпелері, анықтамалар, ерекшеліктер және т.б.) енгізілуі мүмкін.
- 19.3 Сақтандыру шартына енгізілетін барлық өзгерістер мен толықтырулар тек жазбаша түрде ресімделіп, тараптардың уәкілетті өкілдері қол қойған жағдайда заңды күшке ие болады.
- 19.4 Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушы мен Сақтанушы арасындағы барлық даулар келіссөздер арқылы шешіледі.
- 19.5 Келісімге қол жеткізілмеген жағдайда, дау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген тәртіппен қарастырылады.

ГЕОГРАФИЯЛЫҚ АЙМАҚТАРДЫҢ ШЫҒАРЫЛУЫ ТУРАЛЫ ЕСКЕРТУ

1. Төменде көрсетілген 2 және 3-тармақтардың кез келген қарама-қайшы ережелері мен шарттарына қарамастан, Даму келісімі мына елдер мен аймақтар аумағында туындайтын кез келген шығын, зиян немесе шығындарды қамтымайды:

- 1) Алжир, Кабинда, Бурунди, Орталық Африка Республикасы, Конго, Конго Демократиялық Республикасы, Эритрея, Эфиопия, Кот-д'Ивуар, Либерия, Нигерия, Мавритания, Сьерра-Леоне, Сомали, Судан;
- 2) Колумбия, Эквадор, Перу;
- 3) Ауғанстан, Чечня/Ингушетия, Әзербайжан Республикасының Нагорный Карабах аймағы, Пәкістан, Йемен, Джамму және Кашмир, Солтүстік Корея, Мьянма, Непал;
- 4) Грузия, Таулы Карабах, Солтүстік Кавказ федералдық округі;
- 5) Шри-Ланка, Иран, Ирак, Ливия, Сирия, Йемен;
- 6) Сақтандырылған ұшақтың ұшуына БҰҰ санкцияларына сәйкес тыйым салынған кез келген ел.

2. Алайда, сақтандыру мына жағдайларда қолданылады:

- а) Жоғарыда көрсетілген елдер аумағы үстіндегі ұшу рейстеріне, егер ұшу халықаралық бекітілген әуе дәліздері шегінде жүзеге асырылса және І.С.А.О. ұсыныстарына сәйкес орындалса;
- б) Егер сақтандырылған ұшақ осы ескертуде көрсетілген елге ұшып қонуға мәжбүр болса, тура бағыт бойынша және тек форс-мажорлық жағдайларға байланысты, бұл жағдайда мүдделі тұлғаларды (Тараптарды) 72 сағат ішінде хабардар ету шартымен.

3. Жоғарыдағы Ескертуде көрсетілген кез келген ел сақтандыруға қосымша шарттармен, ұшулар басталғанға дейін Сақтанушылардың келісімі бойынша сақтандыру қамтуына енгізілуі мүмкін.

Ұшатын көлікті ерікті сақтандыру ережелеріне сәйкес

ЯДРОЛЫҚ ҚАУІПТЕРДЕН САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНАН ШЫҒАРУ ТУРАЛЫ ЕСКЕРТУ

1. Осы Қосымшаның талаптарына сәйкес, әуе кемесінің қирауы немесе зақымдануы келесі оқиғалардан туындаған жағдайда сақтандыру оқиғаларына жатпайды:

- а) кез келген жарылғыш ядролық құрылғының немесе оның ядролық құрамдас бөліктерінің радиоактивтік, уытты, жарылғыш немесе басқа да қауіпті қасиеттерінен туындаған әуе кемесінің қирауы немесе зақымдануы;
- б) кез келген радиоактивтік материалдың радиоактивтік қасиеттері немесе радиоактивтік қасиеттердің уытты, жарылғыш немесе басқа да қауіпті қасиеттермен комбинациясы, оны жүкті ретінде тасымалдау кезінде, оның ішінде сақтау, тиеу және түсіру жұмыстарын жүргізу кезінде туындаған оқиғалар;
- в) кез келген басқа радиоактивтік көзден шыққан иондалған сәуле немесе радиоактивтік ластану, сондай-ақ кез келген басқа радиоактивтік көздің уытты, жарылғыш немесе басқа қауіпті қасиеттерінен туындаған оқиғалар.

2. Осы Қосымшаға сәйкес, 1-б және 1-в тармақтарында көрсетілген радиоактивті материалдар немесе радиоактивті көздерге келесі заттар жатпайды:

- а) кез келген формадағы азайтылған уран немесе табиғи уран;
- б) ғылыми, медициналық, ауыл шаруашылығы, коммерциялық, оқу немесе өндірістік мақсаттарға пайдалануға жарамды соңғы өңдеуден өткен радиоизотоптар.

3. Сақтандыру шарты бойынша келесі жағдайлар сақтандыру оқиғасы болып саналмайды: кез келген мүліктің зақымдануы немесе жоғалуы және/немесе Сақтандырушының кез келген зиян келтіргені үшін азаматтық жауапкершілігі, егер:

- а) Сақтандырушы сондай-ақ басқа сақтандыру шарты бойынша, оның ішінде атом энергиясын қолданумен байланысты зиян үшін жауапкершілікті сақтандыру шарттары бойынша сақтандырылған тұлға болып табылады;
- б) кез келген физикалық немесе заңды тұлға (Сақтандырушыдан басқа) сақтандырылған әуе кемелерін пайдалану жүзеге асырылатын елдердің заңнамасы бойынша қаржылық қорғаныс қамтамасыз етуге міндетті;
- в) Сақтандырушыға кез келген үкімет немесе оның ұйымы арқылы зиянды өтеу құқығы берілген, сақтандыру болмағандай талап қоя алады.

4. Сақтандыру оқиғасы ретінде қарастыруға болатын жағдайлар: Радиоактивті материалдар немесе радиоактив көздерден (т.2 бапқа сәйкес) туындаған әуе кемесінің жоғалуы, зақымдануы немесе қиратылуы сақтандыру оқиғасы болып саналуы мүмкін, егер төмендегілер орындалса:

- а) кез келген радиоактивті материалдың жүк ретінде тасымалы, оның ішінде сақтау немесе тиеу-түсіру жұмыстары, IATA-ның «Қауіпті жүктің әуе арқылы қауіпсіз тасымалы бойынша техникалық нұсқаулықтарына» немесе заңнамада белгіленген одан да қатаң талаптарға сәйкес жүзеге асырылады;
- б) аталған оқиға сақтандыру әрекет ету кезеңінде орын алған және сақтандыру төлемі туралы өтініш Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген мерзімде Сақтандырушыға жолданады.
- в) радиоактивтік ластанудың деңгейі – Кестеде көрсетілген максималды рұқсат етілген деңгейден асып кеткен жағдайда

Сәулелендіруші (МАГАТЭ қауіпсіздік нормалары)	Жоғары қабаттың радиоактивті ластануының рұқсат етілген ең жоғары деңгейі (ауданы 300 см ² -ден асатын орта есеппен)
Бета, гамма-сәуле шығарғыштар, сондай-ақ уыттылығы төмен альфа-сәулелегіштер	4 Бк\см ² (0,1 нКи\см ²)артық емес;
Барлық басқа сәулелегіштер	4 Бк\см ² (0,1 нКи\см ²)артық емес;

- г) осы Қосымшаның 3-тармағына сәйкес жүргізілген сақтандырудың қолданылуы Сақтандырушы бұл туралы Сақтанушыны жазбаша нысанда хабардар еткен сәттен бастап 7 тәулік өткен соң тоқтатылуы мүмкін.

Ұшатын көлікті ерікті сақтандыру ережелеріне сәйкес

**ӘСКЕРИ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ САҚТАНДЫРУ ШАРТТАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУ,
АЙДАП ӘКЕТУ ҚАУІП ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚАУІПТЕР
ТУРАЛЫ ЕСКЕРТУ**

1. Осы Қосымшаға сәйкес төмендегідей жағдайлар нәтижесінде туындаған әуе кемесінің қирауы немесе зақымдануы сақтандыру жағдайы болып саналмайды:

- а) соғыс, интервенция, шетелдік дұшпандардың әрекеттері, жауынгерлік әрекеттер (соғыс жарияланған немесе жарияланбаған), азаматтық соғыс, көтеріліс, революция, бүлік, әскери жағдай, әскери билік немесе заңсыз билікке қол жеткізген күштердің әрекеттері, немесе заңсыз билікке басып кіруге бағытталған әрекеттер;
- б) кез келген атомдық немесе ядролық бөліну және/немесе синтез немесе басқа ұқсас реакция, радиоактивті күш немесе материал қолданылған кез келген қарудың жарылысы;
- в) ереуілдер, көтерілістер, азаматтық бойкот әрекеттері немесе жаппай тәртіпсіздіктер;
- г) бір адамның немесе адамдар тобының, олардың егемен мемлекет агенттері болуына қарамастан, саяси немесе террористік мақсаттарға жетуге бағытталған әрекеттері және осы әрекеттер нәтижесінде кез келген мүліктің қирауы немесе зақымдануы кездейсоқ немесе мақсатты түрде болғанына қарамастан;
- д) кез келген қасақана әрекеттер немесе саботаж;
- е) кез келген үкіметтің (азаматтық, әскери немесе фактілік түрде бар) немесе мемлекеттік/жергілікті биліктің шешімі бойынша конфискация, ұлттық меншікке алу, тартып алу, арест, меншіктеу, реквизиция жасау немесе пайдалану;
- ж) әуе кемесін немесе экипажды ұшу кезінде біреу немесе адамдар тобы заңсыз басып алу, басқаруға бақылау жүргізу (соның ішінде мұндай әрекетті жасауға немесе басқаруға талпыныс жасау), әуе кемесінің бортында отырған тұлғалар тарапынан Сақтанушының келісімінсіз жүзеге асырылған әрекеттер.

2. Сонымен қатар, Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайы болып саналмайды: кез келген мүліктің қирауы немесе зақымдануы және/немесе Сақтанушының кез келген зиян келтіргені үшін азаматтық жауапкершілігі, егер бұл оқиғалар әуе кемесі Сақтанушының бақылауынан тыс болған кезде жоғарыда көрсетілген жағдайлардың кез келгенінің нәтижесінде орын алған болса.

Әуе кемесі Сақтанушының бақылауына қайта оралған деп есептеледі, егер Сақтанушы бұл әуе кемесіне қайтадан еркін меншік, пайдалану немесе басқару құқығын иеленген кезде.

Осыған орай, әуе кемесі Сақтанушыға толық эксплуатацияға жарамды күйде, Сақтандыру шартында көрсетілген әуе кемесінің эксплуатациялық географиялық аймақтары шегінде орналасқан әуежайға қауіпсіз қайтып келген болуы тиіс.

Қауіпсіз қайту деп әуе кемесі қозғалтқыштары өшірілген, тұраққа қойылған және үшінші тұлғалардың ықпалынан тыс күйде болған жағдайда есептеледі.

Ұшатын көлікті ерікті сақтандыру ережелеріне сәйкес

**КҮНДЕРДІ ТАҢУ СӘТСІЗДІГІНЕН ТУЫНДАҒАН ЗАЛАЛ
ЭЛЕКТРОНДЫҚ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ЖАБДЫҚТАРМЕН ЖӘНЕ БАҒДАРЛАМАЛЫҚ
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУМЕН**

САҚТАНДЫРУШЫНЫҢ ӨТЕУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІНІҢ КӨЛЕМІНЕН АЛЫП ТАСТАУ

1. Сақтандырушының міндеттемелер көлемінен шығарылып, сақтандыру өтемақысы төленбейді: кез келген талаптар бойынша, мүліктің зақымдануы, жоғалуы немесе жойылуы (қирауы), шығындар немесе кез келген жауапкершілік туындаған жағдайда, егер бұл жағдайлар тікелей немесе жанама түрде, толық немесе ішінара, төмендегідей себептердің нәтижесінде немесе салдарынан туындаған болса:

1) Сақтанушыға немесе үшінші тұлғаға тиесілі кез келген компьютерлік жабдық, бағдарламалық қамтамасыз ету, интегралды схема, чип немесе ақпараттық технологиялық жабдық немесе жүйенің жылды, датаны немесе уақытты нақты немесе толық ауыстыруға қабілетсіздігі немесе ақпаратты жыл, дата немесе уақыт ауысуына байланысты өзгерте алмауы;

2) Сақтанушыға немесе үшінші тұлғаға тиесілі кез келген компьютерлік жабдық, бағдарламалық қамтамасыз ету, интегралды схема, чип немесе ақпараттық технологиялық жабдық немесе жүйені ауыстыруға немесе модификациялауға әрекет жасау немесе оны жасауға талпыныс, жыл, дата немесе уақыт ауысуына дайындық барысында немесе оның салдарынан, сондай-ақ осы ауыстыру немесе модификацияға байланысты консультациялық немесе басқа қызметтер көрсету;

3) кез келген мүлікті немесе жабдықты пайдалана алмау, егер бұл Сақтанушының немесе үшінші тараптың әрекет ете алмауы, әрекет жасамауы немесе қабылданған шешімдеріне байланысты туындаса, жыл немесе датаны ауыстырумен байланысты;

4) Сақтандырушының міндеті сақтандыру талаптарын тергеу немесе басқа талаптық-құқықтық жұмыстарды (соның ішінде сотта қорғау) жүргізу бойынша шарттары, егер бұл талаптар аталған Қоспаға сәйкес болса, қолданылмайды.

Ұшатын көлікті ерікті сақтандыру ережелеріне сәйкес

**ӘУЕ КЕМЕСІНІҢ ҚҰРАМДАС БӨЛІКТЕРІНІҢ ҚҰНЫН ШЕКТЕУ
ТУРАЛЫ ЕСКЕРТУ**

(Component Parts clause AVN 4 сәйкес келеді-Ллойд авиациялық сақтандырушылар институты (Lloyd 's) әзірлеген және авиациялық сақтандыруда кеңінен қолданылатын стандартты халықаралық бап)

Осы Ескерту сақтандыру шартының кейбір ережелеріне қайшы келетін баптар болса да, мынадай келісім жасалды: егер сақтандырылған әуе кемесінің кез келген құрамдас бөлігі жоғалса немесе зақымдалса, Сақтандырушының жауапкершілігі аталмыш құрамдас бөлікке қатысты сақтандыру сомасының үлесін (Төмендегі 1-кестеде көрсетілгендей) аспайды.

Осы үлеске зақымданған немесе қалпына келтірілген шығындарды жөндеу кезінде жұмсалған жұмыстар, материалдар, ауыстырылатын бөлшектер, тасымалдау және басқа да қосымша шығындар кіреді деп есептеледі.

Кез келген жоғалған немесе зақымдалған құрамдас бөлікке қатысты тасымалдау шығындары өтелетін сома, аталған құрамдас бөлікке (бөліктерге) арналған жалпы сақтандыру құнының 15%-ынан аспайды.

Сақтандырушы сонымен қатар әуе кемесінің зақымданбаған бөлшектерін демонтаждау, ашу, тексеру, жөндеу, қайта құрастыру және тасымалдау, сондай-ақ сынақ ұшуын жүзеге асыру шығындарын төлейді. Бұл қосымша шығындар сақтандыру талаптары бойынша қабылданған соманың 5%-ына дейін, бірақ әуе кемесінің сақтандыру сомасының 2%-ынан аспауы тиіс.

Сондай-ақ келісілгендей, кез келген жағдайда Сақтандырушының жалпы жауапкершілігі аталмыш әуе кемесінің сақтандыру сомасынан аспауы тиіс.

Егер әуе кемесінің немесе жабдықтың, 1-кестеде көрсетілмеген бөліктері зақымданса немесе жоғалса, Сақтанушыға залалды өтеу құқығы беріледі. Өтемақы сомасы – әуе кемесінің немесе жабдықтың нақты бөлігінің сақтандыру сомасының жалпы құрамдас бөліктер немесе жабдық құнына қатынасына сәйкес есептеледі.

Осыдан басқа барлық жағдайларда сақтандыру шартының ережелері мен шарттары қолданылады.

Кесте 1

Сақтандыру сомасындағы әуе кемесінің құрамдас бөліктері құнының үлес салмағының кестесі

№ р/ с	Құрамдас бөліктер атауы	Жалпы сақтандырудағы құрамдас бөлік құнының ең жоғары үлесі сомасы (%)				
		Ұшақтар				Тікұшақтар
		1-2 -х моторлы		3-4 -х моторлы		
		реактивтік	винттік	реактивтік	винттік	
1	Қозғалтқыштар	26,0	22,0	22,0	24,0	25,0
2	Әуе бұрандалары	-	3,0	-	6,0	15,0
3	Редукторлар мен трансмиссия	-	-	-	-	15,0
4	Орталық фюзеляж	26,0	25,0	28,0	23,0	20,0
5	Мотогондолдар мен қанаттар	22,0	22,0	20,0	20,0	-
6	Құйрық қауырсыны	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0 (винттік рудді қоса)
7	Шасси	5,0	6,0	6,0	6,0	3,0
8	Борттық құрылғылар мен жабдықтар	16,0	16,0	18,0	15,0	15,0
9	Көмекші күштік құрылғы	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0

**APPROVED by
the Decision of Board of Directors
of Sinoasia B&R Insurance Company JSC
Protocol No. 4–2026 dated 31.03.2026**

**RULES
OF VOLUNTARY INSURANCE OF AIR TRANSPORT
SINOASIA B&R INSURANCE COMPANY JSC**

Almaty 2026

CONTENT:

1 GENERAL PROVISIONS 3

2 INSURED INTERESTS 4

3 SUM INSURED. DEDUCTIBLE 5

4 INSURANCE PREMIUM CALCULATION PROCEDURE 5

5 INSURED EVENTS..... 5

6 EXCLUSIONS AND LIMITATIONS OF COVERAGE 7

7 PERIOD OF THE INSURANCE CONTRACT AND TERRITORIAL LIMITS 8

8 PROCEDURE FOR CONCLUSION OF THE INSURANCE CONTRACT 9

9 RIGHTS AND OBLIGATIONS OF THE PARTIES 10

10 INSURANCE PAYMENT PROCEDURE AND CONDITIONS 11

11 POLICYHOLDER’S ACTIONS UPON THE OCCURRENCE OF AN INSURED EVENT 12

12 LIST OF DOCUMENTS CONFIRMING THE OCCURRENCE OF AN INSURED EVENT AND THE AMOUNT OF LOSS..... 13

13 CHANGE IN THE RISK DEGREE 14

14 TERMS OF TERMINATION OF THE INSURANCE CONTRACT 14

15 RIGHT OF RECOURSE 15

16 DOUBLE INSURANCE 15

17 FORCE MAJEURE 16

18 DISPUTE SETTLEMENT PROCEDURE..... 16

19 ADDITIONAL TERMS 16

Appendix No. 1. 17

Appendix No. 2 18

Appendix No. 3 19

Appendix No. 4. 20

Appendix No. 5 21

1 GENERAL PROVISIONS

- 1.1 These Rules of voluntary insurance of air transport (hereinafter referred to as the “Rules”) have been developed in accordance with the Civil Code of the Republic of Kazakhstan, the Law of the Republic of Kazakhstan “On Insurance Activity” No. 126-II dated December 18, 2000, and other regulatory legal acts of the Republic of Kazakhstan. They govern relations arising in the field of voluntary insurance and establish the legal, economic, and organizational framework for its implementation.
- 1.2 Based on the specific needs of the Policyholder, the Voluntary Air Transport Insurance Contract (hereinafter referred to as the “Contract”) may provide for terms and conditions that differ from those set forth in these Rules. In the event of any discrepancy between the terms of the Insurance Contract and these Rules, the terms of the Contract shall prevail.
- 1.3 Key terms used in these Rules:
  - 1.3.1 **Insurance Rules** is a document of the insurance organization defining the terms and conditions for carrying out insurance under the relevant type (class) of insurance.
  - 1.3.2 **Insurance Contract** is an agreement concluded between the Insurer and the Policyholder under the terms defined by the Insurance Rules, pursuant to which the Policyholder undertakes to pay the insurance premium, and the Insurer undertakes, upon the occurrence of an insured event, to make an insurance payment to the Policyholder (Beneficiary) within the limits of the sum insured specified in the Insurance Contract.
  - 1.3.3 **Insurer** is a person carrying out insurance activities and obligated, upon the occurrence of an insured event, to make an insurance payment to the Policyholder or another person (Beneficiary) in whose favor the Insurance Contract is concluded, within the limits of the amount specified in the contract (sum insured). Only a legal entity registered as an insurance organization and holding a license to conduct insurance activities in accordance with the legislation of the Republic of Kazakhstan may act as an Insurer.
  - 1.3.4 **Policyholder** is a person who has entered into an Insurance Contract with the Insurer.
  - 1.3.5 **Insured** is a person in respect of whom the insurance is effected.
  - 1.3.6 **Beneficiary** is a person designated in the Insurance Contract as the recipient of the insurance payment.
  - 1.3.7 **Policyholder’s Application** is a document completed by the Policyholder in written and/or electronic form describing the object of insurance and the nature of the risk and including, among other things, information on the location, value, condition, storage or use procedures, technical readiness, as well as the qualitative characteristics of a specific object of insurance.
  - 1.3.8 **Insurance amount** is the amount of money for which the insured object is insured and which is the maximum amount of the Insurer's liability in the event of an insured event.
  - 1.3.9 **Actual Value** (Insurable Value) is the value of the aircraft at its location on the date of conclusion of the Insurance Contract.
  - 1.3.10 **Deductible** is the portion of loss stipulated by the insurance terms for which the Insurer is not liable if the amount does not exceed a specified limit. Deductibles may be conditional (non-deductible) or unconditional (deductible). Under a conditional deductible, the Insurer is released from indemnifying a loss that does not exceed the established deductible amount but must indemnify the loss in full if it exceeds that amount. Under an unconditional deductible, the loss shall in all cases be indemnified less the established deductible amount.
  - 1.3.11 **Insurance Premium** is the amount of money the Policyholder is required to pay to the Insurer in exchange for the Insurer’s assumption of the obligation to make an insurance payment in the amount specified in the Insurance Contract.
  - 1.3.12 **Insured Event** is an event provided for in the Contract that has the characteristics of probability and randomness, upon the occurrence of which the Insurer’s obligation to make an insurance payment arises.
  - 1.3.13 **Insurance Payment** is the amount of money paid by the Insurer to the Policyholder (Beneficiary) within the limits of the sum insured upon the occurrence of an insured event.
  - 1.3.14 **Air Transport / Aircraft** is a flying vehicle supported in the atmosphere by its interaction with the air other than the interaction with air reflected from the earth’s (water) surface. An Aircraft includes the hull, engines, landing gear, electrical and hydraulic systems, and other special equipment installed on board, provided that such equipment is related to flight operations and has been duly documented, excluding fuels, lubricants, special fluids, and other consumable materials.
  - 1.3.15 **Component** is a constituent part of an aircraft assigned an overhaul life directly applicable to that part and for which a separate passport or logbook has been issued.
  - 1.3.16 **Taxiing** is the period during which the aircraft moves on the airfield (water area) under the thrust of its own engines from the parking position to the runway holding point, or after the landing roll to the parking position (or anchorage).
  - 1.3.17 **Parking** is the period during which the aircraft is not in flight, not taxiing, and not at anchor.

- 1.3.18 **Flight** is for an airplane (glider): the period from the commencement of movement during takeoff, or from the start of engine power increase for a continuous takeoff without stopping at the runway holding point, until the completion of the landing roll. For a helicopter: the period from the start of the takeoff run (or from the initiation of collective pitch during a vertical takeoff) until the end of the landing run (or the reduction of collective pitch during a vertical landing). For other aircraft: the period from lift-off from the surface until the first contact with the surface upon landing.
- 1.3.19 **Aircraft Damage** is a breach of structural integrity or failure of components (assemblies) resulting from accidental external impact on the aircraft that necessitates emergency repair.
- 1.3.20 **Emergency Aircraft Repair** is unscheduled repair performed to restore the serviceability of an aircraft after it has been damaged as a result of an incident.
- 1.3.21 **Aviation Incident** is an occurrence associated with the operation of an aircraft for the purpose of flight that involves a disruption of the aircraft's normal functioning but does not result in an aviation accident.
- 1.3.22 **Aviation Accident** is an occurrence associated with the operation of an aircraft for the purpose of flight that involves a disruption of the aircraft's normal functioning and results in loss of life, substantial damage, destruction, or loss of the aircraft.
- 1.3.23 **Missing Aircraft** is an event in which an aircraft, while performing a flight, fails to arrive at its destination and search efforts over a period of 60 (sixty) days have yielded no results, or the search has been officially terminated prior to the expiration of that period. The date the aircraft is deemed missing shall be the date and time of the last communication with the aircraft or the date on which the aircraft's location was last known.
- 1.3.24 **Crew Members** mean flight crew and cabin crew personnel. The composition of the crew is determined based on the type and purpose of the aircraft, as well as the objectives and operating conditions of the flights, and is established by the developer and the customer. The minimum flight crew shall be specified in the Aircraft Flight Manual for the relevant aircraft type. The Flight Crew include personnel holding valid flight crew licenses and possessing the training and experience necessary to operate the aircraft of the relevant type and its equipment, including pilots, navigators, flight engineers, flight mechanics, and radio operators. Cabin Crew is crew members who do not perform duties related to the operation of the aircraft or its equipment during flight, including flight attendants, onboard operators, and other specialists depending on the aircraft's purpose and the objectives of the flight.
- 1.3.25 **Double (Multiple) Insurance** is insurance of the same object with several Insurers under separate contracts with each of them.
- 1.3.26 **Civil Aviation** is aviation used to meet the needs of individuals and the economy.
- 1.3.27 **State Aviation** is aviation used for military, border protection, police, customs, and other governmental services, as well as for mobilization and defense purposes.
- 1.3.28 **Experimental Aviation** is aviation used for experimental and scientific research activities.
- 1.4 Unlawful interests of the Policyholder are not insurable.
- 1.5 The signature of the Policyholder or its representative on the Insurance Contract constitutes confirmation of their full acceptance of these Rules.

2 INSURED INTERESTS

- 2.1 The insured interests shall be the property interests of the Policyholder in the aircraft specified in the Insurance Contract, associated with unforeseen expenses and losses arising during the possession, use, and disposition of the aircraft as a result of its destruction (total loss), disappearance, or damage.
- 2.2 Under these Rules, the following may be accepted for insurance:
- 1) aircraft (civil, state, and experimental aviation) holding a certificate of state registration, a certificate of airworthiness, or equivalent documents replacing them;
  - 2) individual aircraft components installed on board the aircraft and supported by duly executed documentation (passport, logbook, etc.).
- 2.3 Coverage applies to aircraft owned, possessed, used, or otherwise lawfully controlled by the Policyholder.
- 2.4 The Insurance Contract may provide coverage for two or more aircraft.
- 2.5 The Policyholder and the Beneficiary must have an insurable interest in the preservation of the insured aircraft. Any Insurance Contract concluded in the absence of an insurable interest on the part of the Policyholder and/or the Beneficiary shall be deemed invalid.
- 2.6 The following aircraft shall not be accepted for insurance:
- 1) aircraft that are not in an airworthy condition;
  - 2) incomplete or partially dismantled aircraft.

- 2.7 Insurance coverage does not extend to the Policyholder's interests related to cargo transportation, cargo preservation, freight, third-party liability, or other similar exposures.

3 SUM INSURED. DEDUCTIBLE

- 3.1 The sum insured shall be established in the Insurance Contract as agreed by the Parties but shall not exceed the actual value of the aircraft at the time the Insurance Contract is executed. The sum insured for additional risks shall be agreed upon by the Parties and specified separately in the Insurance Contract for each risk.
- 3.2 The sum insured shall be determined based on the carrying (book) value or market value of the aircraft at the time of execution of the Insurance Contract, taking into account accounting records and prevailing market conditions.
- 3.3 When insurance is placed for the full value, the aircraft may be accepted for insurance based on:
- 1) carrying value (net of depreciation) according to the insured's accounting records;
  - 2) acquisition cost, including incidental expenses;
  - 3) the average market value of the aircraft at the time of execution of the Insurance Contract;
  - 4) the value specified in a loan or lease agreement.
- 3.4 The Insurance Contract shall provide for a deductible, the type and amount of which shall be determined as agreed by the Parties and expressed either as a percentage of the sum insured or as a fixed amount. A deductible may apply to a single insured event or separately to each insured risk. If multiple insured events or risks occur, the deductible shall be applied in calculating the amount of loss for each of them.
- 3.5 In all cases, the liability of the Insurer shall not exceed the sum insured.
- 3.6 If, at the time of execution of the Insurance Contract, the sum insured is less than the actual value of the aircraft, the Insurer shall indemnify losses in proportion to the ratio of the sum insured to the actual value, unless otherwise provided in the Insurance Contract.
- 3.7 As agreed between the Insurer and the Policyholder, the actual value of the aircraft may be determined based on an independent expert appraisal where valuation by other means is difficult and/or may result in inaccurate information regarding the insured aircraft. The costs of such independent appraisal shall be borne by the Policyholder.
- 3.8 The Parties may not dispute the value of the property agreed in the Insurance Contract unless the Insurer proves that it was intentionally misled by the Policyholder.

4 INSURANCE PREMIUM CALCULATION PROCEDURE

- 4.1 The insurance premium payable under the Insurance Contract shall be calculated in accordance with insurance rates determining the premium charged on the sum insured, taking into account the insured interests, the nature of the insurance risk, operating conditions and characteristics, the policy period, and other factors affecting the probability of an insured event and the potential severity of loss.
- 4.2 The Insurance Contract may specify either a total insurance premium or premiums applicable to each insured object and each insured risk, based on the respective sum insured and applicable insurance rate.
- 4.3 When determining the premium payable, the Insurer shall have the right to apply surcharges or discounts to the base insurance rates depending on risk factors, including but not limited to: year of manufacture, total flight hours, flight hours since the last major overhaul, commercial use, territory of operations, crew qualifications, and similar considerations.
- 4.4 The insurance premium shall be paid by the Policyholder either as a lump sum or in installments in the form of periodic premium payments. Premium payments shall be made in the national currency of the Republic of Kazakhstan - KZT. In exceptional cases, premium payments may be made in foreign currencies at the exchange rate established by the National Bank of the Republic of Kazakhstan on the transaction date.
- 4.5 If the insurance premium or the first installment is not paid when due, the Insurer shall have the right to terminate the Insurance Contract early effective from the date the premium became overdue.
- 4.6 If an insured event occurs before an overdue installment has been paid (where the premium is payable in installments), the Insurer shall have the right to deduct the amount of the unpaid installment when determining the insurance payment.

5 INSURED EVENTS

- 5.1 An insured event shall mean damage, destruction (total loss), or loss/disappearance of the aircraft resulting from the events specified in these Rules and provided for in the Insurance Contract, including:
- 5.1.1 **an aviation accident or incident** occurring from the moment the engines are started for departure at the airport of origin until the engines are shut down at the destination airport (or transit airport);

Rules of voluntary insurance of air transport

- 5.1.2 **natural hazards** occurring while the aircraft is parked;
- 5.1.3 **unlawful acts of third parties** occurring while the aircraft is parked, including theft, robbery, burglary, or intentional or negligent destruction or damage.
- 5.2 For the purposes of these Rules, Aircraft Damage means a breach of structural integrity or failure of components resulting from events covered under the Insurance Contract that requires emergency restorative repair.
- 5.3 Destruction / Total Loss (actual total loss or constructive total loss) of the aircraft shall mean:
- 5.3.1 complete destruction of the aircraft where no components can be further used for their intended purpose;
- 5.3.2 technical impossibility or economic impracticability of restoring the aircraft, resulting in the inability to use it for its intended purpose. Restoration shall be deemed economically impracticable where the cost of emergency repairs exceeds 70% of the aircraft's value as of the date of the insured event, as well as where the aircraft is unable to be used for its intended purpose.
- 5.4 For the purposes of the Insurance Contract, Loss of the Aircraft shall mean:
- 5.4.1 missing of the aircraft when, following a scheduled departure during the policy period, it fails to arrive at its destination and search efforts over 60 days have produced no results, or the search has been officially terminated earlier. The date the aircraft is deemed missing shall be the date and time of the last communication with the aircraft or the date on which its location was last known.
- 5.4.2 loss of the aircraft caused by a forced landing in terrain that is inaccessible and unsuitable for evacuation of the aircraft;
- 5.4.3 loss of the aircraft resulting from theft, hijacking, robbery, or burglary of the aircraft.
- 5.5 For the purposes of these Rules, natural hazards shall include:
- 1) earthquake or subterranean fire;
  - 2) mudflow, landslide, subsidence (ground settlement), mountain collapse, or rockfall;
  - 3) storm, whirlwind, hurricane, tornado, or other atmospheric disturbances caused by natural processes;
  - 4) flood, inundation, or tsunami;
  - 5) abnormal subterranean water activity for the area;
  - 6) hail or heavy rain where such events are of an especially hazardous nature and are unusual for the area;
  - 7) other natural hazards provided for in the Insurance Contract.
- 5.6 Damage caused by storm, whirlwind, hurricane, tornado, or other atmospheric disturbances resulting from natural processes shall be indemnified only if the wind speed causing the damage exceeded 80 (eighty) km/h. Wind speed shall be confirmed by documents issued by competent authorities and organizations.
- 5.7 Damage caused by landslide, subsidence, or other ground movement shall not be indemnified if it results from blasting operations, soil excavation from pits or quarries, backfilling of voids, other earthworks, or the extraction or development of mineral deposits.
- 5.8 Unlawful acts of third parties shall include:
- 1) hijacking;
  - 2) theft;
  - 3) hooliganism;
  - 4) arson.
- 5.9 Any of the above risks shall be deemed insured only if expressly stated in the Insurance Contract.
- 5.10 The Insurance Contract may provide for a different list of insured events.
- 5.11 The Policyholder shall have the right to obtain additional insurance coverage for the aircraft against risks of damage, destruction (total loss), or the aircraft being deemed Missing arising from operations conducted under special programs, including:
- 1) flight testing;
  - 2) record-setting activities or aerial demonstrations;
  - 3) flight crew training;
  - 4) patrol operations;
  - 5) search and rescue or emergency response operations;
  - 6) other operations involving increased risk.
- 5.12 For an additional premium, the Insurance Contract may provide indemnity for extra expenses incurred by the Policyholder during the policy period as a result of an insured event, including expenses:

Rules of voluntary insurance of air transport

- 1) for search operations to determine the location of a Missing aircraft (or its wreckage) where no information is available after the maximum calculated flight duration;
  - 2) for foaming the runway during an emergency or anticipated emergency landing of the aircraft;
  - 3) for removal of aircraft wreckage;
  - 4) for investigation of an aircraft occurrence where the Policyholder is required to bear such costs by an authorized authority;
  - 5) for ensuring the safety and preservation of the damaged aircraft.
- 5.13 The sum insured with respect to the expenses specified in Clause 5.12 shall be established in the Insurance Contract.
- 5.14 The burden of proving the occurrence of an insured event and the losses caused thereby shall rest with the Policyholder.

6 EXCLUSIONS AND LIMITATIONS OF COVERAGE

- 6.1 The following shall not constitute insured events: damage caused by operational processes occurring within components, as well as by normal operational loads, including:
- 1) damage to and failures of individual components (systems) caused by wear and tear, aging during operation, defects, or operational processes and related factors, where the consequences of such damage or failures are confined within the respective components (systems);
  - 2) damage to individual component parts of a cumulative or progressive nature (fatigue cracks, corrosion, delamination, etc.) associated with operating conditions and loads;
  - 3) localized damage (dents and nicks) to engine compressor blades, propellers, exterior skin elements, and other aircraft components, provided such damage did not cause a specific recorded aircraft occurrence and was identified during a post-flight inspection or scheduled maintenance. Damage to compressor blades caused by the ingestion of foreign objects into the engine gas-air path shall be deemed an insured event if such damage results in a recorded engine failure during flight or taxiing.
- 6.2 The following shall not be considered insured events and shall not give rise to insurance payments where the destruction (including the aircraft being deemed Missing) or damage to the aircraft results from:
- 1) use of the aircraft for unlawful purposes or for purposes inconsistent with those specified in the Insurance Contract;
  - 2) operation of the aircraft outside the geographical limits specified in the Insurance Contract, unless due to force majeure (Appendix No. 1);
  - 3) piloting by persons not authorized under the Insurance Contract, by persons holding qualifications below those specified therein, or ground handling by unauthorized personnel;
  - 4) transportation of the aircraft by any mode of transport, except where transportation follows damage resulting from an insured event or where the aircraft is towed within the aerodrome using standard equipment;
  - 5) use of an aerodrome (or landing site) that does not meet the requirements for the relevant aircraft type, unless due to force majeure;
  - 6) operation of a flight exceeding certified loading limits regarding passenger numbers, cargo weight or dimensions, or involving improper weight distribution and balance;
  - 7) dispatch of the aircraft for flight in a known unairworthy condition, except where such flight is conducted in accordance with the Aircraft Flight Manual or with authorization from a competent authority and with the Insurer's prior written consent. The Insurer shall have the right to require payment of an additional premium in such cases;
  - 8) dispatch of the aircraft with incomplete maintenance or fueling with substandard fuel and lubricants;
  - 9) failure of the Policyholder (Beneficiary), its employees, or representatives to comply with established Rules, requirements, manuals, or instructions governing safe flight operations, aircraft operation, protection, repair, or directives issued by competent authorities concerning safe aircraft operation, air traffic control, flight organization, and operational support.
- 6.3 Destruction (including the aircraft being deemed Missing) or damage to the aircraft shall also not constitute an insured event if caused by:
- 1) radioactive, toxic, explosive, or other hazardous properties of any nuclear explosive device or its nuclear component (Appendix No. 2);

- 2) ionizing radiation or radioactive contamination from any other radioactive source, or the toxic, explosive, or other hazardous properties of such source (Appendix No. 2);
- 3) war risks, terrorist acts, or other perils, unless otherwise provided in the Insurance Contract (Appendix No. 3);
- 4) the failure of computer hardware, software, or other information technology equipment or systems (whether owned by the Policyholder or any third party) to correctly recognize, process, or interpret any date or time value (Appendix No. 4);
- 5) any change or modification of any hardware or software, or any other information technology equipment or system, whether owned by the Policyholder or any other person, undertaken to prevent or respond to any change in year, date, or time values, or arising from instructions or the performance of maintenance in connection with any such change or modification.

6.4 The following shall not be covered by insurance:

- 1) indirect losses (including penalties, losses resulting from delay, aircraft downtime, breach or cancellation of a contract of carriage, contractual fines, and similar losses);
- 2) loss of profit or additional expenses arising from the inability to operate the insured aircraft or any of its components following an insured event;
- 3) deterioration of the aircraft's commercial appearance, unless otherwise provided in the Insurance Contract;
- 4) claims handling expenses related to the insured event and to its substantiation before any competent authorities (including state duties, photocopying expenses, notarization, valuation/expert examination, and fees for attorneys, representatives, translators, etc.);
- 5) the Policyholder's liability for causing harm (losses) to any persons;
- 6) losses incurred prior to the commencement of the policy period but discovered after its inception;
- 7) losses exceeding the scope and amounts provided for in the Insurance Contract;
- 8) other grounds for denial of an insurance payment, provided they do not contradict the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

6.5 Any refusal by the Insurer to make an insurance payment may be challenged by the Policyholder in court.

7 PERIOD OF THE INSURANCE CONTRACT AND TERRITORIAL LIMITS

- 7.1 The Insurance Contract shall be concluded for a period of twelve months. As agreed by the Parties, the Insurance Contract may be concluded for a period of less than twelve months. Insurance coverage shall attach at 00:00 hours on the day following receipt of the insurance premium (or its first installment) into the Insurer's bank account or cash desk, but not earlier than the date of execution of the Insurance Contract, unless otherwise provided therein.
- 7.2 In the event of an insurance payment, the Insurance Contract shall remain in force, and coverage shall continue until the expiry of the policy period in an amount equal to the difference between the sum insured specified in the Insurance Contract and the amount of the insurance payment made, unless otherwise provided in the Insurance Contract.
- 7.3 During the Insurance Contract period, the Policyholder shall promptly notify the Insurer on any material changes in the circumstances disclosed at the time of execution of the Insurance Contract if such changes may materially increase the insurance risk. Material changes shall include, but are not limited to, changes in flight routes, aircraft maintenance conditions, replacement of crew, and similar circumstances.
- 7.4 The Insurer, having been notified of circumstances that increase the insurance risk, shall have the right to require amendment of the terms of the Insurance Contract or payment of an additional premium commensurate with the increased risk.
- 7.5 If the Policyholder objects to the amendment of the Insurance Contract or to the payment of an additional premium, the Insurer shall have the right to demand termination of the Insurance Contract. In such case, the Insurer shall refund the insurance premium to the Policyholder less the expenses incurred by the Insurer and the portion of the premium proportional to the period during which coverage was in force.
- 7.6 If the Policyholder fails to fulfill the obligations foreseen herein, the Insurer shall have the right to demand termination of the Insurance Contract and compensation for losses caused by such termination, and, if an insured event has occurred, to refuse the insurance payment in whole or in part.
- 7.7 The Insurance Contract may provide for an extension of the policy period with respect to an aircraft specified therein that is in flight (route) at the time of expiration of the policy period, until such aircraft completes its first landing, provided that the Insurer's prior written consent has been obtained.
- 7.8 The territory of insurance coverage shall be limited to the areas of aircraft operations within the airspace of

the countries specified in the Insurance Contract. As agreed by the Parties, the geographical limits of the Insurance Contract may be either extended or restricted. In all cases, the territory of insurance coverage shall be specified in the Insurance Contract.

- 7.9 Deviation from the planned route for the purpose of safeguarding the aircraft, protecting the lives of passengers, or ensuring the continued safety of the flight shall not constitute a breach of the Insurance Contract.

8 PROCEDURE FOR CONCLUSION OF THE INSURANCE CONTRACT

- 8.1 The Insurance Contract shall be concluded on the basis of the Policyholder's written application in the form prescribed by the Insurer, which shall constitute an integral and inseparable part of the Insurance Contract. When completing the application, the Policyholder shall provide all available documents and disclose to the Insurer all circumstances known to it that are material to the assessment of the probability of an insured event and the potential amount of loss in respect of the aircraft to be insured. The Policyholder shall be responsible for the accuracy of the information provided.
- 8.2 By agreement of the Parties, the Insurance Contract may be concluded without inspection of the aircraft based on the documents submitted by the Policyholder.
- 8.3 In addition to the insurance application, the Policyholder shall provide the Insurer with originals and/or copies of the following documents:
- 1) Air Operator Certificate;
  - 2) documents confirming ownership of the aircraft (aircraft sale and purchase agreement, tender protocol, etc.);
  - 3) documents confirming lease, financial lease (leasing), trust management, or other rights of use in respect of the aircraft;
  - 4) the acceptance certificate relating to the documents confirming ownership, lease, financial lease (leasing), trust management, or other rights of use of the aircraft;
  - 5) authorization from the civil aviation authorities of the Republic of Kazakhstan for acquisition of ownership, lease, financial lease (leasing), trust management, or other use of the aircraft (for civil aviation entities resident in the Republic of Kazakhstan);
  - 6) aircraft technical inspection report and airworthiness assessment;
  - 7) Certificate of Airworthiness (where the aircraft is operated in flight);
  - 8) Type Certificate (for ultra-light aircraft - an individual aircraft certificate or a type certificate);
  - 9) aircraft logbooks (aircraft/helicopter logbook and aircraft/helicopter sanitary logbook);
  - 10) aircraft radio station license;
  - 11) Aircraft Flight Manual;
  - 12) Operator's Operations Manual;
  - 13) aeronautical and other documents required for flight operations under the laws of the Republic of Kazakhstan and the requirements of the International Civil Aviation Organization (ICAO).
- 8.4 The Insurer may request additional documents necessary to assess the level of insurance risk for the purpose of concluding the Insurance Contract. The Insurer shall have the right to refuse to conclude the Insurance Contract with the Policyholder without providing reasons.
- 8.5 The Insurance Contract shall be concluded in writing by execution of the Insurance Contract by the Parties, or in electronic form by the Policyholder's accession to standard insurance terms provided for by the legislative acts of the Republic of Kazakhstan or to the Insurance Rules developed unilaterally by the Insurer (a contract of adhesion), with the Insurer issuing the Insurance Contract to the Policyholder.
- 8.6 To conclude the Insurance Contract through an internet resource, the Policyholder shall apply to the Insurer or its partner and complete the relevant form in accordance with the Rules for the Exchange of Electronic Information Resources between the policyholder (insured, beneficiary) and the insurer, the Rules on Notification of the Conclusion of an Insurance Contract and the requirements for the content of such notification, as well as the Requirements for Software and Technical Facilities and Internet Resources of an insurance (reinsurance) organization that ensure the conclusion of insurance contracts and the exchange of electronic information resources between the Policyholder and the Insurer.
- 8.7 In the Insurance Contract, the Insurer's signature may be made by facsimile reproduction by means of mechanical or other copying, electronic signature.
- 8.8 The Insurer shall have the right to inspect the aircraft proposed for insurance and, if necessary, to appoint an expert appraisal for the purpose of determining its actual value. The terms of payment for such appraisal shall be determined by agreement of the Parties. Upon execution of the Insurance Contract, the above documents shall become an integral part thereof.
- 8.9 If defects affecting operational safety are identified during the process of concluding the Insurance Contract,

the aircraft may be accepted for insurance only after such defects have been remedied. The Insurer shall bear no liability for aircraft parts (components, assemblies) that were damaged at the time of execution of the Insurance Contract.

- 8.10 By agreement of the Parties, the Insurance Contract may be renewed for a subsequent term, provided that one Party notifies the other at least 30 (thirty) calendar days prior to the expiration of the Insurance Contract and the insurance premium is paid.
- 8.11 In the event the Insurance Contract is lost, a duplicate shall be issued indicating that it is a duplicate of the Insurance Contract, without additional charge.
- 8.12 The Insurer shall be responsible for any incompleteness in the terms required to be specified in the Insurance Contract.

9 RIGHTS AND OBLIGATIONS OF THE PARTIES

9.1 The Insurer shall be obliged:

- 9.1.1 To acquaint the Policy Holder with the Insurance Rules;
- 9.1.2 upon the occurrence of an insured event, make an insurance payment in the amount, manner, and within the terms established by the Insurance Contract;
- 9.1.3 Not to disclose information about the Policy Holder and its property status, except for cases stipulated by the current legislation of the Republic of Kazakhstan;
- 9.1.4 provide the insurance secrecy;
- 9.1.5 to pay an insurance benefit to the Beneficiary or send to the Policyholder and the Beneficiary a written motivated refusal to pay the insurance benefit under the terms the Insurance Contract;
- 9.1.6 to reimburse the Policyholder for the expenses incurred by the Policyholder for reduction of losses due to the insured event;
- 9.1.7 in cases where the Policyholder / Beneficiary / Insured fails to provide all documents necessary for the insurance payment, notify them in writing of the missing documents no later than 3 (three) business days from the date of receipt of the final document;
- 9.1.8 to perform other actions provided the Insurance Contract and the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

9.2 The Policyholder shall be obliged to:

- 9.2.1 pay the insurance premium in the amount, manner, and within the time limits set forth in the Insurance Contract;
- 9.2.2 upon execution of the Insurance Contract and throughout its term, inform the Insurer of all existing and newly concluded insurance contracts covering similar risks in respect of the insured interest;
- 9.2.3 keep the Insurer informed of the condition of the insurance risk;
- 9.2.4 notify the Insurer immediately, but no later than 3 (three) business days, of any material changes in the circumstances disclosed at the time of execution of the Insurance Contract if such changes may materially increase the insurance risk, including, for example, lease or pledge of the aircraft, leasing arrangements, or transfer of the insured property to another person;
- 9.2.5 in the event of an increase in risk, amend the Insurance Contract and/or pay an additional premium from the date the Policyholder receives notice of the amendment and/or the additional premium;
- 9.2.6 notify the Insurer of any changes affecting the rights of possession, use, or disposition of the aircraft specified in the Insurance Contract;
- 9.2.7 provide the Insurer with the necessary conditions to carry out relevant measures (including inspection, expert appraisal of the aircraft, assessment of maintenance and operating conditions, participation in the investigation of insured events, etc.) related to the execution and performance of the Insurance Contract throughout its term;
- 9.2.8 bear the burden of proving the occurrence of an insured event and the amount of loss incurred;
- 9.2.9 comply with directives concerning the safe operation of the aircraft and air traffic management issued by authorized officials of competent organizations;
- 9.2.10 ensure the transfer to the Insurer of the right of recourse against the person responsible for the occurrence of the insured event;
- 9.2.11 upon the occurrence of an insured event, immediately call and ensure the attendance of representatives of the authorized state authorities at the site of the incident;
- 9.2.12 perform other actions provided for in the Insurance Contract and the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

9.3 The Insurer shall be entitled to:

- 9.3.1 verify the information provided by the Policyholder, as well as compliance with the Insurance Rules and the Insurance Contract;
- 9.3.2 upon execution of the Insurance Contract, inspect the aircraft specified in the insurance application and review the necessary documentation;
- 9.3.3 upon receipt of notice of circumstances increasing the insurance risk, require amendment of the Insurance Contract or payment of an additional premium commensurate with the increased risk;
- 9.3.4 demand termination of the Insurance Contract if the Policyholder fails to fulfill the obligation to notify the Insurer of material changes in the circumstances disclosed at the time of execution of the Insurance Contract that may materially increase the insurance risk, or if the Policyholder objects to the amendment of the Insurance Contract or to the payment of an additional premium commensurate with the increased risk;
- 9.3.5 independently investigate the causes and circumstances of an event having the characteristics of an insured event, including requesting from relevant state authorities and organizations, within their competence, documents confirming the occurrence of the insured event and the amount of loss incurred;
- 9.3.6 require the Policyholder to provide information necessary to establish the occurrence of the insured event and the circumstances thereof;
- 9.3.7 refuse to make an insurance payment in whole or in part on the grounds provided for in the Insurance Rules and the Insurance Contract;
- 9.3.8 perform other actions provided for in the Insurance Contract and the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

9.4 The Policyholder shall be entitled to:

- 9.4.1 familiarize itself with the Insurance Rules;
- 9.4.2 request from the Insurer clarification of the insurance terms and of its rights and obligations under the Insurance Contract;
- 9.4.3 challenge, in accordance with the procedure established by the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan, the Insurer's refusal to make an insurance payment or any reduction thereof;
- 9.4.4 terminate the Insurance Contract early in accordance with the Insurance Rules and the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan;
- 9.4.5 request amendments to the Insurance Contract by agreement with the Insurer;
- 9.4.6 receive an insurance payment in the amount, manner, and within the time limits provided for in the Insurance Contract;
- 9.4.7 obtain a duplicate of the Insurance Contract in the event of its loss upon submission of a written application;
- 9.4.8 perform other actions that do not contradict the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

10 INSURANCE PAYMENT PROCEDURE AND CONDITIONS

- 10.1 A claim for an insurance payment shall be submitted to the Insurer by the Policyholder or the Beneficiary in writing, together with the documents required to process the insurance payment.
- 10.2 Unless otherwise provided in the Insurance Contract, the amount of loss shall be determined by the Insurer based on an inspection conducted and a loss calculation prepared by the Insurer, taking into account the value of the affected aircraft at the time of the insured event. Each Party shall have the right to request an independent expert appraisal. Such appraisal shall be conducted at the expense of the requesting Party.
- 10.3 In the event of total loss or the aircraft being deemed Missing, the Insurer shall, at its discretion, either make an insurance payment in the amount of the sum insured or provide the Policyholder with a replacement aircraft. In this case:
  - 1) the replacement aircraft offered by the Insurer shall be of the same type (model) and in a condition comparable to that of the aircraft being replaced (including airframe and engine life, as well as other operational and technical characteristics);
  - 2) upon making the insurance payment, the Insurer shall obtain the right to take ownership of the written-off aircraft or any of its components (parts), together with all registration documents and documents evidencing title.
- 10.4 In the event of a constructive total loss, the Insurer shall, at its discretion, either make an insurance payment in the amount of the sum insured and obtain the right to the proceeds from the sale of the damaged aircraft's remains, or pay the difference between the sum insured and the salvage value of the aircraft.
- 10.5 Unless otherwise provided in the Insurance Contract, the amount of the insurance payment shall not exceed the portion of the sum insured allocated to the damaged component as specified in the "Table of Proportional

Values of Aircraft Components within the Sum Insured” (Appendix No. 5).

- 10.6 The deductible established by the Insurance Contract and any unpaid portion of the insurance premium shall be deducted from the insurance payment if the Insurance Contract provides for payment of the premium in installments.
- 10.7 Insurance payment under the risk of “Unlawful Acts of Third Parties” shall be made on the basis of court decisions (acts) that have entered into legal force with respect to the identified persons.
- 10.8 The insurance payment shall not include:
  - 1) expenses for removal and disposal of aircraft wreckage, unless otherwise provided in the Insurance Contract;
  - 2) search expenses in the event the aircraft is deemed Missing, unless otherwise provided in the Insurance Contract;
  - 3) costs of refitting, modernization, or modification of the aircraft, as well as repair costs for damage unrelated to the insured event but discovered during emergency repairs arising from the insured event;
  - 4) additional expenses incurred by the Policyholder due to the urgency of restoration work for the insured aircraft;
  - 5) other expenses not related to the insured event.
- 10.9 The Insurer shall decide on the insurance payment and either make the insurance payment or provide the Policyholder with a reasoned denial within 15 (fifteen) business days from the date of receipt of the final document required to recognize the event as an insured event.
- 10.10 The Insurer shall have the right to defer the insurance payment in the following cases:
  - 1) if the Insurer has reasonable doubts as to the authenticity of the documents confirming the insured event - until the necessary evidence has been provided;
  - 2) if criminal proceedings have been initiated by the competent authorities against the Policyholder (Beneficiary), its employees, or authorized representatives and an investigation into the circumstances leading to the loss is ongoing - until the conclusion of such investigation.
- 10.11 The aggregate amount of insurance payments arising from one or multiple insured events shall not exceed the sum insured (limit of liability) established by the Insurance Contract.
- 10.12 In the event of a dispute between the Policyholder and the Insurer regarding the cause of the loss or its amount, either Party may request an expert examination to resolve the dispute, with the cost of the expert borne by the Party requesting such examination.
- 10.13 Where the Policyholder has been compensated for the loss by other persons, the Insurer shall pay only the difference between the amount payable under the Insurance Contract and the amount compensated by such persons.
- 10.14 The Policyholder or the Beneficiary shall be obligated to reimburse the Insurer for the insurance payment received (or the relevant portion thereof) if, within the statutory limitation period established by the legislation of the Republic of Kazakhstan, circumstances are discovered that, under law or in accordance with these Rules, fully or partially deprive the Policyholder or the Beneficiary of the right to the insurance payment.
- 10.15 If, after an insurance payment has been made under the risk of Loss of the Aircraft (including where the aircraft has been deemed Missing), the aircraft is subsequently located, the Policyholder / Beneficiary shall be obligated to:
  - 1) immediately notify the Insurer thereof;
  - 2) if the aircraft has sustained damage, take all required actions and provide the documents stipulated in the Insurance Contract in respect of the insured event; upon receipt from the Insurer of the decision regarding the insured event and the request for reimbursement of any overpaid insurance payment, promptly return the relevant portion of the insurance payment to the Insurer;
  - 3) if no damage to the aircraft is identified, promptly return the full insurance payment to the Insurer.
- 10.16 If lost (stolen) property was not reported, or was reported untimely, to the competent authorities, the Insurer shall be released from the obligation to make an insurance payment only in the portion relating to such property.

11 POLICYHOLDER’S ACTIONS UPON THE OCCURRENCE OF AN INSURED EVENT

- 11.1 Upon the occurrence of an insured event, the Policyholder shall be obligated to:
  - 11.1.1 take reasonable and practicable measures under the circumstances to prevent or mitigate potential loss, including measures for the rescue and preservation of the aircraft. The Insurer shall be released from

- indemnifying losses arising from the Policyholder's (Beneficiary's) intentional failure to take reasonable and practicable measures to mitigate such loss;
- 11.1.2 immediately, but in any case, no later than 24 hours, notify the relevant authorities and organizations within their respective competence (including law enforcement authorities, fire services, emergency services, and the emergency situations agency) of the occurrence of the event;
- 11.1.3 ensure that the event is properly documented by authorized state authorities and other competent bodies;
- 11.1.4 immediately, but in any event no later than 3 (three) business days, notify the Insurer in writing of the insured event;
- 11.1.5 preserve the damaged aircraft (provided this does not conflict with safety interests or result in increased loss) until it has been inspected by the Insurer's representative, in the condition in which it was found following the damage or total loss;
- 11.1.6 provide the Insurer's representative with unrestricted access to inspect the damaged aircraft and to participate in loss mitigation and aircraft salvage measures;
- 11.1.7 assist the Insurer's representative in establishing the causes and circumstances of the insured event, including providing all available information and documentation necessary to assess the causes, development, and consequences of the insured event, as well as the nature and extent of the loss, including ensuring the participation of the Insurer's representative in meetings of the aircraft accident investigation commission.
- 11.1.8 immediately notify the Insurer in writing of the receipt of any reimbursement (compensation) for losses caused by the insured event from third parties who are not injured parties;
- 11.1.9 if the Insurer deems it necessary to appoint its representative to protect the interests of both the Insurer and the Policyholder in connection with the insured event, issue a power of attorney or other documents required to enable the persons designated by the Insurer to protect such interests. The Insurer shall have the right, but not the obligation, to represent the Policyholder's interests in court or otherwise provide legal defense to the Policyholder in connection with the insured event;
- 11.1.10 bear the burden of proving the occurrence of the insured event and the losses caused thereby;
- 11.1.11 provide the Insurer with all documents and evidence and disclose all information necessary for the Insurer to exercise its right of recourse against the person responsible for the loss;
- 11.1.12 perform other actions provided for in these Rules and the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

12 LIST OF DOCUMENTS CONFIRMING THE OCCURRENCE OF AN INSURED EVENT AND THE AMOUNT OF LOSS

- 12.1 For the Insurer to decide on the insurance payment, the Policyholder (Beneficiary) shall provide the Insurer with the following documents:

- 1) claim notification;
- 2) a copy of the Insurance Contract (or its duplicate);
- 3) a copy of the Aircraft Certificate of State Registration;
- 4) a copy of the Air Operator Certificate;
- 5) the aircraft technical inspection report and airworthiness assessment;
- 6) originals or copies certified by authorized persons of the relevant documents issued by competent authorities, including:

- **in the event of an aviation incident** - reports/findings of commissions or other competent authorities/persons responsible for the investigation, classification, and recording of aviation incidents, or documents confirming the occurrence of the insured event;

- **in the event of an aviation accident** - the report of the independent state commission; reports/findings of commissions or other competent authorities/persons responsible for the investigation, classification, and recording of aviation accidents, or documents confirming the occurrence of the insured event;

- **in the event of a natural hazard** - reports, findings, or other documents issued by fire services, hydrometeorological authorities, emergency services, subdivisions of the Emergency Situations Agency, state commissions, or other competent authorities responsible for investigating, classifying, and recording events recognized under the Insurance Contract as insured events, or otherwise confirming the occurrence of the insured event.

- **in the event of unlawful acts of third parties** - documents issued by the prosecutor's office, investigative authorities, inquiry bodies, judicial authorities, and fire services (including decisions relating to criminal proceedings - initiation, refusal to initiate, suspension, or termination; scene inspection reports; decisions to bring charges; court decisions), as well as documents prepared by authorized authorities (commissions)

responsible for investigating, classifying, and recording events recognized under the Insurance Contract as insured events, or otherwise confirming the occurrence of the insured event;

- 7) an expert appraisal report and/or opinion determining the amount of damage caused to the aircraft, prepared by an independent expert agreed with the Insurer;
  - 8) an emergency repair plan and cost estimate, agreed in advance with the Insurer's experts and the repair provider;
  - 9) documents required for the Insurer to exercise its right of recourse against the person responsible for the loss;
  - 10) documents confirming the expenses incurred by the Policyholder that are covered under the Insurance Contract.
- 12.2 The Policyholder (Insured, Beneficiary) shall have the right to provide additional evidence confirming the insurable interest in the aircraft, the occurrence of the insured event, and the amount of loss incurred.
- 12.3 The Insurer shall have the right to reduce the above list of documents or request additional documents specified in the Insurance Contract and the Insurance Rules if, in light of the specific circumstances, the absence of such documents makes it impossible to establish the occurrence of the insured event and determine the amount of loss.
- 12.4 In certain cases, the Insurer shall have the right to request additional documents if their absence makes it impossible to establish the occurrence of the insured event, determine the amount of loss, or obtain additional information regarding the insured event.
- 12.5 Original documents may, upon the Insurer's decision to make an insurance payment and at the request of the Policyholder / Beneficiary, be returned to the respective person, provided that ordinary copies or copies certified by an authorized person are submitted (as determined by the Insurer in accordance with the requirements of the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan).
- 12.6 If the Policyholder fails to provide the documents required under these Rules, the Insurer shall promptly, but in any case, no later than 7 (seven) business days, notify the Policyholder in writing of the missing documents.
- 12.7 If, in connection with the insured event, criminal procedural authorities have considered the initiation of criminal proceedings, the Insurer shall have the right to request from the Policyholder copies of the decision to initiate, refuse to initiate, suspend, or terminate criminal proceedings, or to submit a corresponding request independently to the competent authorities.

13 CHANGE IN THE RISK DEGREE

- 13.1 During the policy period, the Policyholder (Insured) shall immediately, but in any event no later than 3 (three) business days from the moment it became aware or ought reasonably to have become aware, notify the Insurer of any material changes in the circumstances disclosed at the time of execution of the Insurance Contract by sending an email to the Insurer, provided that such changes may materially increase the insurance risk.
- 13.2 The following changes shall, in any event, be deemed material:
- 1) changes in the business activities of the Policyholder / Insured;
  - 2) the existence of double insurance;
  - 3) any change to the conditions or information disclosed in the Policyholder's application at the time of execution of the Insurance Contract.
- 13.3 Upon the receipt of information about the circumstances entailing an increase of the extent of insured risk, the Insurer shall be entitled to demand the changes in the terms of the Insurance Contract, including termination of the Insurance Contract, or payment of additional Insurance premium that compensates the increased risk.
- 13.4 The Insurer being informed about the circumstances entailing an increase of the extent of insured risk, shall be entitled to demand to change the terms of the Insurance Contract or to pay additional Insurance premium that compensates the increased risk.
- 13.5 If the Policyholder rejects to the change of the terms of the Insurance Contract or to additional Insurance premium, the Insurer shall be entitled to terminate the Insurance Contract in accordance with the Rules stipulated by the law of the Republic of Kazakhstan.
- 13.6 The Insurer shall have no right to demand the termination of the Insurance Contract, if the circumstances causing the increase of insurance risk disappeared.

14 TERMS OF TERMINATION OF THE INSURANCE CONTRACT

- 14.1 The Insurance Contract shall terminate in the following cases:
- 14.1.1 upon expiration of the policy period;

- 14.1.2 upon liquidation / death of the Policyholder or liquidation of the Insurer in accordance with the procedure established by the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan;
- 14.1.3 upon a court decision declaring the Insurance Contract invalid.
- 14.1.4 Making by the Insurer of the insurance payment in full amount of the sum insured;
- 14.1.5 Non-payment of the next insurance premium when paying an insurance premium in installments. In such cases, insurance premiums paid shall not be refunded. The renewal of the Insurance Coverage shall start from the day following the day of payment of the late insurance premium.
- 14.1.6 In other cases, stipulated by the current legislation of the Republic of Kazakhstan.
- 14.2 The Insurance Contract may be terminated early at the request of the Policyholder or the Insurer, as well as by agreement of the Parties. The Party initiating early termination of the Insurance Contract shall notify the other Party no later than 30 (thirty) calendar days prior to the intended termination date, unless otherwise provided in the Insurance Contract or agreed by the Parties.
- 14.3 Upon early termination of the Insurance Contract due to the circumstances provided for in paragraph 1 of Article 841 of the Civil Code of the Republic of Kazakhstan, the Insurer shall refund to the Policyholder a portion of the insurance premium proportional to the period during which coverage was in force, less administrative expenses, the amount of which shall be established in the Insurance Contract, calculated in accordance with the following formula:
- $(IP - IP \times AE) / N \times n$, where:**
- IP – the insurance premium / insurance installments paid under the Insurance Contract;
- AE – the Insurer’s administrative expenses, expressed as a percentage (but not less than the sales expenses);
- N – the term of the Insurance Contract (in days);
- n – the number of days remaining until the expiration of the Insurance Contract; the date the application is submitted shall be deemed utilized.
- 14.4 The Policyholder shall have the right to withdraw from the Insurance Contract at any time. In the event of the Policyholder’s withdrawal from the Insurance Contract, the insurance premium shall not be refundable, except where an individual Policyholder withdraws from the Insurance Contract within 14 (fourteen) calendar days from the date of its conclusion. In such case, the Insurer shall refund to the individual Policyholder the insurance premium (insurance installments) received, less the portion of the premium proportional to the period during which coverage was in force and expenses related to termination of the Insurance Contract in the amount of 10% of the insurance premium (insurance installments) received, unless otherwise provided in the Insurance Contract.
- 14.5 The Insurance Contract, in addition to the general grounds provided for by the legislation of the Republic of Kazakhstan, shall be deemed invalid where the Policyholder, at the time of execution of the Insurance Contract, knowingly pursued the objective of obtaining unlawful benefit, including where the Insurance Contract was concluded after the occurrence of the insured event.
- 14.6 In the event of late payment of a scheduled insurance installment where the premium is payable in installments, insurance coverage under the Insurance Contract shall be suspended from the day following the payment due date, and if an insured event occurs during such period, the Insurer shall have the right to refuse the insurance payment. Insurance coverage shall be reinstated from the date the overdue payment is made. The policy period shall not be extended for the duration of the suspension of insurance coverage.
- 14.7 If the suspension of insurance coverage continues for more than 30 (thirty) calendar days, the Insurer shall have the right to terminate the Insurance Contract early on a unilateral, out-of-court basis. In such case, insurance installments previously paid by the Policyholder shall not be refundable.

15 RIGHT OF RECOURSE

- 15.1 The Insurer that has made an insurance payment shall have the right of recourse against the Policyholder / Insured within the limits of the amount paid.
- 15.2 To the extent of the insurance payment made, the Insurer shall be subrogated to the rights of recovery that the Policyholder (Insured) has against the person responsible for the loss indemnified by the Insurer.
- 15.3 The Insurance Contract may provide for a different procedure regarding the right of recourse.

16 DOUBLE INSURANCE

- 16.1 At the conclusion and during the term hereof, the Policyholder shall inform the Insurer about all current/concluded insurance contracts for similar risks in relation to this insured object.
- 16.2 In the event of double insurance, each insurer shall be liable to the Policyholder within the limits of the contract concluded with it; however, the aggregate amount of insurance payments received by the Policyholder from all insurers shall not exceed the actual loss.

17 FORCE MAJEURE

- 17.1 Force Majeure means extraordinary circumstances upon the occurrence of which the Insurer shall be released from the performance of its obligations under the Insurance Contract where such non-performance results from events of force majeure arising after the execution of the Insurance Contract, caused by events of an exceptional nature that could neither have been foreseen nor prevented.
- 17.2 Force majeure circumstances include, but are not limited to floods, fires, earthquakes and other natural disasters, wars or military actions of any kind, blockades, prohibitions of state bodies.
- 17.3 The affected party shall notify about these circumstances the other party in writing. Failure to inform by the effected party about force major disables such party to refer to it as the reason of failure to fulfill its obligations hereunder.

18 DISPUTE SETTLEMENT PROCEDURE

- 18.1 All disputes between the Insurer and the Policyholder under the Insurance Contract shall be settled through negotiations.
- 18.2 If the Parties fail to reach an agreement, the dispute shall be resolved in accordance with the procedure established by the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.
- 18.3 In the event of disputes regarding the cause or amount of loss, either Party shall have the right to request an expert examination. Such examination shall be conducted at the expense of the Party requesting it.

19 ADDITIONAL TERMS

- 19.1 The content and terms of the Insurance Contract shall constitute commercial confidential information. The Parties shall maintain strict confidentiality and shall not disclose the provisions, content, or terms of the Insurance Contract, including to the mass media, except where disclosure is required by the legislation of the Republic of Kazakhstan.
- 19.2 By agreement of the Parties, additional terms (insurance clauses, definitions, exclusions, etc.) may be incorporated into an Insurance Contract concluded in accordance with these Rules.
- 19.3 All amendments and supplements to the Insurance Contract shall be legally valid provided they are made in writing and signed by the duly authorized representatives of the Parties.
- 19.4 All disputes between the Insurer and the Policyholder under the Insurance Contract shall be settled through negotiations.
- 19.5 If the Parties fail to reach an agreement, the dispute shall be resolved in accordance with the procedure established by the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan.

**GEOGRAPHICAL
EXCLUSION CLAUSE**

1. Notwithstanding anything to the contrary in paragraphs 2 and 3 below, the Insurance Contract shall not cover any loss, damage, or expense arising within the territories of the following countries and regions:

- 1) Algeria, Cabinda, Burundi, the Central African Republic, the Republic of the Congo, the Democratic Republic of the Congo, Eritrea, Ethiopia, Côte d'Ivoire, Liberia, Nigeria, Mauritania, Sierra Leone, Somalia, Sudan;
- 2) Colombia, Ecuador, Peru;
- 3) Afghanistan, Chechnya / Ingushetia, Nagorno-Karabakh, Pakistan, Yemen, Jammu and Kashmir, North Korea, Myanmar, Nepal;
- 4) Georgia, Nagorno-Karabakh, the North Caucasus Federal District;
- 5) Sri Lanka, Iran, Iraq, Libya, Syria, Yemen;
- 6) any country in which the operation of the Insured aircraft would violate United Nations sanctions.

2. However, coverage shall apply:

- a) to flights over the territories of the above-mentioned countries, provided that such flights are conducted within an internationally recognized air corridor and in accordance with the recommendations of the International Civil Aviation Organization (ICAO);
- b) where the Insured aircraft makes a landing in a country listed in this Clause while operating on a direct route and solely due to force majeure circumstances, provided that the interested Parties are notified within 72 hours.

3. Any country listed in this Clause may be included in the insurance coverage upon agreement with the Insurer and on mutually agreed terms prior to the commencement of flights.

**NUCLEAR RISKS
EXCLUSION CLAUSE**

1. Pursuant to this Appendix, destruction (total loss) or damage to the aircraft resulting from occurrences caused by the following shall not constitute insured events:

- a) the radioactive, toxic, explosive, or other hazardous properties of any explosive nuclear device or its nuclear components;
- b) the radioactive properties of, or a combination of radioactive properties with toxic, explosive, or other hazardous properties of, any other radioactive material while being transported as cargo, including storage and loading/unloading operations;
- c) ionizing radiation or radioactive contamination from any other source of radioactivity, or the toxic, explosive, or other hazardous properties of any such radioactive source.

2. For the purposes of this Appendix, the radioactive materials or radioactive sources referred to in paragraph 1(b) and (c) above shall not include:

- a) depleted uranium or natural uranium in any form;
- b) radioisotopes that have reached the final stage of processing and are suitable for use in scientific, medical, agricultural, commercial, educational, or industrial applications.

3. Under the Insurance Contract, destruction or damage to any property and/or the Policyholder's liability for causing any harm shall not constitute insured events if:

- a) the Policyholder is also an insured under other insurance contracts, including liability insurance related to the use of nuclear energy;
- b) any individual or organization (other than the Policyholder) is required to maintain financial security in accordance with the laws of the countries in which the insured aircraft are operated;
- c) the Policyholder is entitled to compensation from any government or governmental authority as if the insurance had not been effected.

4. Destruction, damage, or loss of the aircraft resulting from an occurrence caused by the radioactive materials or radioactive sources specified in paragraph 2 of this Appendix may be considered an insured event, provided that:

- a) the transportation of any radioactive material as cargo, including storage or loading/unloading operations, is carried out in accordance with the IATA Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air or in compliance with more stringent legal requirements;
- b) the above-mentioned occurrence took place during the policy period and the claim for insurance payment is submitted to the Insurer within the period established by the applicable legislation of the Republic of Kazakhstan;
- c) the level of radioactive contamination exceeds the maximum permissible level specified in the Table below:

Emitter (IAEA Safety Standards)	Maximum Permissible Level of Surface Radioactive Contamination (averaged over an area exceeding 300 cm ²)
Beta and gamma emitters, as well as low-toxicity alpha emitters	not more than 4 Bq/cm ² (0.1 nCi/cm ²)
All other emitters	not more than 0.4 Bq/cm ² (0.01 nCi/cm ²)

d) insurance coverage provided in accordance with paragraph 3 of this Appendix may be terminated upon the expiration of 7 days from the moment the Insurer notifies the Policyholder thereof in writing.

**WAR, HIJACKING,
AND OTHER
PERILS EXCLUSION CLAUSE**

1. Pursuant to this Appendix, destruction (total loss) or damage to the aircraft resulting from occurrences caused by the following shall not constitute insured events:

- a) war, invasion, acts of foreign enemies, hostilities (whether war be declared or not), civil war, mutiny, revolution, insurrection, martial law, actions of military authorities or forces unlawfully usurping power, or attempts at usurpation of power;
- b) any detonation of any weapon employing atomic or nuclear fission and/or fusion, or any similar reaction, radioactive force, or radioactive material;
- c) strikes, riots, civil commotion, or labor disturbances;
- d) acts of any person or group of persons, whether or not acting on behalf of a sovereign state, committed for political or terrorist purposes, and regardless of whether the resulting destruction or damage to property is accidental or intentional;
- e) any malicious acts or acts of sabotage;
- f) confiscation, nationalization, seizure, restraint, appropriation, requisition for title or use, or under the order of any government (civil, military, or de facto) or public or local authority;
- g) hijacking, unlawful seizure, or the exercise of forcible control of the aircraft or crew in flight (including any attempt at such seizure or control) by any person or group of persons on board the aircraft acting without the consent of the Policyholder.

2. Furthermore, under the Insurance Contract, destruction or damage to any property and/or the Policyholder's liability for causing harm shall not constitute insured events if such events occur while the aircraft is outside the Policyholder's control as a result of any of the foregoing events.

The aircraft shall be deemed to have returned to the Policyholder's control once the Policyholder is again able to freely possess, use, or dispose of the aircraft.

In such case, the aircraft must be safely returned to the Policyholder in a fully airworthy condition at an aerodrome located within the geographical limits of aircraft operation established by the Insurance Contract.

Return shall be deemed safe where the aircraft is parked with its engines shut down and without any coercion by third parties.

To the Rules for Voluntary Air Transport Insurance

**DATE
RECOGNITION
EXCLUSION
CLAUSE**

1. The Insurer's scope of obligations shall exclude, and no insurance indemnity shall be payable in respect of, any claims arising out of damage, loss, destruction (total loss) of property, expenses incurred, or liability of any kind that results (directly or indirectly, wholly or in part) from or in connection with the following:

- 1) the failure of any computer equipment, software, integrated circuit, chip, or information technology equipment or system (whether owned by the Policyholder or any third party) to accurately or completely recognize, process, change, or interpret any year, date, time, or related information before, during, or after any such change;
- 2) the implementation or attempted implementation of any replacement or modification of computer equipment, software, integrated circuits, chips, or information technology equipment or systems (whether owned by the Policyholder or any third party) in preparation for, or in response to, any change of year, date, or time, including the provision of advisory or other services in connection with such replacement or modification;
- 3) the inability to use any property or equipment of any kind due to any act, failure to act, or decision of the Policyholder or any third party related to any change of year, date, or time.
- 4) any provisions of the Insurance Contract relating to the Insurer's obligation to investigate, handle claims, or conduct any claims-related activities (including legal defense) in respect of claims falling within this Exclusion shall not apply.

**COMPONENT
PARTS CLAUSE**

(Corresponding to the Component Parts Clause AVN 4 - a standard international clause developed by the Lloyd's Aviation Underwriters and widely used in aviation insurance.)

Notwithstanding anything contained herein that may be inconsistent with the terms of the Insurance Contract, it is hereby agreed that, in the event of loss of or damage to any component part of the insured Aircraft, the Insurer's liability shall not exceed the proportion of the sum insured applicable to such component part as set out in Table 1 below. Such proportion shall be deemed to include the cost of labor, materials, replacement parts, transportation, and other associated expenses incurred in repairing such loss or damage.

The amount payable in respect of transportation costs for any lost or damaged component part(s) shall not exceed 15% of the proportion of the total insured value allocated to such component part(s).

The Insurer shall additionally indemnify the cost of necessary removal, disassembly, inspection, repair, overhaul, and transportation of undamaged parts, as well as the cost of a test flight of the Aircraft, up to 5% of any claim admitted under the Insurance Contract, but not exceeding 2% of the sum insured for the Aircraft. It is further agreed that the Insurer's aggregate liability shall in no circumstances exceed the sum insured for the Aircraft.

In the event of loss of or damage to any part of the Aircraft or equipment not specified in Table 1, the Policyholder shall be entitled to indemnity in the proportion that the insured value of the specific part of the Aircraft or equipment bears to the total value of the Aircraft's parts or equipment.

In all other respects, the terms and conditions of the Insurance Contract shall apply.

Table 1

**TABLE
of Component Parts Percentage Allocation within the Sum Insured**

No. Sr .	Name of Components	Maximum Percentage of Insured Value by Component within the Total Sum Insured (%)				
		Aircraft				Helicopters
		1-2 Engine		3-4 Engine		
		Jet	Turboprop	Jet	Turboprop	
1	Engines	26.0	22.0	22.0	24.0	25.0
2	Propellers	-	3.0	-	6.0	15.0
3	Gearboxes and Transmission	-	-	-	-	15.0
4	Fuselage including Center Wing Section	26.0	25.0	28.0	23.0	20.0
5	Wings and Engine Nacelles	22.0	22.0	20.0	20.0	-
6	Tail Assembly	4.0	5.0	5.0	5.0	5.0 (including Tail Rotor)
7	Landing Gear	5.0	6.0	6.0	6.0	3.0
8	Avionics and Aircraft Equipment	16.0	16.0	18.0	15.0	15.0
9	Auxiliary Power Unit	1.0	1.0	1.0	1.0	2.0